

JAARVERSLAG

2011

14 mei 2012

		Pagina
Inleiding		5
Managementsamenvatting		7
Jaarverslag		
<i>Deel 1 Programmaplan</i>		11
Programma 1	Samenleving	13
Programma 2	Werk, Inkomen en Zorg	21
Programma 3	Veiligheid	29
Programma 4	Leefomgeving	37
Programma 5	Ontwikkeling	47
Programma 6	Dienstverlening	57
	Algemene dekkingsmiddelen	65
<u>Financieel overzicht</u>	Overzicht baten en lasten	67
<i>Deel 2 Paragrafen</i>		69
A	Lokale heffingen	71
B	Weerstandsvermogen	73
C	Onderhoud kapitaalgoederen	75
D	Financiering	79
E	Bedrijfsvoering	81
F	Verbonden partijen	82
G	Grondbeleid	89
Jaarrekening		93
Balans per 31 december 2011		95
Programmarekening over het begrotingsjaar		97
Toelichtingen:		
- grondslagen financiële verslaglegging		99
- toelichting op de balans		102
- toelichting op de programmarekening		116
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen		124
Accountantsverklaring		139

INLEIDING

Bij het opstellen van de begroting 2011 hadden we de hoop op voorzichtig financieel herstel, op globaal, landelijk en lokaal niveau. Helaas bleek deze hoop ijdel en werd het eerste volledige jaar van de bestuursperiode van dit college gekenmerkt door financiële krapte en onzekerheid.

Deze onzekerheid is voelbaar voor gemeente, burgers en bedrijven. Er is wederom een hoger beroep gedaan op de inkomensvoorziening, het minimabeleid en de schuldsanering dan vooraf verwacht. En ook is nogmaals gebleken dat de ontwikkelingsactiviteiten achter blijven bij het niveau van een aantal jaar terug.

Om in te spelen op de sociale ontwikkelingen, is een start gemaakt met de sociale agenda. Dit is in de eerste plaats een werkwijze, waarbij maatschappelijke vraagstukken als uitgangspunt dienen voor de invulling van gemeentelijke taken en beleid. Ook is er veel aandacht geweest voor de sociale werkvoorziening. De kosten hiervoor zijn veel te hoog. Aangezien de WSW vorm wordt gegeven binnen een GMR, heeft dit veel overleg gevergd. Beide onderwerpen zullen het komende jaar verder hun beslag krijgen. Daarnaast bleek het noodzakelijk om de boekwaardes van bouwgronden aan te passen, zodat we in de toekomst niet met onverwachte tegenvallers te maken krijgen. Een keuze die op de korte termijn pijn doet, maar voor de lange termijn noodzakelijk is voor de stabiliteit van onze gemeente.

Verder heeft het college niet stil gezeten en actief gehandeld om ook in 2011 vooruitgang te realiseren op diverse beleidsterreinen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin heeft verder vorm gekregen, een nieuw Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) is opgesteld en de doorontwikkeling van de agenda Netwerk Noordoost zijn slechts een paar voorbeelden.

Ook de gemeentelijke organisatie beweegt mee om steeds beter tegemoet te komen aan de veranderende vraag van bestuur en burgers. Zo loopt de invoering van de basisregistraties op schema, is er een volgende slag gemaakt in afslanking van het ambtelijk apparaat en is het vernieuwde gemeentehuis opgeleverd. Hierin heeft het Klant Contact Centrum een prominente plaats gekregen, zodat we via vraaggestuurde dienstverlening nog beter tegemoet kunnen komen aan de hogere wensen van onze inwoners.

Achtkarspelen heeft met open vizier de samenwerking opgezocht. De bestaande samenwerkingsvormen met Kollumerland en NOFA bouwen we af, terwijl die met Tytsjerksteradiel vorm krijgt. Het meest tastbare onderdeel daarvan is de afdeling telefonie, als eerste stap naar de ontwikkeling van een gezamenlijk KCC. De uitvoeringsdienst Werk en Inkomen is voorbereid in 2011 en gestart per 1 januari 2012.

Al met al kun je spreken van duidelijke hervormingen die het college, in nauwe samenwerking met de raad, heeft doorgevoerd. Ook financieel gezien was 2011 een omslagjaar.

Schreven we in 2010 nog rode cijfers, in 2011 is het eindresultaat een positief saldo van € 736.000. Wel constateren we dat er een flink beroep op de reserves is gedaan. Een noodgreep die slechts nog een beperkt aantal jaar houdbaar is. Dit roept dan ook de noodzaak op om voor de komende jaren ons huishoudboekje structureel te hervormen. Het college ziet het als uitdaging om binnen deze collegeperiode een stabiele basis te leggen voor een sociaal bewegen, maar ook financieel robuust Achtkarspelen.

Het college van burgemeester en wethouders

MANAGEMENTSAMENVATTING

Enkele financiële cijfers

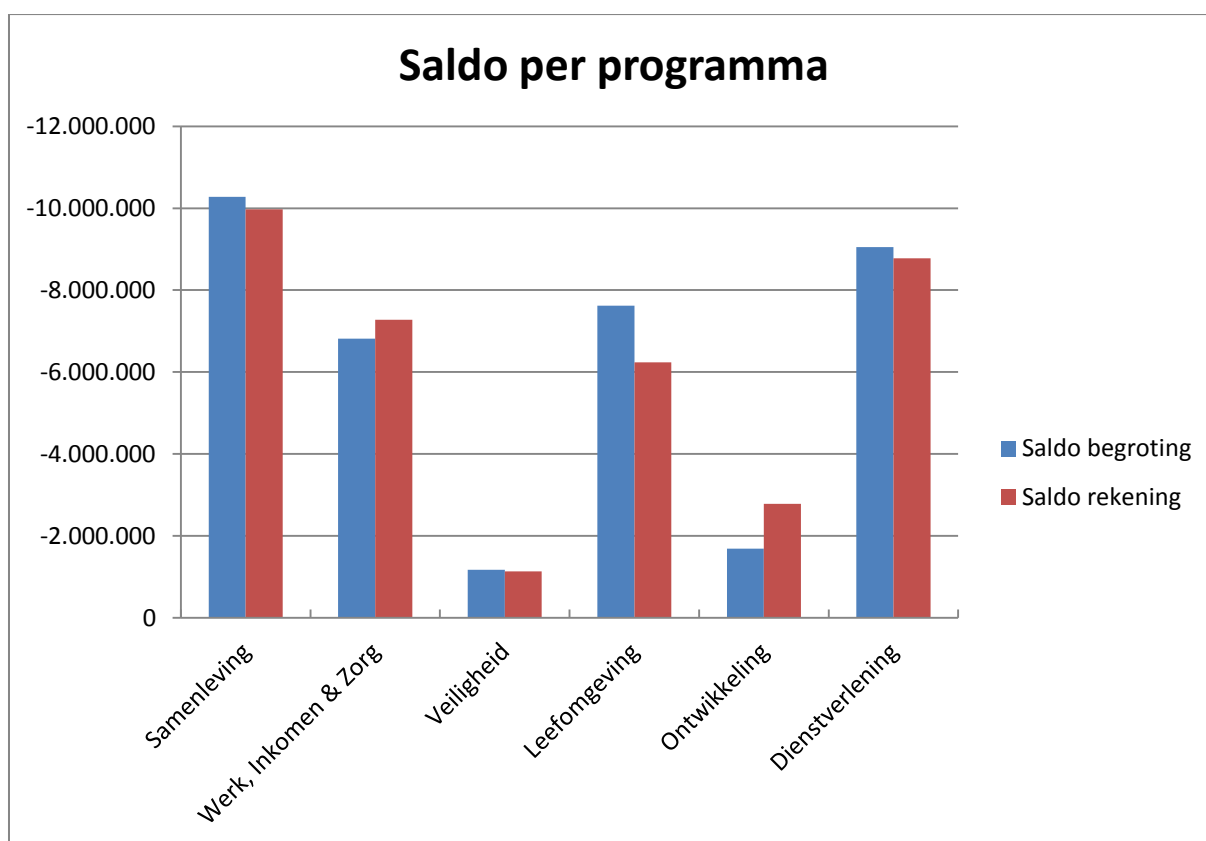
Het jaarverslag en de jaarrekening hebben onder andere als doel de lezer een zo goed mogelijk beeld te verschaffen van de prestaties van de gemeente in het betreffende verslagjaar en de financiële positie van de gemeente. Juist dit laatste kan voor een lezer die minder goed thuis is in de gemeentefinanciën lastig zijn. Om deze reden zijn dit jaar voor het eerst enkele belangrijke financiële cijfers op grafische wijze gepresenteerd.

Deze weergaven hebben betrekking op twee soorten gegevens, namelijk de baten en lasten over 2011 en de ontwikkeling van een aantal financiële grootheden over de afgelopen vijf jaar.

Baten en lasten 2011

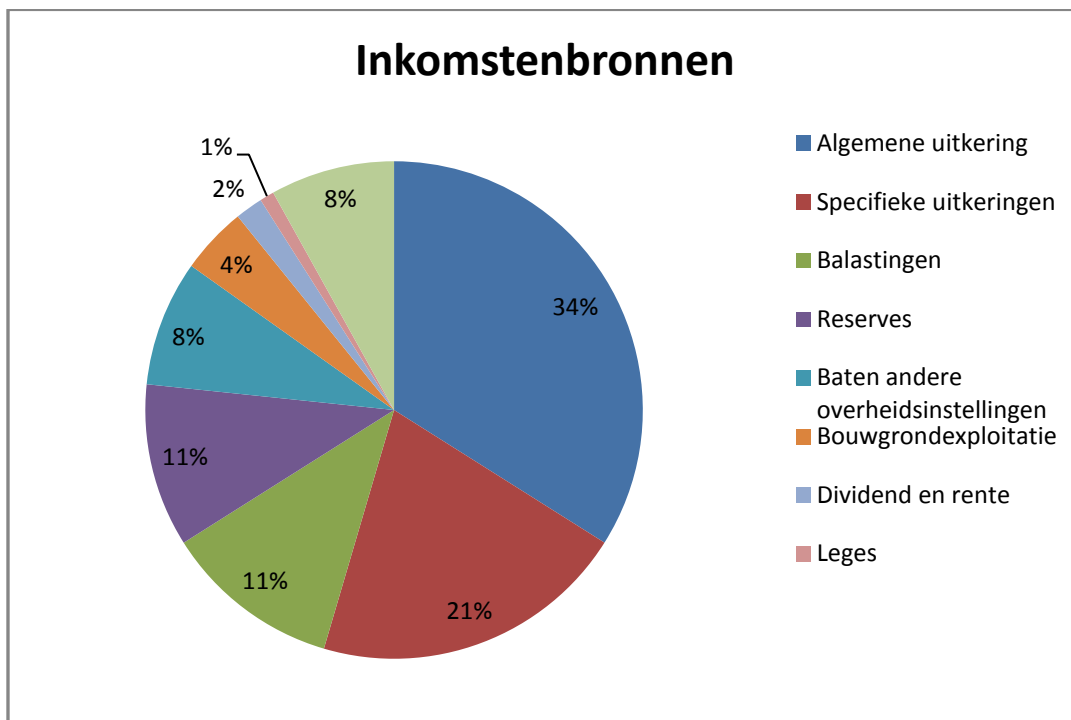
Begroting- en rekeningsaldo per programma

Onderstaande grafiek toont het saldo van baten en lasten van de verschillende programma's voor zowel de begroting als de rekening. Uit deze grafiek blijkt dat de verschillen tussen begroting en rekening tamelijk klein zijn.

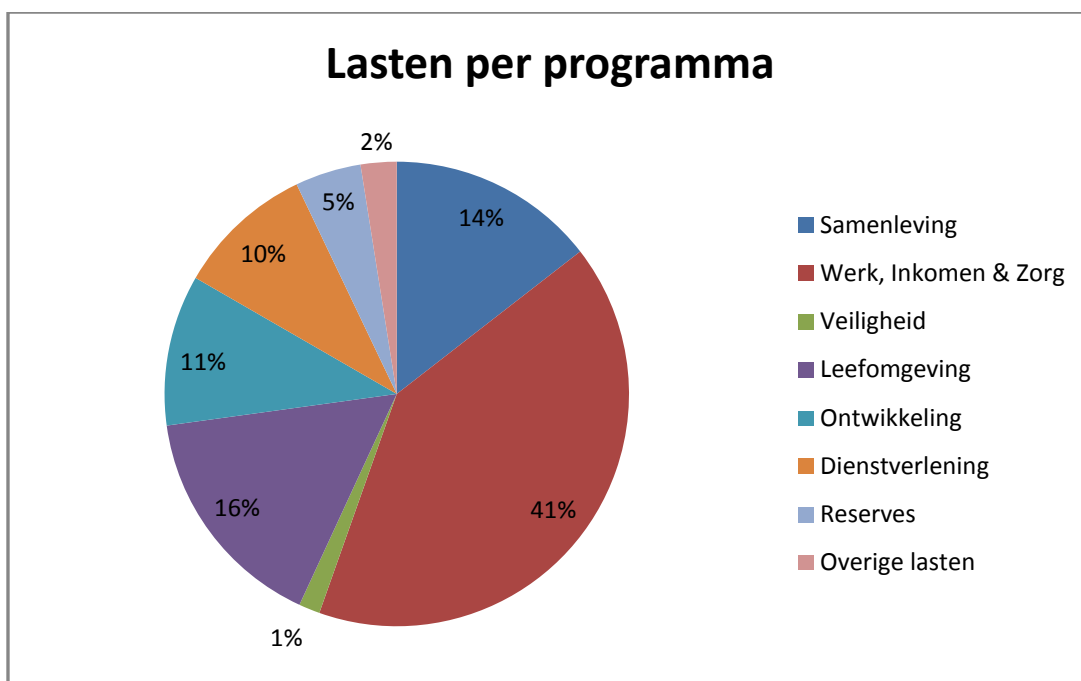
Inkomsten ingedeeld naar bron van herkomst

In de grafiek hieronder zijn de inkomsten van de gemeente over 2011 van in totaal € 79.956.000 ingedeeld naar de bron van herkomst. De belangrijkste inkomstenstroom is afkomstig van de centrale rijksoverheid in de vorm van de algemene uitkering en de specifieke uitkeringen, zoals bijvoorbeeld de rijksbijdragen voor sociale uitkeringen. Ook de gemeentelijke belastingen, inclusief heffingen voor riool en afval, zijn een belangrijke bron van inkomsten.

Lasten per programma

De totale lasten over 2011 bedroegen € 79.220.000. De grafiek hieronder geeft aan welk aandeel elk programma in dat totaal heeft. Met name in het programma Werk, Inkomen & Zorg gaat naar verhouding veel geld om. Daarbij moet wel de opmerking worden gemaakt dat in dit programma ook de cijfers van de gemeente Kollumerland c.a. kostenneutraal zijn opgenomen.

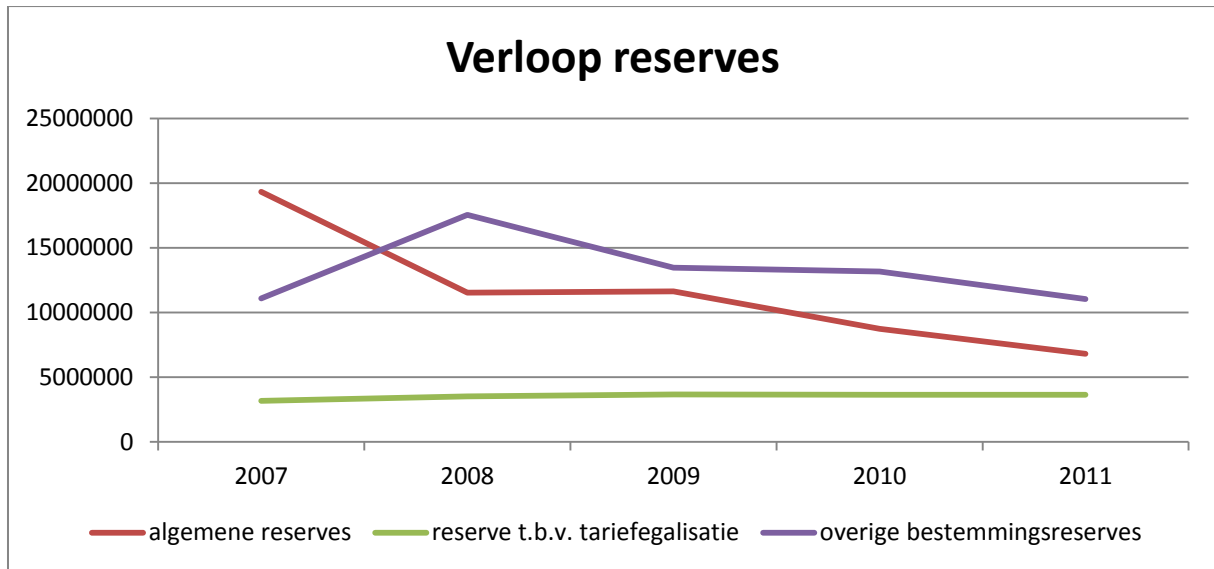
Verloop financiële grootheden afgelopen vijf jaar

Ontwikkeling reservepositie

Onderstaande grafiek geeft het verloop weer van de omvang van de reserves over de periode 2007-2011. Deze reserves zijn in te delen in

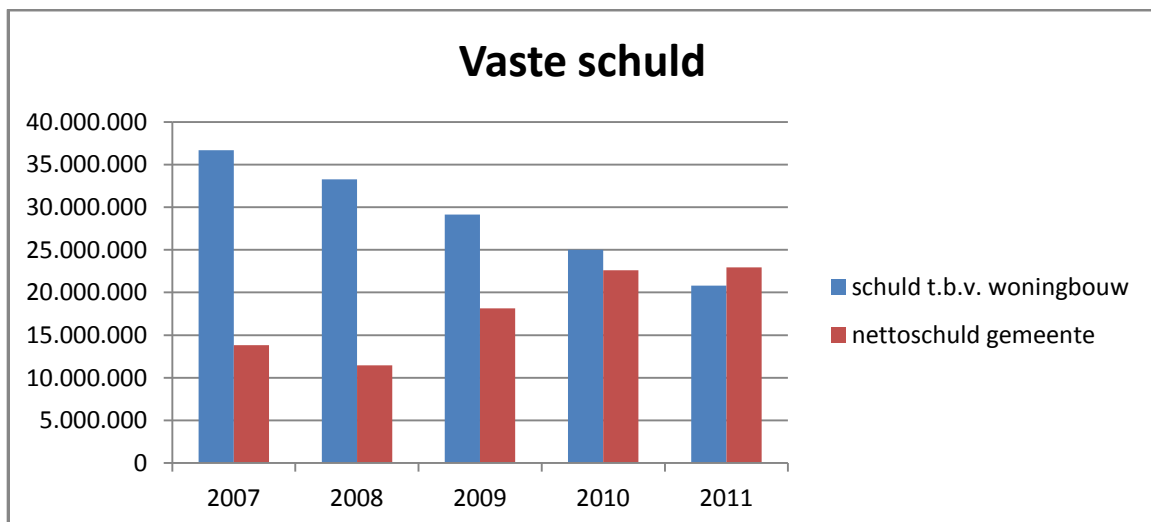
- algemene reserves, die vrij besteedbaar zijn;
- bestemmingsreserves voor de egalisering van de tarieven voor de riolering- en afvalheffingen;
- en overige bestemmingsreserves.

De rode lijn is vooral van belang. Hieruit is te zien dat de algemene reserve de laatste jaren terugloopt.

Schuldpositie van de gemeente

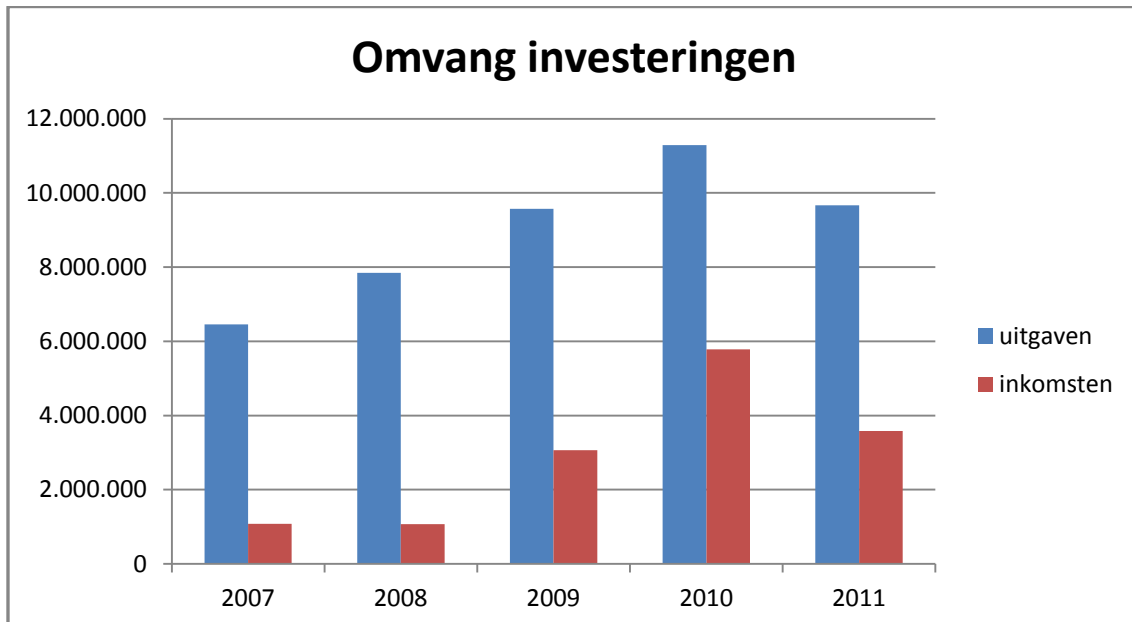
De grootte van de vaste schuld is een indicator voor de rentelasten in begroting en rekening. Immers hoe groter de schuld, des te meer rente er betaald moet worden. Uiteraard speelt ook het rentepercentage van de verschillende leningen daarbij een rol.

Over de schuld ten behoeve van de woningbouw betaalt de gemeente ook rente; deze wordt echter weer terug ontvangen van de betreffende woningbouwvereniging. Daarom is vooral de ontwikkeling van de netto schuld van de gemeente van belang. Deze stabiliseert in 2011 enigszins, na een aantal jaren van stijging.

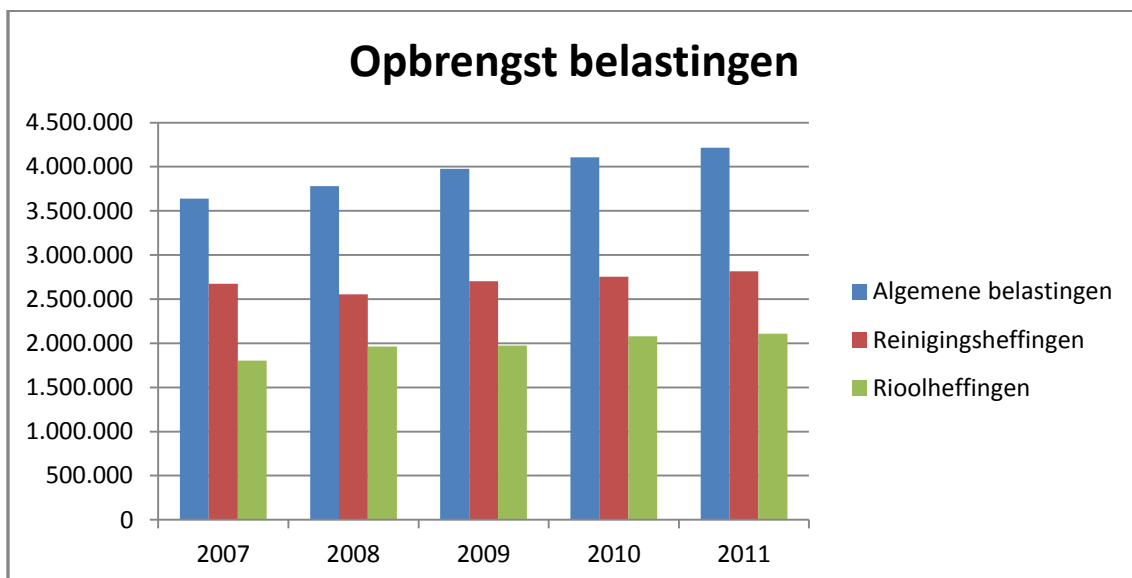
Ontwikkeling investeringsvolume

Investerings zijn nodig om voorzieningen tot stand te brengen of te behouden. Uiteraard kost dit het nodige geld. Soms dragen ook derden bij aan een investering of is er sprake van een bijdrage uit een reserve. Onderstaand grafiek geeft de uitgaven- en inkomstenstroom weer die samen hangt met investeringen over de afgelopen vijf jaar.

Belastinginkomsten

De gemeente heft algemene belastingen, waarvan met name de onroerende zaak belasting de belangrijkste is, reinigingsheffingen en rioolrechten. De ontwikkeling van de grootte van deze inkomstenstroom over de afgelopen vijf jaar is als volgt

JAARVERSLAG

DEEL 1 – PROGRAMMAPLAN

Programma 1 - Samenleving

Inleiding

Binnen programma 1 worden de navolgende maatschappelijke effecten nagestreefd:

1. Binnen Achtkarspelen wonen en leven zelfredzame burgers, die gefaciliteerd worden om zich verantwoordelijk voelen voor de ontwikkeling van de samenleving.
2. Evenwichtige spreiding en een kwalitatief hoogwaardig voorzieningsniveau.
3. Jongeren leren om te gaan met verantwoordelijkheden en hebben een goede band met de samenleving. Ouders zijn goed toegerust voor het dragen van de verantwoordelijkheid voor het opvoeden van hun kinderen.
4. Individuele burgers hebben zich ontwikkeld en ontplooid. De sociale samenhang, de leefbaarheid op het platteland en de deelname aan de maatschappij is vergroot.

Daar waar deze doelstellingen niet gerealiseerd kunnen worden, vanwege in de persoon gelegen omstandigheden van individuele burgers, zal de gemeente hen daar niet op aanspreken, maar zal de gemeente daarentegen actief inhoud geven aan zijn rol als schild voor de zwakkeren.

Uit de hierna volgende verantwoording blijkt, dat de indicatoren over het geheel genomen een gunstig beeld laten zien. Natuurlijk is het verband tussen de indicatoren en het maatschappelijk effect vaak zeer indirect; er wordt gemeten wat binnen de huidige kaders mogelijk is.

Het vereist wel steeds meer creativiteit de maatschappelijke effecten te bereiken. Het jaar 2011 is namelijk wel het jaar geweest waarin bijvoorbeeld contracten met grote instellingen als Timpaan en de NV sportfondsenbad Achtkarspelen zijn opgezegd. Daadwerkelijk heeft dat voor 2011 nog geen gevolgen, maar er is wel veel tijd besteed aan het zoeken van nieuwe oplossingen om ook naar de toekomst toe de maatschappelijke effecten te kunnen blijven bereiken.

Op verschillende plaatsen is bezuinigd op subsidies, of worden al voorbereidingen getroffen voor de bezuinigingen die in 2013 en 2014 geëffectueerd moeten worden. De bibliotheek is hiervan ook een voorbeeld. Er is gewerkt aan, en gesproken over een regiovisie. Dit is nog niet uitgekristalliseerd en de komende jaren komt dit onderwerp ongetwijfeld terug.

Er is nog een contract beëindigd. Dit jaar is het laatste jaar geweest waarin zorginstelling de Friese Wouden verantwoordelijk was voor het ouderenwerk van onze gemeente. Het jaarverslag is overigens wel de plaats, om deze instelling te complimenteren met de geweldige inzet en resultaten van de afgelopen jaren.

Uit bovenstaande voorbeelden blijkt, dat er wel een heel groot beroep is gedaan op de ambtelijke capaciteit die beschikbaar is voor dit programma. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de inzet van het College. Verantwoordelijkheid, initiatief, samenwerking, betrokkenheid en vertrouwen zijn alle op deze inzet van toepassing geweest.

Maatschappelijk effect 1

Binnen Achtkarspelen wonen en leven zelfredzame burgers, die zich verantwoordelijk voelen voor de ontwikkeling van de samenleving.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Onderwijsachterstandenbeleid Centrale doelen: - duurzaam verhogen onderwijsopbrengsten in Achtkarspelen - Tot stand brengen van een sluitende goed functionerende zorgketen	ja	Verschuiving van VMBO schoolkeus richting landelijk gemiddelde	51%	Zie toelichtende tekst
		Zie Maatschappelijk Effect 4 CJG		
B. - Verbreding voor- en vroegschoolse educatie, concreet gericht op het verbeteren van startpositie in groep 1 van de basisschool bij de doelgroeppeuters - Verbeteren van de educatieve kwaliteit van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	ja	Aantal Piramide gecertificeerde leidsters peuterspeelzaal	19	25
		Aantal Piramide gecertificeerde Pedagogische medewerkers kinderopvang	28	28
C. Stimuleren van kwaliteitsverbetering en innovatie in het onderwijs	ja	Percentielscore taal	35,3	Geen meting
		Percentielscore rekenen (CITO indicator onderwijsopbrengst)	36,3	Geen meting
		Aantal Klasseglas scholen	14	22
		Aantal scholen in verbetertrajecten, o.a. Boppeslach	11	11
D. Leerplicht/RMC - Stimuleren consequent schoolbezoek - Verminderen van voortijdig schoolverlaten met 5% per jaar - Arbeidsmarktgerichte alternatieven bieden voor uitvallers	ja	Aantal leerlingen voor wie een leerplichtambtenaar is ingeschakeld	130	133
		Aantal voortijdig schoolverlaters	81	67
		Aantal 18-23 jarigen in de bijstand	35	35
E. Peuterspeelzaalwerk - Alle peuters kwalitatief goed peuterspeelzaalwerk bieden - Harmonisatie tussen peuterspeelzaalwerk en ja/nee kinderdagverblijf - Toezien op en handhaven kwaliteit speelzalen (wet OKE)	ja	% groepen met een 2 ^e beroepskracht	29%	56%
		Peuterspeelzaal bezoekende peuters vanaf 3 jaar	100%	100%
		Peuterspeelzaal bezoekende peuters vanaf 2,5 jaar	95%	95%
		Aantal geregistreerde speelzalen	9	0
F. Kinderopvang Toezien op en handhaven van de kwaliteit van de geregistreerde kinderopvangcentra en voorziening gastouderopvang (Wet kinderopvang)	ja	Aantal geregistreerde kindercentra	13	13
		Aantal geregistreerde gastouders	165	154
G. Leerling-vervoer Voor geïndiceerde leerlingen op efficiënte wijze in de fysieke bereikbaarheid van het (speciaal) onderwijs voorzien	ja	Aantal leerlingen met vervoersvoorziening (rekening houdend met krimp)	260	240
H. Handhaven kwalitatief volwaardig aanbod van volwassenenonderwijs (VE), waarbij primair de aandacht uitgaat naar achterstandsgroepen en waarmee flexibel op de individuele vraag kan worden ingespeeld.	ja	Aantal trajecten VE (exclusief laaggeletterdheid en inburgering)	142	68
		Aantal trajecten laaggeletterdheid	35	20
I. Bevordering meertaligheid in het basisonderwijs	ja	Oantal trijetalige skoallen	4	4

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 1A.

Opvallend is dat er in 2010/2011 meer leerlingen in Havo 3-5 zitten (+2% = 16%) en ook in Vwo 3-6 (+1% = 12%) dan in het vorige ijkjaar. Het aantal leerlingen in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg is afgenomen (-2% = 13%). Daarmee lijkt het erop dat het (ambitie)niveau van leerlingen in het voortgezet onderwijs hoger wordt. Op Fries en Nederlands niveau is het (ambitie)niveau het afgelopen schooljaar niet hoger geworden.

Wel ligt het niveau in het voortgezet onderwijs zowel in Friesland (16% Havo, 15% Vwo) als in Nederland (16% Havo, 18% Vwo) nog steeds hoger.

Doel 1B.

Het opleidingsniveau van leidsters van peuterspeelzalen en medewerkers van kinderopvang is van belang voor hun rol in het onderwijsachterstandenbeleid. Daarom is het verheugend, dat de streefwaarde hoger lag dan de bereikte waarde.

Er is een themamiddag VVE over oudergesprekken georganiseerd voor de voorschoolse voorzieningen en de onderbouw.

Doel 1C.

Alle 22 basisscholen zijn gecommitteerd aan het project ICT impuls Klasseglas.

Eind 2011 werd besloten in Twijzelerheide de eerste twee 'voorhoedescholen' te voorzien van 'glas'.

De provinciale kwaliteitsimpuls Boppeslach loopt nog tot en met 2013, voor de deelnemende scholen is een afbouw is ingezet.

De gemeente Achtkarspelen heeft BOP onderzoek en communicatie in december 2011 gevraagd een update te maken van de monitor onderwijs & welzijn. BOP verzamelde al eerder gegevens voor de monitor onderwijs & welzijn, namelijk in februari 2006 en april 2008. De gegevens zijn nodig om de speerpunten en doelen voor onderwijs- en jeugdbeleid, zoals vastgesteld in de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2011-2015, te prioriteren en verder uit te werken. In juni 2012 wordt de onderzoeksrapportage in brochurevorm opgeleverd.

Doel 1D.

Samen met de overige gemeenten van de RMC De Friese Wouden wordt gewerkt aan de regionalisatie t.b.v. een sluitende eenduidige aanpak voor deze doelgroep; registratie en handhaving, toezien op behalen startkwalificatie en zo nodig toe leiden naar zorg (afstemming CJG).

Doel 1E.

Vanaf 1 januari stonden er op de VVE peutergroepen (17) twee beroepskrachten, die per 1 augustus allemaal voldeden aan de kwaliteitseisen VVE van de wet Oke.

In Gerkesklooster wordt op de speelzaal ook kinderdagopvang uitgevoerd.

Door ICT problemen bij het rijk is de registratie van de peuterspeelzalen in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk (LRKP) pas in 2012 mogelijk.

Doel 1F.

Voor het LRKP zijn 20 nieuwe gastouders ingeschreven en 28 uitgeschreven, waarvan 17 op eigen verzoek. Twee gastouders voldeden niet aan de kwaliteitseisen. In andere gevallen is sprake van verhuizing en dergelijke.

Doel 1G.

Het leerlingenvervoer is in 2011 opnieuw Europees aanbesteed. Een lichte daling is zichtbaar in het aantal leerlingen dat is aangewezen op deze (open einde) regeling. Duidelijk is dat de kosten blijven stijgen, mede als gevolg van gestegen brandstofprijzen en indexeringen.

Doel 1H.

De realisatie op het gebied van volwasseneneducatie is ver achter gebleven bij de doelen die waren gesteld, zoals reeds eerder is aangekondigd. In deze doelen was nog geen rekening gehouden met de ingrijpende stelselwijzigingen en forse kortingen op de rijksbudgetten.

Doel 1I.

Een viertal basisscholen is in 2011 actief als trijetalige skoalle. Twee hiervan zijn reeds gecertificeerd, de andere twee zijn goed op weg.

Maatschappelijk effect 2

Evenwichtige spreiding en een kwalitatief hoogwaardig voorzieningenniveau.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Voorzien in een kwalitatieve, doelmatige huisvesting van het onderwijs passend bij de leerlingenprognoses.	ja	Aantal solitaire schoolgebouwen voor basisonderwijs	21	20
B. Realiseren van geclusterde c.q. multifunctionele voorzieningen.	ja	Aantal geclusterde voorzieningen inclusief school	13	14

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 2A.

In het kader van het accommodatiebeleid wordt gestreefd naar multifunctionele huisvesting. Daarbij wordt wel uitgegaan van draagvlak hiervoor in de dorpen. Op initiatief van de besturen wordt in Twijzel en Boelenslaan oriënterend gesproken over samenwerking tussen christelijk en openbaar onderwijs, met de gemeente. Het aantal geclusterde voorzieningen is met een gestegen, door koppeling van BSO aan een school (in Buitenpost).

Doel 2B.

Er wordt gewerkt aan een plan voor functionele aanpassingen van MFC It Vleckehûs.

Maatschappelijk effect 3

Jongeren leren om te gaan met verantwoordelijkheden en hebben een goede band met de samenleving. Ouders zijn goed toegerust voor het dragen van de verantwoordelijkheid voor het opvoeden van hun kinderen.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Jongerenraad Jongeren betrekken bij (jeugd) zaken die hen aangaan en bij besluiten gemeenteraad.	nee	Aantal leden jongerenraad	15	7
		Aantal (on)gevraagde adviezen	2	2
B. Jeugd- en Jongerenwerk - Activiteiten organiseren die bijdragen aan verbetering van leefsituatie en leefomgeving - Activiteiten organiseren die een gezonde ontwikkeling, de ontwikkelingskansen en het welbevinden van de jeugd bevorderen. - Ondersteunen doelgroep jeugd (individueel en groep) bij de participatie in onze gemeenschap	ja	Jaarlijks verslag aan de Raad van Timpaan Welzijn		
		Jaarwerkplan Timpaan (separate verantwoording aan raad)		
C. Vormgeven (digitaal) Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voor ouders en jongeren van -9 maanden tot 23 jaar en professionals. - Realiseren laagdrempelige informatie- en adviespunten voor alle vragen inzake opgroeien en opvoeden in alle dorpen van de gemeente (van folderpost, website tot fysiek inlooppunt). - Samen met inwoners Achtkarspelen komen tot een optimaal CJG.	ja	Aantal informatie- en adviespunten	10	1
		Aantal gebruikers opgroei- en opvoedondersteuning	250	342
		Aantal digitale opvoedvragen	100	2.181*

<ul style="list-style-type: none"> - In onderlinge samenhang uitvoeren van de vijf gemeentelijke functies van het jeugdbeleid. (informatie en advies, signalering, lichte pedagogische hulp, toeleiding naar hulpaanbod, coördinatie van zorg). - Zorgen voor voldoende vraaggericht opgroei- en opvoedingsaanbod. - Verminderen aantal meldingen en doorverwijzingen naar Jeugdzorg, - Effectief organiseren van actoren in het hulpverleningstraject (1 kind/gezin -1 plan). - Omvattend netwerk van signaalgevers. - Snelle signalering van problemen door melding Verwijsindex ViF ZiZeO. 		Aantal matches Verwijsindex	20	78
		Aantal bereikte aanstaande ouders	Pm	103
		Aantal ingebrachte casussen kernteam	40	66
		Aantal meldingen AMK	60	63
D. Integrale aanpak ter versterking van de sociale leefomgeving	nee	Aantal betrokkenen bij Minsken meitsje in Doarp Twijzelerheide	30	25
		Aantal CtC activiteiten	3	2

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 3A.

Er zijn 10 bijeenkomsten van de Jongerenraad geweest. Helaas is het aantal jongerenraadsleden dit jaar afgenomen in vergelijking met het jaar daarvoor. Er wordt gewerkt aan een actie (door de jongeren zelf) om nieuwe leden te werven zodat ieder dorp weer vertegenwoordigd is.

Doel 3B.

De agogische ondersteuning van het jeugd/jongerenwerk op de accommodaties richt zich nog sterker op het zelfstandig organiseren en uitvoeren van activiteiten door vrijwilligers waardoor de ondersteuning steeds verder afgebouwd kan worden.

Doel 3C.

Er is voldaan aan de voorwaarden van de rijksbijdrage voor de realisatie van het CJG Achtkarspelen. Het CJG kantoor in Surhuisterveen wordt hierbij beschouwd als laagdrempelig informatiepunt.

Ouders van kinderen in de leeftijd 12- hebben een CJG folder en een Tipkrant over Positief Opvoeden ontvangen. Er zijn ouderbijeenkomsten (277 ouders) en een voorlichting voor leerkrachten en pedagogische medewerkers (40) over Positief Opvoeden georganiseerd. Het CJG heeft actief deelgenomen aan de week van de opvoeding met o.a. bijeenkomst over puberbrein (65 belangstellenden) en twitteren met de JGZ. Tijdens de Wegwijsdag op het gemeentehuis is Ondertussen in Achtkarspelen.nl gelanceerd, een CJG website voor jongeren. De gezinscoach en Eigen Kracht conferenties zijn ingezet om ouders bij opvoeden te ondersteunen.

Er is een vragenlijst ontwikkeld en afgenomen onder zwangere vrouwen, waarmee duidelijk is geworden wat de behoefte is van de doelgroep (103 maal ingevuld retour). Jaarlijks zal een gepast aanbod worden samengesteld; een groep met diverse lokale partijen rondom zwangere vrouwen denkt hier actief over mee (Denktank Prenatale Voorlichting).

Er zijn 2.181 unieke bezoekers op de CJG Achtkarspelen website geweest. Of men hier antwoord heeft gezocht of gevonden op opvoedvragen is niet uit de verzamelgegevens af te leiden.

Doel 3D.

Eind 2011 is het project Minsken Meitsje in Doarp met de betrokkenen kritisch doorgelicht. Het evaluatierapport is vastgesteld door de regiegroep en geeft de nodige richting. De bevindingen en aanbevelingen worden omgezet naar een nieuw plan van aanpak. Tal van deelactiviteiten zijn in uitvoering en onder de koepel van het project gebracht.

Maatschappelijk effect 4

Individuele burgers hebben zich ontwikkeld en ontplooid. De sociale samenhang, leefbaarheid op het platteland en deelname aan de maatschappij is vergroot.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. In stand houden hoogwaardige bibliotheekvoorziening.	ja	Jeugdleden bibliotheek	>4.000	5.094
		Volwassen leden bibliotheek	>2.700	2.545
B. Stimuleren kunstzinnige vorming, uitvoering cultuurnota	ja	Leerlingen muziekschool	>550	649
		Jeugdleden amateurkunst	>120	130
C. Stimuleren bewegen voor alle doelgroepen in de samenleving.	ja	Jeugdleden sportverenigingen	2.465	2.485
		Groepen 'Bewegen voor ouderen'	26	26
		Aantal scholen schoolsportdag	22	22
D. Zorg dragen voor een kwalitatief hoog, maar wel gericht, voorzieningenniveau in ieder dorp.	ja	Leden sportverenigingen (volwassenen + jeugd)	4.660	4.680
		Leden verenigingen amateurkunst (volwassenen + jeugd)	>640	641
E. Handhaven van het aantal jeugdleden sport- en culturele verenigingen.	ja	Jeugdleden sportverenigingen	2.465	2.485
		Jeugdleden amateurkunst	>120	130
F. Aandacht voor het cultureel erfgoed	ja	Bezoekers De Kruidhof	16.500	18.000
G. Meer kunst in de openbare ruimte	ja	Kunstwerken en -projecten	22	23
H. Handhaven aantal sportieve evenementen en vergroten aantal culturele evenementen	ja	Evenementen met een bovengemeentelijke uitstraling	>18	19

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 4A.

De bibliotheek heeft (Europese) subsidie ontvangen voor het opzetten van historische informatiepunten (hip's) in Buitenpost en Surhuisterveen en digitalisering van het cultureel erfgoed. De hip's zijn in 2011 gerealiseerd.

Doel 4B.

- Er is meer samenwerking tussen muziekschool, basisscholen en muziekverenigingen. Deze samenwerking zal de komende jaren verder worden uitgebouwd, onder andere door het inzetten van combinatiefunctionarissen.
- Drie muziekverenigingen hebben in 2011 gebruik gemaakt van extra subsidie om jongeren te binden aan de amateurkunst.

Doel 4C.

- In 2011 zijn mede door kennismakingsactiviteiten via het Sportproject "High Five" meer kinderen lid geworden van een sportvereniging. Vooral het project "Kies voor Hart en Sport" heeft hier aan bijgedragen. Dit laatste project is per 1 januari 2012 afgelopen. In 2012 wordt onderzocht of het project in het kader van sportstimulering een doorstart krijgt.
- In bijna alle dorpen zijn de "meer bewegen voor ouderengroepen" zeer actief. Groepen zoeken zelf voor aanvulling van de groepen, zodat het basisaantal aanwezig is en blijft. Mond op mond reclame is hier belangrijk.
- Ook in 2011 hebben alle 22 basisscholen in Achtkarspelen meegedaan aan de jaarlijkse schoolsportdag op sportcomplex De Bosk te Harkema. Circa 730 leerlingen van de groepen 7 en 8 waren de gehele dag sportief bezig.

Doel 4D.

- In 2011 is RTV Kanaal 30 als lokale omroep gestart in de gemeente Achtkarspelen. Eind 2011 heeft RTV NOF bij het Commissariaat voor de Media bezwaar aangetekend tegen de toewijzing van de licentie aan RTV Kanaal 30. De verwachting is dat het Commissariaat in de loop van 2012 definitief uitsluitsel geeft.
- Door de blijvende aanwas van jeugdleden is het totaal aantal leden van de sportverenigingen wederom iets gestegen. De groep oudere leden blijft ongeveer op hetzelfde peil.

Doel 4E.

Geen specifieke acties behalve de reguliere subsidiefaciliteiten.

Doel 4F.

- Yn 2011 is foar de twadde kear it 'Taalspultsje Achtkarspelen' organisearre foar groep 7 en 8 fan de basisskoallen yn Achtkarspelen. It taalspultsje stiet ek op 'e webside fan de gemeente. Der is in kursus Frysk skriuwen foar sport- en kulturele ferienings útein set, lykas in kursus 'maile en sms'e yn it Frysk' foar amtners.
- De dorpsdichter heeft in 2011 diverse gedichten geschreven en voorgedragen, onder andere ter gelegenheid van de dodenherdenking, de heropening van het gemeentehuis en de opening van het Rondje Kunst.

Doel 4G.

In het kader van het 'All Inclusive'-project is begin 2011 het kunstwerk van Daniël Levy in De Kruidhof onthuld. Ook is bij Frytsjam Twijzel een kunstwerk onthuld: de kippentractor van Sjef Meijman.

Doel 4H.

Naast reguliere evenementen is in 2001 subsidie verleend voor het Iepenloftspul 'Simke' in Harkema, de musical 'Maria' in Gerkesklooster, de provinciale jongerentheaterdag in Harkema en de expositie 'Passie voor de zwerfsteen' in het IJstijdenmuseum in Buitenpost.

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen. In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	11.540	11.481	59
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	1.231	1.473	242
Saldo baten en lasten voor bestemming	-10.309	-10.008	301
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	33	33	0
Saldo baten en lasten na bestemming	-10.276	-10.137	301
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties):			
1. productgroep 1.1 – Educatie en Jeugdbeleid			164
2. productgroep 1.2 – Zorg, Welzijn en Gezondheid			224

3. productgroep 1.3 – Sport en Cultuur	-48
4. productgroep 1.4 – De Kruidhof	8
5. productgroep 1.9 – Uitvoeringskosten Samenleving algemeen	-47
Saldo verschillen voor bestemming	301
Verschillenanalyse (reservemutaties):	
geen	0
Saldo verschillen na bestemming	301

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
<p>1.</p> <p>De belangrijkste oorzaken voor de onderschrijding zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> een voordeel van € 86.000 op het budget onderwijshuisvesting, dit m.n. door een langere doorloop van investeringen. een meevaller van € 65.000 op het budget onderwijsachterstandenbeleid door minder uitgaven voor VVE, LEA en schoolbegeleiding als gevolg van m.n. de opstart van de nieuwe beleidsperiode en het eerder realiseren van subsidiekortingen dan verwacht. Er is ook een tegenvaller, namelijk een overschrijding op de uitgaven voor leerlingenvervoer à € 104.000 door een nieuwe, duurdere, aanbesteding en meer aanvragen. een meevaller op het budget peuterspeelzalen & kinderopvang van € 33.000 door m.n. het later afronden van investeringen - peuterspeelzaal Harkema - en minder inspectiekosten door een andere inspectieopzet en een latere ingangsdatum voor registratie in het Landelijk Register (nu per 1 januari 2012). een meevaller van € 70.000 op het budget jeugdbeleid door m.n. minder uitgaven CJG, t.w.: een voordeel op de loonkosten door het goedkoper kunnen invullen van de formatie dan verwacht, een hogere rijksbijdrage dan begroot en minder uitvoeringskosten. De meevaller is deels gebruikt om meerkosten voor het schoolmaatschappelijk werk en jeugdgezondheidszorg op te vangen.
<p>2.</p> <p>De belangrijkste oorzaken voor de onderschrijding zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> een voordeel van € 104.000 op de uitgaven voor Wmo collectief, door het niet opvoeren van een overlopende post voor een jaaroverschrijdend projectbudget "Continuering Mantelzorg". De raad wordt gevraagd dit bedrag door resultaatbestemming alsnog beschikbaar te stellen voor 2012. Een terugbetaalverplichting aan het rijk vervalt. Hierdoor kan een bedrag van € 161.000 vrijvallen van de balans ten gunste van de exploitatie. een overschrijding op de kosten voor welzijnsaccommodaties en SCW à € 26.000, m.n. doordat de gemeente de btw op de beheerkosten niet langer kan compenseren.
<p>3.</p> <p>De belangrijkste oorzaken voor de overschrijding liggen bij het product Sporthallen. De loonkosten zijn € 65.000 hoger, doordat met terugwerkende kracht een aantal personeelsleden hoger is ingeschakeld en een aantal personeelsleden over meerdere jaren een nabetaling onregelmatigheidstoeslag heeft ontvangen. Daarnaast zijn door een vertraagde inning de huurinkomsten € 31.000 lager dan begroot. De verwachting is dat deze middelen uiterlijk het 2e kwartaal 2012 binnenkomen. De tegenvaller op het product Sporthallen wordt deels gecompenseerd door diverse kleinere meevallers op de andere producten in deze productgroep.</p>
<p>5.</p> <p>Doordat vacatureruimte deels moest worden ingevuld door korttijdelijk personeel zijn de voor deze productgroep beschikbare middelen overschreden.</p>

Programma 2 – Werk, Inkomen en Zorg

Inleiding

Binnen programma 2 worden de navolgende maatschappelijke effecten nagestreefd:

1. Meedoen is in Achtkarspelen heel gewoon en vanuit de Wet Werk en Bijstand (Wwb) verplicht: daarom is er voor iedere burger een baan, traject, opleiding of activiteit.
2. Adequaat minimabeleid gericht op het bestrijden of voorkomen van armoede en sociale uitsluiting waardoor ook mensen met een laag inkomen kunnen participeren in de samenleving.
3. Door hoogwaardige handhaving de rechtmatigheid van uitkeringen en voorzieningen bewaken.
4. Het verstrekken van individuele voorzieningen ten behoeve van het behoud van het zelfstandig functioneren van burgers of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

De indicatoren en doelen komen uitgebreid aan de orde in de hierna volgende verantwoording.

In deze inleiding willen we benadrukken, dat het geen vanzelfsprekendheid is, dat de streefcijfers kunnen worden gehaald. Het is een jaar van recessie.

Daarmee wordt de druk op een dienst Werk en Inkomen vanzelfsprekend groter, terwijl personele uitbreiding vrijwel is uitgesloten omdat gemeentes minder middelen krijgen vanuit de rijksoverheid.

In het jaar 2011 is bovendien het "proeftuinproject uitvoeringsdienst werk en inkomen" met de gemeente Tytsjerksteradiel ter hand genomen.

Op de valreep van het jaar werd bovendien duidelijk, dat Kollumerland de jarenlange samenwerking per 2013 zal gaan beëindigen.

De rijksmiddelen uit het participatiefonds zijn gehalveerd in 2012. Het vereist veel inzet, de lopende verplichtingen op een naar cliënten toe verantwoorde wijze te beëindigen of om te buigen. Inhoudelijk zijn er veel beleidsombuigingen gerealiseerd. De financiële effecten zijn nog achter gebleven zullen pas in 2012 zichtbaar worden.

Ook de bezuinigingen op de WSW en de financiële situatie van Caparis hebben veel aandacht gevergd. Mede dankzij de inzet van Achtkarspelen in de GR is de bonus malus regeling ingevoerd, en zijn ook andere gemeenten zich gaan realiseren, dat het roer om moet bij Caparis. Dit dossier is overigens beslist nog niet afgerond en zal ook in 2012 veel aandacht vergen.

Veel aandacht is ook uitgegaan naar de nieuwe wet werken naar vermogen. In de loop van 2011 is duidelijk geworden hoe deze eruit zal gaan zien en dat deze sterk samenhangt met de decentralisatie operaties van onderdelen van de AWBZ en de jeugdzorg naar gemeenten.

Ook de individuele voorzieningen in het kader van de WMO kenden een intensief jaar. De werkzaamheden zijn overgebracht naar het KCC. De verwachting is wel, dat de dienstverlening nog beter kan worden dan die al is.

Expliciet wordt er op gewezen dat er in 2011 4 Europese aanbestedingen hebben plaatsgevonden.

Maatschappelijk effect 1

Meedoen is in Achtkarspelen heel gewoon en vanuit de Wet Werk en Bijstand (Wwb) verplicht: daarom is er voor iedere burger een baan, traject, opleiding of activiteit.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Mensen met een grote afstand tot betaald werk de mogelijkheid bieden om aansluiting op de arbeidsmarkt te vinden, of te participeren in de samenleving, waardoor ze maatschappelijk weer meetellen	ja	Aantal deelnemers sociale activering met kans op uitstroom naar werk.	55	56
		Aantal deelnemers sociale activering zonder kans op uitstroom naar arbeid	60	61
		Aantal deelnemers vrijwilligersproject	35	35
		Aantal uitkeringgerechtigden klaar voor werk	150	189
		Gerealiseerde uitstroom naar werk	75	141
		Aantal rusttrajecten	54	53
B. Wsw-geïndiceerden participeren op een zo regulier mogelijke manier op de arbeidsmarkt en Wsw-geïndiceerden worden geplaatst op een voortraject	ja	Aantal Wsw-geïndiceerden op de <u>wachtlijst</u> d.m.v. een voortraject voorbereiden op een Wsw-baan	58	41
C. Nieuw- en oudkomers worden ondersteund om een volwaardige plaats in de samenleving in te kunnen nemen.	ja	Aantal aangeboden inburgertrajecten aan verplichte & niet verplichte inburgeraars	10	10

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 1A.

Het afgelopen jaar is het bestand rusttrajecten volledig doorgenomen wat heeft geresulteerd in een bijstelling van de streefwaarde in de 2^e Berap naar 54. Gebleken is dat dit een reële streefwaarde is gezien het feit dat het aantal rusttrajecten is gestabiliseerd rond deze waarde. Het terugdringen van het aantal rusttrajecten is verzorgd door de klantmanagers en Werkpro (Raderwerk), binnen de bestaande financiële afspraken en middelen. Met het terugdringen van het aantal rusttrajecten zijn de aantallen deelnemers sociale activering gestegen. Deelnemers sociale activering met kans op arbeid worden gerichte activiteiten voor ingezet zodat uitzicht op arbeid in de toekomst concreet wordt. Voor het aantal deelnemers aan sociale activering zonder kans op uitstroom naar arbeid is het beoogde doel, participeren in de samenleving, bereikt. Geconcludeerd kan worden dat er in 2011 door specifieke acties de klantengroepen rust- en sociale activeringstrajecten goed in beweging zijn gekomen. Bovengenoemde gerichte inzet en acties hebben er eveneens toe geleid dat het aantal uitkeringsgerechtigden klaar voor werk in de 2de Berap al was bijgesteld naar 170. Het uiteindelijke aantal is nogmaals hoger uitgevallen, wat bij een aantrekkelijke arbeidsmarkt en gerichte inzet vanuit de afdeling, goede kansen biedt.

De streefwaarde van het aantal uitkeringsgerechtigden die zijn uitgestroomd naar werk is ruimschoots gehaald. Een analyse op de maandelijkse uitstroomcijfers geeft echter wel aan dat het uitstroompercentage in het eerste halfjaar hoger ligt dan in het tweede halfjaar. Dit is te verklaren door de invloed van de voortdurende economische crisis. De lijn die Achtkarspelen laat zien is in overeenstemming met het landelijke beeld.

Doel 1B.

In 2009 zijn in samenwerking met Caparis ongeveer 20 Wsw-geïndiceerden op een voortraject in het kader van de wachtlijst Wsw geplaatst. Deze trajecten zijn succesvol verlopen, allen zijn in 2011 van de wachtlijst uitgestroomd naar een Wsw-dienstverband. Vanaf 1 januari 2013 is de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) nog slechts toegankelijk voor mensen die alleen beschut kunnen werken. Mensen die bij een gewone werkgever aan de slag kunnen, moeten dat doen.

In de hoofdlijnennotitie Werken naar vermogen staat dat de oude systematiek van rechten en plichten in de Wsw niet verandert voor de groep mensen die vóór 15 mei

2011 een Wsw-indicatie had. Mensen die op of na deze datum op de wachtlijst zijn gekomen en na 1 januari 2013 nog niet aan het werk zijn, worden opnieuw geïndiceerd. Deze herindicatie gaat dan volgens het nieuwe criterium voor "beschut werk". Op 1 januari 2011 stonden er 58 Wsw-geïndiceerden op de wachtlijst van Caparis. Op 15 mei 2011 waren dat er 38 personen. Op 31 december 2011 telt de wachtlijst 41 geïndiceerden, wat inhoudt dat er 3 personen onder de nieuwe regelgeving een indicatie hebben gekregen. Middels ESF-subsidie is een traject Loon naar Werken gestart voor een deel van de wachtlijst. Ook vanuit de gemeente worden Wsw-geïndiceerden begeleid binnen het aanwezige instrumentarium, zodat vereenzaming, vergroten afstand tot de arbeidsmarkt, etc. wordt voorkomen en/of de kans daartoe zo klein mogelijk gemaakt.

Maatschappelijk effect 2

Adequaat minimeleid gericht op het bestrijden of voorkomen van armoede en sociale uitsluiting waardoor ook mensen met een laag inkomen kunnen participeren in de samenleving.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. In noodzakelijke gevallen verstrekken van bijzondere bijstand als ondersteunend instrument	ja	Doorlooptijd aanvraag bijzondere bijstand in dagen	7	15
		Aantal huishoudens dat beroep doet op bijzondere bijstand als % van de doelgroep	55%	61%
		Aantal huishoudens dat langdurigheidtoeslag ontvangt als % van de doelgroep	20%	66%
B. Aanbieden van doeltreffende schulddienstverlening	ja	Aantal cliënten SDV - bemiddeling - sanering - budgetbeheer - WSNP verzoeken	79 61 61 13	90 45 38 22
		Aantal geslaagde schuldregelingen als % van het aantal aanvragen voor een schuldregeling (excl. en incl. WSNP)	51%	50% (excl.) 73% (incl.)
		Gemiddelde wachttijd in weken voordat het 1e hulpvraaggesprek plaatsvindt	4	3
C. Bevorderen deelname aan Lauwerspas	nee	Aantal aanvragen: - Lauwerspas - Kinderen Doen Mee	535 154	442 99

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 2A.

De streefwaarde van 10 dagen afhandelingstijd, zoals genoemd in de 2de Berap is niet gehaald. Ten opzichte van 2010 (toen nog 24 dagen) is toch een grote winst geboekt. De invoering van de snelbalie, waarmee de streefwaarden zullen worden bereikt, is om uiteenlopende redenen vertraagd. De samenwerking met Tytsjerksteradiel, met voor Achtkarspelen een conversie naar een geheel ander automatiseringssysteem, is daarvan wel de belangrijkste. Beide gemeenten werken nog met verschillende snelbalies. Uit de cijfers blijkt ook dat de doelgroepen een veel groter beroep hebben gedaan op bijzondere bijstand en langdurigheidtoeslag dan verwacht en waarnaar is gestreefd.

Het totaal aantal aanvragen in dit kader bedroeg over 2011 uiteindelijk 1.046. Dit is waarschijnlijk toe te schrijven aan de voortdurende economische crisis en de verhoogde inzet op informatievoorziening aan de burgers.

Doel 2B.

In 2011 wederom een stijging van het aantal aanvragen voor een schuldregelingstraject. Steeds meer mensen die in het bezit zijn van een eigen woning kloppen bij ons aan. De zaken worden meer complex en tegelijkertijd zijn schuldeisers minder genegen om schulden kwijt te schelden. Een gevolg hiervan is dat er vaker een beroep moet worden gedaan op de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). Deze trend wordt ook landelijk gesignaleerd.

Doel 2C.

Ook in 2011 zijn de mogelijkheden van de Lauwerspas onder de doelgroep verspreid door publicaties, folders, website, nieuwsbrieven, etc. Desondanks is het aantal aanvragen alleen maar gedaald. Dit geldt zowel voor de Geld Terug Regeling als de bijdrage uit de Regeling Kinderen Doen Mee.

Maatschappelijk effect 3

Door hoogwaardige handhaving de rechtmatigheid van uitkeringen en voorzieningen bewaken.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Actieve poortwachterfunctie	ja	Aantal niet ingestroomde aanvragen	5	25
B. Goede informatievoorziening en nog betere dienstverlening aan de burgers	ja	Aantal nieuwsbrieven	4	4
		Aantal bewijsstukken	5	5
C. Gerichte controle o.b.v. signaalsturing, risicoprofielen en themacontroles	ja	Aantal controles	300	566
D. Actieve inzet op fraudepreventie	nee	Aantal preventieve controles	70	54
E. Daadkrachtige sanctionering en terugvordering bij regelovertreding en eventueel overdracht aan de Sociale Recherche	ja	Aantal afstemmingen	30	40
		Aantal terugvorderingen	45	103
		Aantal overdrachten strafrechtelijk traject (SR)	4	4

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 3A.

Een actieve poortwachterfunctie werkt! Naar schatting kwamen in 2011 20 à 30 aanvragen niet tot stand door extra internetonderzoek, waarnemingen, benutten eigen netwerk, dieper raadplegen van gesloten bronnen, ondersteunen bij gesprekken, dossieronderzoek of een indringend gesprek te voeren met de klant.

Doel 3B.

Bij een veranderend sociaal stelsel blijft goede controle en handhaving essentieel.

Doel 3C.

Er zijn bijna dubbel zoveel rechtmatigheidsonderzoeken verricht dan waar naar werd gestreefd. Omdat het gaat om gerichte controle was er voor ieder onderzoek ook daadwerkelijk een aan te wijzen reden.

Doel 3D.

Het aantal vooraf ingeschatte preventieve controles is weliswaar niet gehaald, maar dat betekent eerder dat in het voortraject al voldoende aan (fraude)preventie kon worden gedaan. Hierdoor was het niet nodig de fraudepreventieambtenaar in te schakelen voor een intensief controleonderzoek.

Doel 3E.

Er wordt een consequent beleid gevoerd wat betreft afstemmingen, terugvorderingen en overdrachten naar het (SR). Hierbij valt vooral het hoge aantal terugvorderingen op. Een trend die overigens in de bestuursrapportages 2011 al werd geconstateerd. Door een actieve poortwachterfunctie kan het niet anders dan dat dit gevallen betreft van mensen die nadat ze tot de uitkering zijn toegelaten, of reeds lang een uitkering krijgen, zijn gaan frauderen, dan wel niet voldoende hebben ondernomen om te voorkomen dat ze ten onrechte een uitkering krijgen.

Maatschappelijk effect 4

Het verstrekken van individuele voorzieningen ten behoeve van het behoud van het zelfstandig functioneren van burgers of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Realiseren van een integraal werkend, klantgericht Wmo-loket		Aantal contacten Wmo-loket: - telefonisch - spreekuur - schriftelijk - totaal	2.455 890 <u>282</u> 3.627	Aanvragen in het loket 382
		Aantal huisbezoeken Wmo-aanvragen	87	138
B. Verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer	ja	Aantal verstrekte voorzieningen: - Woonvoorzieningen - Vervoer - Hulp bij Huishouden - Rolstoelen	113 162 419 <u>118</u> 812	In totaal 870
		Aantal gegronde bezwaarschriften t.o.v.: - totaal aantal ingediende bezwaarschriften - het aantal beschikkingen	18% 0,25%	

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 4A.

Sinds het Wmo-loket is opgenomen in het KCC, vindt registratie op een andere wijze plaats. Op dit moment kan alleen het aantal cliënten aan de balie worden achterhaald, dit is 382. In 2011 is er een start gemaakt met de "gekantelde" werkwijze.

Door een gesprek aan de keukentafel wordt maatwerk geleverd. Deze gesprekken vinden in de thuissituatie van de cliënt plaats. Het aantal huisbezoeken is dan ook fors gestegen. Eind 2011 heeft zowel de Wmo-raad als de gemeenteraad voorlichting gehad over deze gekantelde werkwijze. In de loop van de 2012 wordt de gekantelde verordening aan de gemeenteraad voorgelegd.

Doel 4B.

In 2011 hebben we vier Europese Aanbestedingstrajecten moeten doorlopen. Voor zowel collectief vervoer als hulpmiddelen hebben er juridische procedures gediend, dit heeft extra kosten met zich meegebracht door het inhuren van juridische expertise.

In 2011 zijn meer individuele voorzieningen aangevraagd, daarnaast zijn kosten voor Hulp bij het Huishouden en collectief vervoer door de aanbestedingstrajecten hoger geworden. De aanbestedingstrajecten voor trapliften en hulpmiddelen worden in de loop van 2012 afgerond, de verwachting is dat deze kosten lager zullen uitvallen.

Door gewijzigde landelijke regelgeving heeft een hercontrole plaatsgevonden van de nota's voor Hulp bij het Huishouden. Dit heeft geleid tot een nabetaling in 2011 van in totaal € 332.000. Deze ontwikkelingen hebben er mede toe geleid dat er een beroep moet worden gedaan op de reserve.

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen.

In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	27.882	32.415	-4.533
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	21.019	24.297	3.278
Saldo baten en lasten voor bestemming	-6.863	-8.118	-1.255
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.066	1.066	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	1.117	1.907	790
Saldo baten en lasten na bestemming	-6.812	-7.277	-465
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties):			
1. productgroep 2.1 – Participatiebudget			-423
2. productgroep 2.2 – Inkomensvoorziening			-193
3. productgroep 2.3 – Minimabeleid			-150
4. productgroep 2.4 – Sociale Werkvoorziening			-347
5. productgroep 2.5 – Wmo individueel			-233
6. productgroep 2.6 – ROA/VVTV			85
7. productgroep 2.9 – Uitvoeringskosten WIZ algemeen			6
Saldo verschillen voor bestemming			-1.255
Verschillenanalyse (reservemutaties):			
8. productgroep 2.1 – Participatiebudget			169
9. productgroep 2.2 – Inkomensvoorziening			337
10. productgroep 2.3 – Minimabeleid			14
11. productgroep 2.5 – Wmo individueel			266
12. productgroep 2.6 – ROA/VVTV			4
Saldo verschillen na bestemming			-465

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
<p>1. De overschrijding wordt veroorzaakt door:</p> <ol style="list-style-type: none">een overschrijding op het budget Re-integratie van € 327.000 m.n. veroorzaakt door een tragere afbouw dan verwacht van De Achtbaan.een tekort op het budget Inburgering van € 66.000 vooral veroorzaakt door een abusievelijke raming van een aanvullende rijksbijdrage à € 59.000.een overschrijding op de loon- en uitvoeringskosten à € 30.000 veroorzaakt door een ongunstiger klantverhouding dan begroot tussen Achtkarspelen en Kollumerland
<p>2. De overschrijding van € 193.000 is m.n. veroorzaakt door een grotere instroom en lagere uitstroom dan bij de 2e bestuursrapportage was voorzien.</p>
<p>3. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door:</p> <ol style="list-style-type: none">een overschrijding op de langdurigheidtoeslag met € 35.000 door meer aanvragen en toekenningen.een overschrijding op de bijzondere bijstand met € 84.000 door meer aanvragen en toekenningen.
<p>4. Het tekort wordt in belangrijke mate bepaald door een storting in de voorziening "tekort Caparis" à € 376.580 ter dekking van het op basis van de voorlopige rekeningcijfers 2011 verwachte exploitatietekort over 2011 van Caparis NV. Op het "reguliere" budget resteerde een positief saldo van bijna € 30.000. Oorzaken: minder lasten - € 70.000 - door m.n. het niet aanspreken van het budget "diverse kosten" & een lagere rijksbijdrage door een negatieve afrekening over voorgaande jaren - € 40.000.</p>
<p>5. De belangrijkste oorzaken van de overschrijding zijn:</p> <ol style="list-style-type: none">een grote stijging van het aantal persoonsgebonden budgetten Huishoudelijke Hulp en een hoger uurtarief leidde tot een overschrijding van ca. € 265.000.een meevaller van meer dan € 130.000 op het budget "woonvoorzieningen" door minder (grote) aanvragen.een tegenvaller op het budget "vervoersvoorzieningen" van ca. € 100.000 door meer aanvragen en toekenningen.
<p>6. Een terugbetaalverplichting aan het rijk valt lager uit dan eerder werd verwacht. Hierdoor kan een bedrag van € 89.000 vrijvallen van de balans ten gunste van de exploitatie.</p>
<p>8. De onttrekking aan de reserve re-integratie bedraagt € 169.000. Daarmee is de stand van deze reserve op 31 december 2011 nul.</p>
<p>9. In de 2e berap 2011 is een bedrag à € 556.000 vrijgemaakt voor onttrekking aan de reserve in verband met een verwacht tekort. In werkelijkheid is het tekort echter € 893.000. Aan de reserve inkomensvoorziening wordt na de 2e bestuursrapportage nog € 337.000 onttrokken.</p>
<p>10. Betreft de niet geraamde dekking uit de reserve Waarborgfonds schulddienstverlening van het negatief saldo waarborgfonds (meer uitgegeven dan terugbetaald).</p>
<p>11. De onttrekking aan de reserve Wmo bedraagt € 266.000.</p>
<p>12. De onttrekking uit de reserve ROA/VTV ter dekking van het tekort (pt. 6) is cf. de nota reserves & voorzieningen.</p>

Programma 3 - Veiligheid

Inleiding

Brandweezorg en crisisbeheersing

Op 1 oktober 2010 is de Wet Veiligheidsregio's van kracht geworden. Dit heeft gevolgen voor zowel de brandweezorg als de crisisbeheersing. Op beide aspecten zal de gemeente moeten voldoen aan de op grond van deze nieuwe wetgeving geldende eisen. De brandweer heeft met de Friese Norm en de Friese Vorm een start gemaakt om te voldoen aan de nieuwe eisen. Er zijn eerste stappen gezet zodat verder onderzocht kan worden of bestuurlijk gemotiveerd afwijken van de opkomsttijden mogelijk is en hoe de brandweezorg ingericht moet worden (ook met het oog op regionalisering). Op het gebied van crisisbeheersing is hard gewerkt aan het Regionaal Crisisplan, waarin het gemeentelijke deel (Bevolkingzorg) geheel aangepast en vernieuwd is. Het Crisisplan vervangt de gemeentelijke rampenplannen.

Nationale politie

In 2011 is besloten dat de huidige politiekorpsen gaan verdwijnen. Er komt één landelijk korps onder verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. Het landelijke korps zal bestaan uit tien regionale eenheden, één of meer landelijke operationele eenheden en een landelijke dienst voor ondersteunende bedrijfsvoeringstaken. Er zijn kwartiermakers aangesteld die werken aan de vormgeving van de nationale politie. Eind 2011 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de wijziging van de Politiewet. In 2012 zal de Eerste Kamer zich over het wetsvoorstel buigen. Het gezag over de politie verandert niet. De burgemeester en de officier van Justitie maken lokaal afspraken over de inzet van de politie. Iedere gemeente zal een veiligheidsplan maken op grond waarvan de burgemeester de politie aanstuurt. Gelet op de beschikbare capaciteit en de landelijke en regionale prioriteiten, moet er echter niet te veel worden verwacht van de gemeentelijke invloed.

Voor het opstellen van programma 3 is gebruik gemaakt van de vijf veiligheidsvelden van de methode Kernbeleid Veiligheid. Deze methode is een belangrijk hulpmiddel voor gemeenten om op gestructureerde wijze tot integraal veiligheidsbeleid te komen. Binnen programma 3 worden de navolgende maatschappelijke effecten nagestreefd:

1. Een veilige woon- en leefomgeving.
Het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid in dorpen en buurten door het verminderen van bestaande bedreigingen.
2. Bedrijvigheid en veiligheid.
Het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de gemeente Achtkarspelen.
3. Jeugd en Veiligheid.
Vanuit de gedachte dat verschillende bevolkingsgroepen deel uit maken van een gemeenschap willen we bevorderen dat deze groepen respectvol met elkaar omgaan, elkaar in hun waarde laten en begrip hebben voor elkaars situatie.
Jongeren groeien op in een veilige omgeving.
4. Fysieke Veiligheid.
Het verkleinen van de kans op rampen en crises en de effecten van rampen en crises minimaliseren.
Het verhogen van de verkeersveiligheid in de gemeente Achtkarspelen.
5. Integriteit en Veiligheid.
Het bevorderen van integer bestuurlijk, ambtelijk en burgerlijk handelen.

Maatschappelijk effect 1

Het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid in dorpen en buurten door het verminderen van bestaande bedreigingen

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Het aantal gevallen van vandalisme en vernieling terugbrengen	ja	Vandalismemeter gemeente	€62.000	€ 50.883
B. Het aantal gevallen van diefstal uit en van motorvoertuigen, van diefstal van brom-, snor-, en fietsen en van diefstal uit woningen terugbrengen	nee	Diefstal van en uit voertuigen (IVR politie)	22	57
	nee	Diefstal van (brom)fietsen (IVR politie)	60	75
	nee	Woninginbraken (IVR politie)	35	37
C. Terugdringen van alle vormen van geweld (zedemisdrijven, moord/doodslag, bedreiging, mishandeling, straatroof, overvallen en alle vormen van relationeel geweld en overlast)	nee	Geweld tegen personen	4	6
	ja	Bedreiging	60	54
	nee	Mishandelingen	110	185
	ja	Huiselijk Geweld	80	72
D. Terugdringen van onveiligheidsgevoelens in de gemeente Achtkarspelen. De veiligheidsbeleving moet worden verhoogd van een 6,5 naar een 7 bij een volgend onderzoek	nee	Overlast	180	188
	ja	Veiligheidsmonitor	7	7.4
E. Adequate hulp en opvang bieden voor mensen die slachtoffer zijn van (huiselijk) geweld of van een ander misdrijf. Realiseren van een hoger verwijzingspercentage naar hulpinstellingen	ja	Huisverboden	8	1
	ja/nee	Jaarverslag Slachtofferhulp	200	nnb
	ja/nee	Overige hulpinstanties Fier Fryslân	100%	nnb

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 1A.

Er is de afgelopen vijf jaar veel geïnvesteerd in de voorbereiding op de jaarwisseling. In de meeste dorpen worden activiteiten georganiseerd, waardoor de jaarwisseling overwegend een groot feest is. Ook worden ondernemers aangesproken op hun verantwoordelijkheden voor wat betreft het bewaren van openbare orde en overlastsituaties. Verder wordt er in een aantal dorpen door de gemeente (nog steeds) beveiliging en camerabewaking geregeld. Resultaat van dit alles is dat de schade gerelateerd aan de jaarwisseling in 5 jaar teruggelopen is van € 80.000 naar € 5.000 nu!

Doel 1B.

Dit is een van de weinige onderwerpen in de integrale veiligheidsrapportage waar sprake is van een substantiële stijging van het aantal incidenten. Nadere analyse van deze cijfers moet uitsluitend geven over bijzondere achtergronden van dit verschijnsel. Om wat voor voertuigen gaat het, op welke locaties vindt de diefstal plaats, welke zaken worden over het algemeen gestolen (airbags, tomtom). Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan er wellicht nog een gemeentelijke preventieve actie volgen. Op het gebied van woninginbraken wordt gedacht aan een zogenaamde "voetjesactie". Ook in dit kader worden burgers gewezen op hun eigen rol en verantwoordelijkheid om inbraak te voorkomen door bijvoorbeeld hun woning te voorzien van goedgekeurd hang- en sluitwerk.

Doel 1C.

Het aantal incidenten met betrekking tot dit onderwerp blijft blijvend op een te hoog niveau. In het kader van het gemeentelijk project "Geweld is niet Ok" proberen we hier met de zes Noordoost Friese gemeenten een omslag in te realiseren.

Dit doen we door hier zowel in preventieve als in repressieve zin aandacht voor te vragen bij de betrokken partners.

Doel 1D.

In 2011 is de Veiligheidsmonitor weer uitgezet onder de burgers in de gemeente. In deze enquête komen de veiligheid, leefbaarheid en het slachtofferschap aan de orde. In 2009 was de algemene conclusie dat Achtkarspelen op bijna alle punten beter scoorde dan het gemiddelde van de Politieregio Fryslân. De cijfers van 2011 wijken hier niet veel van af.

Doel 1E.

Het blijft opvallend dat het aantal huisverboden zo laag is in onze gemeente. Uit politiecijfers blijkt dat er wel veel sprake is van huiselijk geweld, maar dat het instrument Tijdelijk Huisverbod weinig wordt ingezet.

Maatschappelijk effect 2

Het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de gemeente Achtkarspelen

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Terugdringen van het aantal inbraken, diefstal en vernielingen in bedrijven en scholen	nee	Inbraken in bedrijven, instellingen en scholen (IVR politie)	32	39
B. Terugdringen van horeca-en evenementen-gerelateerde openbare orde- en overlastproblemen		Horeca gerelateerde overlast (IVR politie)	5	niet bekend – geen politie-registratie
C. Zorg dragen voor een hoger veiligheidsniveau op een aantal bedrijventerreinen	nee	Keurmerk Veilig Ondernemen	1	0

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 2A.

Landelijk en regionaal is er in 2011 sprake geweest van een substantiële stijging van het aantal inbraken. In dit licht bekeken zou je kunnen stellen dat de geringe stijging in Achtkarspelen meevalt. Maar gelet op de grote impact die een inbraak heeft voor betrokkenen en hen omgeving, en het gemak waarmee de dief nog te vaak de gelegenheid wordt geboden is meer aandacht voor preventie gewenst. Vanuit de politie is er een regionaal inbraak team gevormd (RIT).

Doel 2B.

In 2011 is er in onze gemeente nauwelijks sprake geweest van structurele horeca gerelateerde overlast. Incidenteel zorgen met de taxi terugkerende jongerengroepen voor (geluid)overlast in de vroege zondagochtend. Met de komst van een nieuwe exploitant in een café aan de Groningerstraat te Surhuisterveen is de overlast tot een minimum beperkt.

In 2011 hebben we wel geconstateerd dat de grotere evenementen in onze gemeente een kwaliteitslag kunnen maken ten aanzien van de organisatie van hun evenement. Het gehanteerde cameratoezicht tijdens de profronde in Surhuisterveen is goed bevallen en een eerste aanzet om te komen tot deze kwaliteitsverbetering.

Samen met de organisaties wordt er momenteel gewerkt aan verdere doorontwikkeling van de bestaande draaiboeken. Wij vragen de organisatoren hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

Doel 2C.

Er zijn tot op heden geen groepen bedrijven bereid gevonden om samen te werken om te komen tot certificering volgens het Keurmerk Veilig Ondernemen. Wel wordt gesproken over mogelijkheden de veiligheid op bedrijventerreinen te vergroten.

Maatschappelijk effect 3

1. Vanuit de gedachte dat verschillende bevolkingsgroepen deel uit maken van een gemeenschap willen we bevorderen dat deze groepen respectvol met elkaar omgaan, elkaar in hun waarde laten en begrip hebben voor elkaars situatie;
2. Jongeren moeten op kunnen groeien in een veilige omgeving.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Terugdringen van het aantal overlast- en openbare orde meldingen waarbij jongeren betrokken zijn	ja	Meldingen in IVR politie	100	100
B. Terugdringen van het aantal overlastgevende locaties (hot spots)	ja	Registratie politie/Timpaan (jongerenwerk, vindplaatsgericht werken)	0	0
C. Bewerkstelligen dat jongeren in de gemeente Achtkarspelen minder jong en in mindere mate alcohol gebruiken, waardoor de negatieve effecten van alcoholgebruik verminderen.		Hierover wordt separaat gerapporteerd in het kader van alcoholmatigingbeleid	Onderdeel van programma 1	
D. De wijze waarop jongeren op alternatieve jongerenontmoetingsplaatsen (keten) samenkomen dient op een verantwoorde wijze te gebeuren. M.n. veiligheid, overlast, het toezicht en het alcohol en drugsgebruik zijn hierbij belangrijke aspecten.	ja	Hierover wordt separaat gerapporteerd in het kader van alcoholmatigingbeleid	10	5
			Onderdeel van programma 1	

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 3A.

Het beeld over onze jongeren blijft zich positief ontwikkelen. Het aantal meldingen Jeugdoverlast is laag. Dit beeld komt overeen met de terugkoppeling uit het jongerenwerk. In de meeste dorpen van onze gemeenten kennen we geen structurele overlastproblematiek als gevolg van hangjongeren. Alleen in het winkelcentrum van Surhuisterveen wordt er zo nu en dan overlast ervaren van groepen jongeren uit diverse dorpen die zich daar verzamelen. Samen met politie, jongerenwerk, H&I en plaatselijke bevolking wordt een en ander op een beheersbaar niveau gehouden.

Doel 3B.

Met de politie zijn goede afspraken gemaakt over het beheersbaar houden van de jeugdoverlast in het centrum van Surhuisterveen. Door de continue aanwezigheid van de politie en het maken van duidelijke afspraken met de jongeren is er nauwelijks nog sprake van structurele jongerenoverlast. Ook in andere delen van de gemeente zijn er geen structurele overlastlocaties.

Doel 3D.

In 5 gevallen is er sprake van het ondertekenen van een contract tussen gemeente en ouders waar een jongerenkeet op het erf staat. Hiermee worden de afspraken bevestigd zoals aangegeven in het door de raad vastgestelde keetbeleid.

Maatschappelijk effect 4

1. Het verkleinen van de kans op rampen en crises en de effecten van rampen en crises minimaliseren.
2. Het verhogen van de verkeersveiligheid in de gemeente Achtkarspelen.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Realiseren van een goed geofende gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie	ja	Opleidings-, trainings- en oefenbeleid (OTO)		
	ja	Alle personen in de crisisbeheersingsorganisatie moeten aan minimaal 1 crisisstraining of -oefening per jaar deelnemen.	1	1
B. Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en van brandgevaar in Noordoostfries-verband in samenwerking met de regionale brandweer	ja	Aantal uitrukken: Hiervoor wordt verwezen naar jaarverslag brandweer	115	92
	ja/nee	Brandweer moet voldoen aan in Wet op Veiligheidsregio gestelde eisen.	80% (dekkingsgraad)	Wordt momenteel uitgewerkt
C. Het terugdringen van het aantal verkeersongevallen (met dodelijke afloop, letsel en materiële schade)		Totaal (IVR politie, verkeersveiligheidsmonitor)		96 verkeersongevallen
	ja	Met dodelijke afloop	0	0
	ja	Met letsel	31	20
	ja	Met materiële schade	144	95
D. Het terugdringen van het aantal meldingen van verkeersoverlast en parkeerproblemen	nee	IVR politie Verkeersveiligheidsmonitor	30	32
	nee	IVR politie	24	54
E. Het terugdringen van het aantal meldingen van rijden onder invloed	ja/nee	Verkeersveiligheidsmon. Aantal slachtoffers 2007	0	nb
	ja	Aantal locaties waar vaker dan 2 x per jaar ongeval plaatsvindt, terugdringen	0	0

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 4A.

In 2011 is het gemeentelijk rampenplan vervangen door het nieuwe regionale crisisplan. Samen met de gemeente Tytsjerksteradiel is de gemeentelijke crisisorganisatie opnieuw ingericht. Deze organisatie wordt vanuit de veiligheidsregio/hulpverleningsdienst ondersteund door zogenaamde expertteams. De gemeente Achtkarspelen levert ook twee experts ten behoeve van deze teams.

Doel 4B.

Vanaf 2014 is er in Friesland sprake van een geregionaliseerde brandweer. De komende maanden moet het proces "samen op weg naar één brandweer" verder vorm krijgen. Het spreekt voor zich dat hier zorgvuldig aandacht is voor de positie van onze brandweervrijwilligers. De gemeenteraad wordt zoveel mogelijk bij dit proces betrokken. Zo wordt de gemeenteraad in het voorjaar eerst geconsulteerd over het concept brandrisicoprofiel.

Doel 4C.

De sterke daling van het aantal incidenten met materiële schade is verklaarbaar door het niet meer (standaard) optreden van politie bij blikschadeaanrijdingen.

Doel 4E.

Vanuit het gemeentelijk alcoholmatigingsbeleid is ook aandacht voor het rijden onder invloed hetgeen nog steeds veel te veel voorkomt. Zo is er onlangs een nieuwe BOB campagne gestart die aandacht vraagt voor het rijgedrag vanuit de sportkantines.

Maatschappelijk effect 5

Het bevorderen van integer bestuurlijk, ambtelijk en burgerlijk handelen

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Zorgen voor een betrouwbaar en integer gemeentelijk apparaat	ja	Aantal gegronde klachten waar integriteit een rol in speelt (klachtenregistratie klachten ambtenaar)	0	0
C. Vergroten van wederzijds begrip, acceptatie en respect tussen diverse bevolkingsgroepen	ja	Jaarverslag Tumba, meldpunt discriminatie	5	4
D. Beperken van overlast a.g.v. drugshandel	ja/nee	IVR politie	12	Relatie tussen overlast en drugs kan nu nog niet uit politie-cijfers gehaald worden

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 5C.

Uit de cijfers van de politie komt niet naar voren dat er in onze gemeente sprake zou zijn van veiligheidsproblemen gerelateerd aan drugs. Dit heeft er vooral mee te maken dat incidenten waarbij alcohol en drugs betrokken zijn dit niet als zodanig wordt gemuteerd (een verkeersongeluk waarbij de veroorzaker onder invloed is wordt weggezet als verkeersongeval en niet als alcohol- of drugsgerelateerd incident; dit geldt ook voor vandalisme voortvloeiende uit alcoholgebruik, e.d.).

Uit enkele specifieke drugsonderzoeken afgelopen najaar en op basis van de contacten met het veld weten we echter dat de problematiek voortvloeiend uit drugs(- en alcohol)gebruik niet onderschat mag worden.

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen.

In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	1.184	1.167	17
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	13	33	20
Saldo baten en lasten voor bestemming	-1.171	-1.134	37
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0
Saldo baten en lasten na bestemming	0	0	37
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties):			
1. Veilige woon- en leefomgeving			4
2. Fysieke veiligheid			33
Saldo verschillen voor bestemming			37
Verschillenanalyse (reservemutaties):			
Geen			0
Saldo verschillen na bestemming			37

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
2. Het positief saldo heeft met name betrekking op de inkomsten van deelnemende gemeenten aan de crisisbeheersing. Daarnaast was er een onderuitputting op kapitaallasten wegens het nog niet volledig afronden van de investeringen voor crisisbeheer.

Programma 4 - Leefomgeving

Inleiding

Het programma Leefomgeving bevat veel onderdelen die vallen binnen de cyclische onderhoudswerkzaamheden die benodigd zijn om een goede leefomgeving binnen de gemeente te creëren en, wellicht nog belangrijker, in stand te houden. Alles wat vanuit de ontwikkeling is gerealiseerd is en wordt heeft daarna onderhoud nodig. Een groot onderdeel van het programma leefomgeving betreft dan ook onderhoudsbudgetten op het gebied van de producten wegen, gebouwen, groen en diverse andere infrastructurele producten. Hierdoor ontstaan bijvoorbeeld kwalitatief en kwantitatief goed toegankelijke wegen en kunnen we beter voldoen aan onze zorgplicht als wegbeheerder. Ook behouden en versterken we zo mogelijk het unieke landschap en groen in de gemeente. Daarnaast zorgen we voor goed bruikbare gebouwen in de gemeente.

Binnen programma 4 worden de navolgende maatschappelijke effecten nagestreefd:

1. Veilige leefomgeving in het verkeer
2. Aantrekkelijke wandel- en fietsroutes creëren en in stand houden
3. Bieden van goede en aantrekkelijke woonmilieus
4. Alle dorpen, waar mogelijk, bereikbaar door openbaar vervoer
5. Behouden en zo mogelijk versterken van het unieke landschap en groen in de gemeente
6. Een schoon leefmilieu creëren en in stand houden
7. Het op een adequate manier ontdoen van afvalwater
8. Het beperken van wateroverlast

Maatschappelijk effect 1

Veilige leefomgeving in het verkeer.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Kwalitatief en kwantitatief goed toegankelijke wegen/fietspaden, afgestemd op de doelgroepen	ja	% van het areaal dat (geen) schade heeft; Geen schade Lichte schade Matige schade Ernstige schade ¹⁾	Beter dan 2010: 36% 29% 20% 15%	Eind2011: 43% 27% 18% 12%
B. Voldoen aan de zorgplicht als wegbeheerder. Alle wegen in de gemeente moeten voldoen aan de wettelijke minimum norm (juridische ondergrens)	ja	Terugbrengen achterstallig wegenonderhoud met 6% per jaar. Voor begroting 2011 is nog uitgegaan van peildatum 2006. (€ 7.915.000 = 100%)	70%	52%
C. Het terugbrengen van verkeersonveilige kruispunten	ja	Reconstructie van kruispunten waar vaker dan 2 x per jaar ongeval plaatsvindt ("blackspots")	1	1
D. Een goede waterhuishouding creëren en een veilige wegconstructie waarborgen	ja/nee	Nog nader te betalen	-	-
E. Een kwalitatief goede openbare verlichting die voldoet aan het gestelde beleid waarbij aandacht is voor het besparen van energiegebruik uit oogpunt van milieu en kosten.	nee	Het aantal gemelde storingen	<2010 2010: 318	2011: 338
		Het reduceren van het energieverbruik van de openbare verlichting (afh. van keuzes in beleid)	2010: 414.148 kwh	2011: 417.885 kwh

¹⁾ Indicator is anders geworden, omdat er een andere meetmethode is gebruikt.

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 1A.

Doelstelling is om kwalitatief en kwantitatief goed toegankelijke wegen en fietspaden in de gemeente te hebben die zijn afgestemd op de verschillende doelgroepen. Hiervoor is het nodig om als wegbeheerder te voldoen aan onze zorgplicht. Dit houdt in dat alle wegen in de gemeente moeten voldoen aan de wettelijke minimumnorm (juridische ondergrens). Door het op niveau brengen van het onderhoud van de openbare ruimte ontstaat dan ook een beter en veiliger woonmilieu voor de inwoners van de gemeente. Het reduceren van het achterstallig wegenonderhoud heeft dan ook veel aandacht gehad in 2011. Doordat het achterstallig wegenonderhoud minder is geworden, is het percentage dat voldoet aan de wettelijke minimumnorm hoger dan in 2010.

Doel 1B.

Ten aanzien van het wegwerken van het achterstallig wegenonderhoud liggen we voor op schema. Er zijn in 2011 behoorlijk wat onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke wegen uitgevoerd.

De doelstelling om het achterstallig wegenonderhoud in te lopen met 6% per jaar ten opzichte van het peiljaar eind 2006 - € 7.914.728 = 100% - is gehanteerd tot en met de programmabegroting 2011. De doelstelling voor eind 2011 is en was dan ook om het achterstallig wegenonderhoud in te lopen met (5 x 6%) 30% ten opzichte van het peiljaar 2006, en dus nog 70% bedraagt van het achterstallig wegenonderhoud in 2006. Eind 2011 betreft deze achterstand, op basis van de laatste inspectie, € 4.130.000 en dus 52% van de achterstand in het peiljaar 2006.

Doel 1C.

In 2011 zijn de volgende kruispunten en wegvakken verkeersveilig heringericht, waarvan het eerste wegvak (Wildveld – De Trije Roeden) min of meer als black spot gekwalificeerd kan worden; niet zozeer als kruispunt maar wel als wegvak.

Bubeko (buiten bebouwde kom)

1. Boelenslaan: Wildveld-De Trije Roeden plateau + remmers
2. Surhuizum: It Noard versmalling + wegversmallingen
3. Surhuizum: It Langfal-Pûsterwei + remmers

Bibeko (binnen bebouwde kom)

1. Augustinusga
 - W.B. van der Kooiwei schoolomgeving
2. Twijzel
 - Piterpôle-Boppelannen plateau
 - Piterpôle-Jan Ritskesstrjitte plateau
 - Piterpôle schoolomgeving
3. Harkema: Kammingastrjitte drempel + kruispuntplateau
4. Surhuisterveen:
 - Torenpolein-Jan Binneslaan herinrichting deel traverse (30 km)
 - De Fazant-De Merel schoolomgeving (oversteekplek)

Doel 1D.

Het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2010-2014 is in de raadsvergadering van 3 februari 2011 vastgesteld. De indicatoren om de beoogde doelstellingen te kunnen monitoren, zijn inmiddels vastgesteld en zijn als input verwerkt in de programmabegroting van 2012 e.v.

Doel 1E.

In 2010 zijn er 318 lamp storingen gemeld, waarvan 25 x schade. In 2011 zijn er 338 lamp storingen gemeld, waarvan 11x een schade.

Het energieverbruik is in 2011 met een krappe 1% toegenomen naar een totaal van 417.885 kWh. Hiermee hebben we dus niet voldaan aan onze doelstelling om het energieverbruik te verminderen. Een verklaring hiervoor is dat het aantal lichtpunten met 3% is toegenomen (nieuwbouwwijken, nieuwe industrieterreinen, etc.). Per lichtpunt is het gemiddelde energieverbruik wel lager geworden.

Maatschappelijk effect 2

Aantrekkelijke wandel- en fietsroutes creëren en in stand houden.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streef-waarde	Bereikte waarde
A Waar mogelijk aanleg van nieuwe en verbetering van bestaande wandel- en fietsroutes bevorderen. (Hierbij moeten we in ogenschouw nemen in hoeverre dit prioriteit heeft en dat uitbreiding hiervan een toename in de onderhoudskosten betekent).	ja	Aantal kilometers vrijliggende fietspaden en voetpaden	≥2010 Eind 2010: 49,6 km vrijliggende fietspaden en 2,0 km vrijliggende voetpaden	Eind 2011: 51,6 km vrijliggende fietspaden en voetpaden
B Verbetering veiligheid en comfort voor fietsverkeer en voetgangers	ja	% dat voldoet aan de wettelijke min. Norm Fietspaden Duurzaamheid Veiligheid Comfort Aanzien Voetpaden Duurzaamheid Veiligheid Comfort Aanzien ¹⁾	≥2010 Eind 2010: 94% 90% 89% 87% 100% 92% 92% 92%	Eind 2011: 96% 92% 89% 89% 100% 92% 92% 92%

¹⁾ De indicator is aangepast i.v.m. een andere manier van meten.

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 2A.

Het is geen doel op zich om zoveel mogelijk fiets- en voetpaden aan te leggen. Het doel is het bestaande areaal in stand te houden en ervoor te zorgen dat deze op het gewenste kwaliteitsniveau ligt. Ten aanzien van nieuwe aanleg (bijvoorbeeld vanuit het fietspadenplan) zal altijd een goede afweging gemaakt worden van nut en noodzaak alvorens wordt overgegaan tot aanleg. Eind 2010 hadden we 51,6 km vrijliggende fietspaden en voetpaden. Eind 2011 was dat nog net zo.

Doel 2B.

Zoals gezegd heeft het reduceren van het achterstallig wegonderhoud veel aandacht gehad in 2010. Doordat het achterstallig wegonderhoud minder is geworden, is het % dat voldoet aan de wettelijke minimumnorm hoger dan in 2010. Dat geldt dus ook voor de wandel- en fietspaden. Ten aanzien van wandel- en fietspaden is gekeken naar 4 beleidsthema's te weten: duurzaamheid, veiligheid, conform en aanzien. Voor elk afzonderlijk beleidsthema is aangegeven welk percentage van het areaal voldoende scoort. Vooral de kwaliteit van de fietspaden is toegenomen terwijl die van de voetpaden stabiel is gebleven. Een verklaring waarom het kwaliteitsniveau van de voetpaden niet verder is verbeterd kan zijn dat het gemiddelde kwaliteitsniveau van de voetpaden al hoger lag dan dat van de fietspaden.

Maatschappelijk effect 3

Bieden van goede en aantrekkelijke woonmilieus

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Afname (geregistreeerde) klachten	ja/nee	Geregistreeerde meldingen	< 600	1.026
B. Parkeerdruk in woonwijken verminderen. Hierdoor wordt afvalinzameling, mechanisch schoonmaken, en gladheidbestrijding minder belemmerd.	ja	Aanleggen van extra parkeervoorzieningen	30	33
C. Optimaliseren parkeren in de centra en verbeteren van routing en verwijzing	ja/nee	Aantal openbare parkeerplaatsen in de centra	Nog nader uit te werken	Nog nader uit te werken

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 3A.

Door het op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving trachten we het aantal geregistreeerde klachten tot nul te reduceren. Daarnaast is de burger steeds mondiger en zal eerder van zich laten horen dan voorheen het geval was. Als de burger zich meldt bij de gemeente betreft het (bijna) altijd een melding ten aanzien van de openbare ruimte. Meldingen betreffen veelal aandachtspunten zoals een losliggende tegel, storingen, vragen, verzoeken etc. Meldingen worden geregistreeerd en vervolgens op korte termijn afgehandeld. Hierbij proberen wij te voldoen aan de door de gemeente gestelde servicenormen. Het aantal meldingen voor 2011 bedroeg 1.026.

Hierbij kunnen we nog de volgende onderverdeling maken:

- Groen - 364
- Riolering - 103
- IBA's - 130
- Wegen - 430

Ondanks het feit dat het aantal meldingen (fors) hoger ligt dan de streefwaarde van 600, kunnen we toch zeggen dat we het beoogde doel hebben bereikt. Er zijn namelijk geen officiële klachten ingediend ten aanzien van het beheer van de openbare ruimte; wel is men het soms niet eens met het vastgestelde beleid, zoals bijvoorbeeld wel eens gebeurt ten aanzien van de gladheidbestrijding. Conclusie is dat het aantal meldingen openbare ruimte geen indicator is ten aanzien van het beoogde doel: afname van (geregistreeerde) klachten. Het percentage van de meldingen dat binnen de gestelde termijn (servicenormen) afgehandeld wordt, geeft een veel betere indicatie ten aanzien van het afnemen van ingediende en geregistreeerde klachten. Deze indicator is dan ook met ingang van de begroting 2012 meegenomen.

Doel 3B.

De laatste jaren worden structureel meer parkeervoorzieningen in de woonwijken aangelegd. Dit wordt gedaan om problemen die door de inwoners van de gemeente worden ervaren op te lossen. Enerzijds wordt er overlast ervaren van de hoeveelheid geparkeerde auto's op de openbare weg, soms zelfs in het openbaar groen, en anderzijds worden de wegen minder goed bereikbaar door geparkeerde auto's in de straat. Dit heeft soms tot gevolg dat de vuilnisauto, veegauto en de machines ten behoeve van de gladheidbestrijding niet meer door deze straten kunnen rijden.

In 2011 zijn 33 parkeerplaatsen gerealiseerd; aan Nijkamp te Harkema (5), aan resp. Linthorst Homanstrjitte (2) en Van Humaldaloane (8) te Kootstertille, Simke Kloostermanstrjitte (2) te Twijzel en aan resp. De Sperwer (6), De Vermaning (3), De Fazant (2) en De Havik (5) te Surhuisterveen.

Doel 3C.

In de centra van de diverse dorpen in de gemeente is behoefte aan parkeergelegenheid ten behoeve van de plaatselijke middenstand en de aanwezige openbare gebouwen waaronder dorpshuizen en welzijn- en sportaccommodaties.

In 2011 is bij de reconstructie van de Kuipersweg aandacht geweest voor het verbeteren van de aanwezige openbare parkeervoorzieningen nabij het centrum (tegenover de Rabobank). Deze zijn nu beter toegankelijk en bovendien zijn er nu meer parkeerplaatsen gerealiseerd dan dat er voor de reconstructie waren.

Maatschappelijk effect 4

Alle dorpen, waar mogelijk, bereikbaar door openbaar vervoer

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Bieden faciliteiten voor gebruikers van openbaar vervoer (inclusief faciliteren van de vervoerketen).	ja	Halten aanpassen i.v.m. rolstoeltoegankelijkheid	3	8
B. Waar mogelijk, met betrokken partijen overleg voeren zodat alle dorpen door het openbaar vervoer bereikbaar zijn.	ja	Gestructureerd overleg met provincie en ov-vervoerder(s)	Min. 1 x per jaar	4 x per jaar

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 4A.

Overheden zijn verplicht om de huidige haltes voor het openbaar vervoer langs hun wegen aan te passen voor het gebruik hiervan door minder validen. Dit houdt in dat ze dienen te worden verbreed en op hoogte te worden gebracht conform landelijk hiervoor geldende normen. Ook moet er op haltes een geleidestreek worden aangebracht ten behoeve van visueel gehandicapten. Deze werkzaamheden worden zoveel mogelijk gecombineerd met andere uit te voeren werkzaamheden.

In 2011 zijn de haltes aan De Sânnen (ter hoogte van de komgrens) (1x) te Drogeham, aan de Warmoltsstrjitte (ter hoogte Feartswâl) (2 x), aan de Warmoltsstrjitte (ter hoogte centrum) (2 x), aan de Reitsmastrjitte (ter hoogte begraafplaats) (2x) te Harkema en aan het Torenplein (ter hoogte Jan Binneslaan) (1x) te Surhuisterveen aangepast.

Doel 4B.

Vervoerder Qbuzz verzorgt het openbaar vervoer in Achtkarspelen. De dienstregeling 2011 van het concessiegebied zuidoost Fryslân voorziet er in dat alle dorpen in meer of mindere mate worden bediend door openbaar vervoer (belbus, buurtbus, regulier openbaar vervoer). Klachten van individuele reizigers zijn gecommuniceerd met Qbuzz. Met de provincie hebben meerdere overleggen plaatsgevonden over de vormgeving van bushaltevoorzieningen en de toekomstige ontwikkeling van het OV.

Maatschappelijk effect 5

Behouden en zo mogelijk versterken van het unieke landschap en groen in de gemeente

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Aandacht voor monumentale bomen	ja	Aantal monumentale bomen	>348	+11
B. Afname geregistreerde klachten	ja/nee	Geregistreerde meldingen	< 600	1.063/364
C. Aandacht voor ecologisch onderhoud	ja	Oppervlakte ecologisch groen		>2.010
D. Door strategisch in te zetten op de ontwikkeling van de Noardlike Fryske Wâlden (NFW): a. het versterken van de regionale economie b. het beschermen en verder ontwikkelen van het cultuurhistorische landschap en de daarin besloten natuurwaarden c. het daadwerkelijk verbeteren van de milieukwaliteiten van het gebied het ontwikkelen van een robuuste landbouw die zoveel mogelijk vervlochten is met de regionale economie en die herkenbare bijdragen levert aan landschap, natuur en milieu	ja	Hoeveelheid houtwallen en elzensingels	≥2.010	≥2.010

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 5A.

De lijst met monumentale bomen (particulier) bevatte in 2010 348 exemplaren. Er is in 2010 een inventarisatie gemaakt welke bomen nog meer in aanmerking komen voor een monumentale status. Hierdoor worden deze beeldbepalende bomen voor kap behouden. De eigenaren zijn aangeschreven en in 2011 is een lijst met 11 bomen voorgelegd aan het college en er is besloten om deze bomen toe te voegen aan de huidige lijst. Eigenlijk zou niet het aantal monumentale bomen een indicator moeten zijn ten aanzien van de aandacht voor de monumentale bomen, maar het percentage van de monumentale bomen dat behouden kan worden. Dit zullen we dan ook met ingang van de begroting voor 2012 als indicator gaan weergeven.

Doel 5B.

Zie de toelichting onder 3A.

Doel 5C.

De gemeente heeft een aantal ecologische parken, die aangelegd zijn en beheerd worden met het doel om de natuur naar de mensen te halen. In de parken kunnen bewoners en recreanten een grote verscheidenheid aan planten en dieren vinden. Het gaat in alle gevallen om parken die dicht bij de dorpen liggen en geschikt zijn om in te wandelen/fietsen en ook gebruikt kunnen worden voor de natuur- en milieu educatie. Het beheer en onderhoud van de parken vereist een specialistische aanpak. De jarenlange aanpak heeft er toe geleid dat in de parken veel bijzondere soorten voorkomen. Het totale oppervlak aan ecoparken zal nog worden bepaald maar is in elk geval meer dan in 2010. Om de bevolking ook te betrekken bij ecologisch groen en biodiversiteit is in 2011 onder andere het project "Vogelvriendelijk Vierstromenland" opgezet. In het project zijn wijkbewoners betrokken om hun wijk vogelvriendelijk te maken, is een lesproject voor basisscholen opgezet en een zwaluwtil geplaatst in de wijk.

Doel 5D.

Het landschap de Noardlike Fryske Wâlden (NFW) heeft de status van Nationaal Landschap. 2010 heeft voor de NFW in het teken gestaan van het opstarten van

verschillende themagroepen die elk hun eigen onderdeel weer verder uitwerken in de onderliggende projectplannen. In deze themagroepen werken de verschillende organisaties die binnen een dergelijk thema actief zijn in het NFW samen, om te komen tot heldere afspraken en resultaten.

Voor 2011 was gekozen voor de indicator hoeveelheid houtwallen en elzensingels. Om de totale inspanning (bijvoorbeeld ook deelname aan themagroepen en platform-overleggen) die gedaan is uit te drukken is dit een onvolledige indicator. Voor 2012 zal de indicator aangepast worden om hier een beter beeld van te geven.

Maatschappelijk effect 6

Een schoon leefmilieu creëren en in stand houden

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Verbetering woonomgeving dorpen door structurele aanpak zwerfafvalproblematiek	ja	Deelname basisscholen aan Himmelwike Doelgroepgerichte acties	75% 3	65% 3
B. Optimaliseren inzamelstromen en -systemen	ja	Scheidingsrespons	Respons ≥ 2007	ja
C. Inzamelen en verwerken huishoudelijk afval op meest efficiënte wijze	ja	Taakstellingen Landelijk Afvalbeheer Plan uitgedrukt in % nuttige toepassing	Voldoen aan norm LAP 2	>60%

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 6A.

Er zijn 3 verschillende acties geweest rond zwerfafval. Voor de doelgroep basisschoolleerlingen, voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en voor de doelgroep volwassenen. Deze acties hebben een structureel, jaarlijks repeterend karakter. Een "Himmelwike" voor basisschoolleerlingen, waarbij zij educatie rondom (zwerf)afval kregen en daarna gezamenlijk zwerfafval opruimden. Van de basisscholen hebben er 14 meegedaan, in totaal ging het om 1.020 kinderen. Op het voortgezet onderwijs is ook aandacht geweest voor zwerfafval. In diverse natuurgebieden zijn in samenwerking met Staatsbosbeheer opruimacties door scholieren georganiseerd. Dit heeft als invulling voor de maatschappelijke stages gediend die leerlingen moeten doen. Dergelijke acties worden altijd aangevuld met educatie om gedragsverandering en bewustwording te realiseren. Tijdens Oud en Nieuw is via vuurwerkverkooppunten burgers gevraagd hun vuurwerkafval op te ruimen. Ook is de veegauto Nieuwjaarsdag ingezet om vuurwerkafval op te ruimen.

NME Achtkarspelen heeft met haar activiteiten wederom een groot aantal leerlingen en volwassenen bereikt. In totaal zijn er ca. 4.000 contacten geweest waarbij een kind of volwassene aan de activiteit heeft deelgenomen, dit is vergelijkbaar met 2010. Daarnaast is dit jaar extra aandacht geweest voor vogels onder andere in project "Vogelvriendelijk Vierstromenland". Een overzicht van alle activiteiten met foto's is te vinden op de website van NME Achtkarspelen.

Doel 6B.

Zowel in het voorjaar als het najaar heeft er een sorteeraanlyse plaatsgevonden van het restafval. Voor de meeste fracties is het resultaat gelijk aan of iets beter dan bij vorige analyses.

Doel 6C.

Doelstelling vanuit het Landelijk Afval Beheerplan (LAP) voor een weinig verstedelijkt gebied, zoals Achtkarspelen, is een gerealiseerde bronscheiding van 51% in 2006 naar 60% in 2015. De gegevens van 2011 laten een scheidingspercentage van 63,8% zien. Hiermee wordt aan de LAP2-doelstelling voor 2015 voldaan. Het inmiddels in werking gestelde LAP2 werkt met andere doelstellingen dan het voorgaande LAP1. Bij de beoogde doelen zijn daarom de indicatoren aangepast aan het vigerende LAP2.

Maatschappelijk effect 7

Het op een adequate manier ontdoen van afvalwater

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Het in goede conditie houden van de riolering en de randvoorzieningen	ja/nee	Uit het nieuwe, nog vast te stellen GRP		
B. Vermindering niet op riolering aangesloten percelen in buitengebied	ja/nee	Uit het nieuwe, nog vast te stellen GRP		

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 7A.

In 2011 zijn een aantal rioleringen vervangen die kwalitatief niet meer in goede staat verkeerden. De riolering is o.a. vervangen in de Kuipersweg te Buitenpost en het Torenplein te Surhuisterveen. In 2011 is veel capaciteit gebruikt in de werkvoorbereiding van de rioolvervangingen in Buitenpost Oost (Simke Kloostermanstraat, Harmen Sytsmastraat, Walling Dykstrastraat, Prof. Wassenbergstraat (deels), Halbertsmastraat (deels), De Schepperstraat, Scheltingastraat, Mejontsmastraat, Jelgersmastraat en Gysbert Japickstraat). Deze werkzaamheden zijn eind 2011 aanbesteed en worden in 2012 uitgevoerd.

Om het behalen van de beoogde doelen te kunnen beoordelen, is aangegeven dat deze worden vastgesteld uit het nieuwe, nog vast te stellen GRP. Aangezien het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2010-2014 in de raadsvergadering van 3 februari 2011 is vastgesteld, zijn er dus geen indicatoren voor het jaar 2011 vastgesteld. Deze zijn inmiddels voor de begroting van 2012 wel vastgesteld.

Doel 7B.

In mei 2009 werd de eerste IBA in Achtkarspelen geplaatst. Medio 2010 was het grootste gedeelte van het project gerealiseerd. Het jaar 2011 heeft voor de sanering van het buitengebied vooral in het teken gestaan van afwerken van losse eindjes en administratieve en financiële afhandeling. Het project is nu per 31 december 2011 formeel geëindigd.

Het resultaat van het project is bevredigend, aangezien veel inwoners belangstelling hebben getoond voor deelname. Ook een aantal percelen binnen de bebouwde kom is van riolering dan wel een IBA voorzien. Al met al is binnen het kader van het project een 380-tal percelen voorzien van een IBA en zijn ongeveer 80 percelen aangesloten op het gemeentelijk diepriool. In totaal is nu 60% van ons buitengebied gesaneerd.

Maatschappelijk effect 8

Het beperken van wateroverlast

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Afkoppelen van verhard en dakoppervlak conform het nieuwe GRP	ja/nee	Uit het nieuwe, nog vast te stellen GRP		
B. Voorkomen van extreme wateroverlast door creëren van extra berging (compenseren)	ja/nee	Uit het nieuwe, nog vast te stellen GRP		

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 8A/B.

Schoon regenwater hoeft niet zuiver gemaakt te worden. Wanneer regenwater in het riool komt wordt het vermengd met afvalwater en moet het weer schoon gemaakt worden in een zuiveringsinstallatie. Dat is eigenlijk niet de bedoeling. Verder zorgt te veel regenwater voor capaciteitsproblemen in het riool, met als gevolg dat het riool eerder overstort en straten soms blank komen te staan. Ondanks het feit dat dit nu (nog) geen wettelijke verplichting is, is wel duidelijk dat afkoppelen een overduidelijke meerwaarde heeft. Afkoppelen draagt met name bij aan het klimaatbestendig maken van een rioleringsstelsel, d.w.z. het goed kunnen opvangen van extreme neerslag in een (zeer) korte tijd. In het nieuwe GRP is de gemeenteraad hier ook op gewezen en heeft de gemeenteraad gekozen om de kansen die er op dit terrein liggen ook op te pakken. In 2011 is ook bij het rioolvervangingsproject aan de Kuipersweg te Buitenpost verhard oppervlakte afgekoppeld. Daarnaast is hier een regenwaterriool gelegd waar langs straks een groot gedeelte van het afgekoppelde hemelwater uit Buitenpost Oost zal worden afgevoerd, nadat de grootschalige rioolvervangingen in Buitenpost Oost gereed zijn. Ten aanzien van de indicatoren om het behalen van de beoogde doelen te kunnen beoordelen, is al aangegeven dat deze zullen worden vastgesteld uit het nieuwe, nog vast te stellen GRP.

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen.

In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	14.387	12.626	1.761
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	5.582	5.813	231
Saldo baten en lasten voor bestemming	-8.805	-6.813	1.992
Toevoegingen aan reserves (lasten)	94	65	29
Onttrekkingen aan reserves (baten)	1.279	640	-639
Saldo baten en lasten na bestemming	-7.620	-6.238	1.382
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties):			
1. Groen			25

2. Wegen	1.607
3. Gebouwen	-62
4. Afval	51
5. Riolering	395
6. Uitvoeringskosten Leefomgeving	-25
Saldo verschillen voor bestemming	1.992
Verschillenanalyse (reservemutaties):	
7. Reserve vervanging speeltoestellen	-4
8. Reserve inhaalslag groot wegenonderhoud	-225
9. Reserve tariefegalisatie reiniging	-14
10. Reserve GRP buitengebied	-74
11. Reserve tariefegalisatie riolering	-335
Saldo verschillen na bestemming	1.382

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
1. Het beleid ten aanzien van monumenten is in ontwikkeling. In 2011 zijn derhalve nog niet alle geraamde middelen besteed.
2. De belangrijkste verschillen zijn: - een voordeel op de ingeboekte kapitaallasten door nog niet in 2010 afgesloten investeringkredieten (€ 365.000). Kapitaallasten worden geëffectueerd in het jaar nadat de investering is afgesloten. - De (voorbereiding)kredieten voor herinrichting Voorstraat en uitbreiding parkeervoorziening Stationsgebied zijn in 2011 nog niet ingezet. Getotaliseerd gaat het om een bedrag van € 900.000.
3. De overschrijding wordt veroorzaakt door noodzakelijke aanvullende investeringen als gevolg van extra eisen ten aanzien van de brandveiligheid.
4. De prijs van oud papier is gestegen, dit zorgt voor een positief verschil.
5. De belangrijkste afwijkingen t.a.v. dit bedrag zijn de volgende: - een voordeel op de ingeboekte kapitaallasten als gevolg van nog niet in 2010 afgesloten investeringkredieten (€ 238.000). Kapitaallasten worden geëffectueerd in het jaar nadat de investering is afgesloten. Hierdoor is de onttrekking aan de reserve tariefegalisatie riolering lager dan begroot. - Het IBA-project is afgerond en afgerekend in 2011. Het restant krediet vervalt aan de Reserve - Het GRP is in februari 2011 door de raad vastgesteld. Daarna is gestart met de implementatie van het GRP. Een aantal activiteiten zijn in het boekjaar niet volledig ingezet.
8. Reserve inhaalslag groot wegenonderhoud (niet levensduur verlengend) wordt gebruikt ter dekking van de component niet levensduurverlengend onderhoud binnen het groot wegenonderhoud. In 2011 is minder onttrokken aan de reserve dan begroot. Reden: niet alle projecten zijn ook daadwerkelijk in 2011 gerealiseerd en financieel afgerond. Met name de complexere projecten vergen meer tijd in de voorbereiding. Dat kan zijn door de complexiteit van het werk, maar ook door een wat zwaarder inspraaktraject.

Programma 5 - Ontwikkeling

Inleiding

De economie heeft zich in 2011 niet noemenswaardig weten te herstellen ten opzichte van de voorgaande jaren. De situatie van de stagnerende woningmarkt houdt aan en lijkt zich de komende jaren te zullen ontwikkelen naar het niveau van voor de crisis. Dit heeft gevolgen voor de verdien capaciteit vanuit de grondexploitaties en maakt het lastiger om de gemeentelijke ambities m.b.t. gebiedsontwikkeling waar te kunnen maken. Ook de ontwikkeling van de bouwleges vertoont een neerwaartse spiraal. Voor 2011 was een opbrengst geraamd van € 400.000. Aan het einde van het jaar is de teller blijven steken op € 375.000.

De Agenda Netwerk Noordoost (ANNO) van het Sociaal Economisch Masterplan biedt het kader voor de ontwikkelagenda voor de komende jaren.

Het OFA (Ontwikkelfonds Achtkarspelen) en het SOFA (Sociaal Ontwikkelfonds Achtkarspelen) worden ingezet voor de cofinanciering van de ANNO projecten.

De werkgelegenheidspositie in onze gemeente biedt reden tot zorg. Achtkarspelen beschikt over relatief veel werkgelegenheid in conjunctuurgevoelige sectoren. Vooral de bouwnijverheid is sterk vertegenwoordigd en juist daar vallen grote klappen.

Ondanks de recessie blijft het streven erop gericht om zowel de ruimtelijke kwaliteiten te beschermen en te versterken als ook de ontwikkelmogelijkheden voor burgers en bedrijven adequaat te faciliteren. Dit streven is onder meer doorvertaald in de nieuwe gemeentelijk structuurvisie die in de loop van 2012 door de gemeenteraad kan worden vastgesteld en in de kadernota voor het bestemmingsplan Buitengebied.

Binnen programma 5 worden de navolgende maatschappelijke effecten nagestreefd:

1. Ruimtelijke ordening. Ruimtelijke kwaliteiten van de gemeente worden beschermd en waar mogelijk versterkt. Kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor burger en bedrijf worden in ruimtelijk opzicht optimaal en via zo efficiënt mogelijk georganiseerde procedures gefaciliteerd.
2. Volkshuisvesting. Zorg voor een toereikend, duurzaam, kwalitatief goed en op de behoefte afgestemd woningaanbod.
3. Economie. Versterking van de economische positie van de gemeente Achtkarspelen binnen de regio Noordoost Fryslân en daarmee behoud en waar mogelijk groei van de werkgelegenheid.
4. Recreatie. Ontwikkeling van de recreatieve en toeristische sector.
5. Leefomgeving. Zorg dragen voor een veilige, leefbare en duurzame samenleving.

Maatschappelijk effect 1

Ruimtelijke kwaliteiten van de gemeente worden beschermd en waar mogelijk versterkt. Kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor burger en bedrijf worden in ruimtelijk opzicht optimaal en via zo efficiënt mogelijk georganiseerde procedures gefaciliteerd.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Actuele beleidskaders.	ja/nee	Nieuwe Structuurvisie	wel	niet
		Actualisatie bestemmingsplannen	4	4
		Herziening bestemmingsplan Buitengebied		niet
B. Ruimtelijke randvoorwaarden scheppen voor nieuwe	nee	Visieontwikkeling Kollum-Buitenpost.	wel	niet

sociaaleconomische impulsen op het gebied van wonen, werken en recreëren.		Ruimtelijke randvoorwaarden voor Landelijk wooncluster Kollum-Buitenpost	wel	niet
---	--	--	-----	------

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 1A.

Structuurvisie

De resultaten van het inspraak- en overlegtraject zijn verwerkt. Verder is de Structuurvisie in 2011 aangepast en geactualiseerd (Sociaal Economisch Masterplan, convenant bedrijventerreinen, dorpscontouren). Na de informerende raadsbijeenkomst van 15 september 2011 zijn 2 informatieavonden ingepland.

Actualisatie bestemmingsplannen

In 2011 zijn in het kader van de actualisatie 4 bestemmingsplannen vastgesteld. In het jaarverslag dat in het kader van de Wet ruimtelijke ordening moet worden opgesteld is van de voortgang van de actualisering uitvoerig verslag gedaan. Achtkarspelen beschikt voor 1 juli 2013 over een actueel bestand bestemmingsplannen. Actualisering is een continu proces, bestemmingsplan mogen immers niet ouder zijn dan 10 jaar. Jaarlijks moeten daarom 2 à 3 plannen worden geactualiseerd.

Bestemmingsplan Buitengebied

Na een lange aanloop is in de loop van 2011 de kadernota vrijgegeven voor een inspraak- en overlegtraject. Ook is gewerkt aan een inventarisatie ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan. Alle reacties op de kadernota zijn verwerkt en eind 2011 informerend in de raad behandeld. Begin 2012 wordt de politieke discussie over de kaders worden afgerond. Daarna wordt verder worden gewerkt aan het bestemmingsplan, dat naar verwachting begin 2013 kan worden vastgesteld.

Doel 1B.

Visieontwikkeling Kollum-Buitenpost

Vanuit het SEM zijn Kollum en Buitenpost aangewezen als clusterdorp. In een ontwikkelingsvisie worden de ruimtelijk economische potenties in beeld gebracht. In afwachting van de uitkomsten van het markt-/haalbaarheidsonderzoek naar een landelijk wooncluster (ranch wonen) is dit tijdelijk geparkeerd.

Landelijk wooncluster Kollum/Buitenpost (Pilot)

Na een periode van voorbereiding is het onderwerp begin 2011 behandeld in de raden van beide gemeenten. Hierbij is ingestemd met een vervolgstap welke inzicht moet geven en vertrouwen moet creëren in de haalbaarheid van het planidee. Dit onderzoek is in 2011 uitgevoerd. Begin 2012 worden de gemeenteraden geïnformeerd.

Maatschappelijk effect 2

Zorg dragen voor een toereikend, duurzaam, kwalitatief goed en op de behoefte afgestemd woningaanbod.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Actuele beleidskaders	nee	Nieuwe Woonvisie	wel	niet
B. Toevoeging aan de woningvoorraad afgestemd op de vraag waarbij duurzaamheid en levensloopgeschiktheid belangrijke factoren zijn.	ja/nee	Toevoeging nieuwbouw jaarlijks minimaal gelijk aan prognose	55	67
		Deelnemers gemeentelijke starterlening	10	6
		Starterwoningen tennisbaanlocatie	25	0

		Surhuisterveen		
C. Het op peil houden, verfraaien en versterken van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad en woonomgeving	nee	Duurzaamheidlening	20	0
		Prestatieafspraken woningcorporaties	wel	niet
D. (Steun verlenen aan de) Ontwikkeling van een pilot 'Landelijke Wooncluster' in samenwerking met de gemeente Kollumerland c.a.	nee	Bijzondere wooneenheden voor aantrekken 'externe woonconsumenten'	PM	0

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 2A.

De Regionale Woonvisie en de notitie 'Programmering woningbouw gemeente Achtkarspelen' worden betrokken bij het opstellen van de gemeentelijke Woonvisie. Dit gebeurt in nauw overleg met de woningcorporaties. Met het opstarten van dit proces is gewacht totdat er duidelijkheid bestaat over de dorpscontouren (Bestaand Stedelijk Gebied-contour: BSG-contour). In maart 2011 zijn de raadsleden tijdens een informatie-bijeenkomst bijgepraat over de gevolgen van deze BSG-contour. De gevolgen van deze contour zijn verwerkt in een notitie over de woningbouwprogrammering welke oktober 2011 in gemeente raad is behandeld.

Doel 2B.

Nieuwbouw

Het voor woningbouw beschikbare contingent is reeds voor een groot deel in diverse plannen en projecten weggezet. Voor de daadwerkelijke realisatie is de afhankelijkheid van de markt groot. Daar waar mogelijk vervult de gemeente een stimulerende en ondersteunende rol. Door de oplevering van het appartementencomplex Dalstrahiem in 2011 (39 appartementen) is de streefwaarde in 2011 ruimschoots gehaald. Door de economische situatie en de stagnerende woningmarkt zal dit de komende jaren niet eenvoudig zijn. In de notitie 'Programmering woningbouw gemeente Achtkarspelen' wordt de cijfermatige stand van zaken en de programmering periodiek uiteen gezet.

Starterlening

Op basis van het beschikbare budget (restant 2010 plus budget 2011) was het mogelijk 6 leningen te verstrekken. Op basis van het beschikbare budget kunnen jaarlijks 6 à 7 leningen worden verstrekt.

Bouw starterwoningen

Op 23 september 2010 is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomst van het aanbestedingstraject en is besloten om de planologische procedure te starten. Na het doorlopen van de procedure is op 8 september 2011 het bestemmingsplan vastgesteld. Eind 2011 is gestart met de werkzaamheden. In 2012 worden de woningen opgeleverd.

Doel 2C.

Duurzaamheidlening

In de raadsvergadering van 8 september 2011 is de raad geïnformeerd over het plan van aanpak 'Helpende Hân'. De duurzaamheidlening maakt onderdeel uit van dit project. Najaar 2011 is het project gestart. De eerste leningen worden in 2012 toegekend.

Prestatieafspraken

Vanuit de corporaties wordt kritisch gekeken naar de kwaliteit van de woningen. Uit de overleggen met de corporaties blijkt dat er geen acute noodzaak is tot grootschalige herstructurering. De huurprijzen zijn laag en zittende huurders wonen vaak al lang en naar tevredenheid in hun woning. Op meerdere locaties worden de komende jaren woningen vervangen door nieuwe levensloopgeschikte huurwoningen. De kwaliteit van de bestaande woningvoorraad krijgt vanzelfsprekend aandacht in de op te stellen Woonvisie en de eventueel in dat kader te maken prestatieafspraken.

Doel 2D.

Zie voor een toelichting maatschappelijk effect 1, Doel 1B en Doel 2A.

Maatschappelijk effect 3

Versterking van de economische positie van de gemeente Achtkarspelen en daarmee behoud en waar mogelijk groei van de werkgelegenheid.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Stimuleren werkgelegenheid	ja	Werkgelegenheidscijfers (aantal banen >15 uur) (provincie Fryslân ism KvK)	Gelijk	Licht gestegen
		Organiseren netwerk-bijeenkomsten	2	4
B. Voldoende (kwalitatieve) ruimte voor bedrijven	ja	Aantal projecten t.b.v. verbeteren bedrijfslocaties	1	1
C. Goed ondernemersklimaat	ja	Uitgeven Ondernemend Achtkarspelen	Minimaal 4 keer	4
		Deelname beurzen	Minimaal 1 keer	2
		Bedrijfsbezoeken	Minimaal 30	40
		Aantal contacten met agrarische organisaties (LTO-VANLA)	Minimaal 2 keer	2
		Bijeenkomsten op gebied ICT / Innovatie	1	1
		Ranking verkiezing ondernemersvriendelijkste gemeente Noord-Nederland		Gestegen van 41 naar 23

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 3A.

Ter stimulering van de werkgelegenheid hebben we onder ander de volgende activiteiten voor ontplooid:

Starters

In 2011 hebben we startende ondernemers ondersteund. Naast het persoonlijke contact met de accountmanager bedrijven over zaken als subsidies, vestigingseisen en -locatie zijn in 2011 diverse avonden georganiseerd voor startende bedrijven. De gemeente heeft hierin het voortouw genomen om voor de regio bijeenkomsten te organiseren over verschillende onderwerpen die startende ondernemers bezighoudt (o.a. belastingen, social media, boekhouding etc.).

Netwerken

Het stimuleren van netwerken is onderdeel geweest van verschillende projecten. Zoals al genoemd is een netwerk ontstaan van startende ondernemers. Ook tijdens bijvoorbeeld het Koploperstraject (zie verder) is ingezet op netwerken en leren van elkaars ervaringen. Ook de werkgroep arbeidsmarkt en onderwijs is verantwoordelijk voor een gedegen netwerk over onderwerpen aangaande werkgelegenheid en onderwijs. Om deze bijeenkomsten meer structuur en samenhang te geven is een begin gemaakt met de uitvoering van het ambitieproject uit ANNO; werken in netwerken. Dit krijgt in 2012 verder vorm.

Samenwerking Arbeidsmarkt Onderwijs

Het regionale project de gouden driehoek is verder ontwikkeld. Een belangrijk onderdeel van dit project was de ondernemersenquête over de ontwikkeling van de werkgelegenheid binnen het bedrijfsleven van Noordoost Fryslân. De resultaten hiervan

zijn inmiddels bekend en de eerste acties zijn genomen. Er is o.a. een bijeenkomst geweest met de technieksector en het onderwijs in Noordoost Fryslân.

Ook op gemeentelijk niveau is door middel van een werkgroep aandacht voor de aansluiting van de arbeidsmarkt en het onderwijs. Hier worden twee keer per jaar netwerkbijeenkomsten voor gehouden. Een mooi voorbeeld van een concreet resultaat is het project Bouwen met Ambitie en de samenwerking tussen Biddle en het Singelland. Ook is er een rapport verschenen waarin de relevante en beschikbare gegevens voor Achtkarspelen zijn gebundeld.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De gemeente stimuleert ondernemers hun eigen weg te vinden in maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hiertoe is vorig jaar juli het "Koploperproject Duurzaam Ondernemen" gestart. Het doel van dit project was om bedrijven en organisaties bewust te maken van duurzaam- en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het gaat dan om de rol die zij hierin spelen en ook de voordelen die het kan opleveren. Dit project is succesvol afgerond en zal dit jaar een vervolg krijgen.

Doel 3B.

Kwantiteit bedrijventerreinen

In regionaal verband zijn er afspraken gemaakt over de uitbreiding van bedrijventerreinen. Voor onze gemeente is nog ruimte voor verdere uitbreiding in Surhuisterveen. Er is het afgelopen jaar gewerkt aan de voorbereidingen voor het Lauwerskwartier 2e fase. Het gaat hier om een uitbreiding van ca. 5 hectare. Verder werken we met de provincie en Tytsjerksteradiel aan de totstandkoming van het natte industrieterrein bij Westkern/Skûlenboarch.

Kwaliteit bedrijventerreinen

Er wordt niet alleen gewerkt aan de kwaliteit van bedrijfslocaties maar ook aan de kwantiteit. Zo is er geld beschikbaar gesteld om de verpaupering tegen te gaan. In 2012 wordt gestart met dit project.

Ook is in 2011 het bedrijventerrein de Oastkern in Kootstertille opgeknapt.

De banden met de gerevitaliseerde bedrijventerreinen De Swadde en Lauwerskwartier worden onderhouden, zodat de kwaliteit ook op lange termijn gewaarborgd wordt.

SEM

Sinds 2010 werken de gemeenten in Noordoost Fryslân samen aan de toekomst van de regio. Dit heeft geresulteerd in een Masterplan 'Wonen en werken in netwerken' over hoe Noordoost Fryslân zich voor kan bereiden op 2030. Vervolgens is er een Agenda Netwerk Noordoost gekomen waarin vermeld zijn welke projecten uitgevoerd moeten worden om de regio aantrekkelijk te houden voor wonen, werken en ondernemen.

In 2011 zijn hierover regionale afspraken gemaakt, gekoppeld aan de financiële bijdrage van de Provincie Fryslân van € 22,8 miljoen voor de regio voor de periode tot 2015.

Het is nu aan de gemeente om voortgang te maken met de projecten die gehonoreerd zijn. (zie ook kopje Buitenpost en Glasvezel)

Buitenpost

Dankzij de regionale afspraken van de regio Noordoost Fryslân met de provincie is er € 4 miljoen provinciaal geld beschikbaar voor de versterking van de regionale kern Buitenpost. Dit is bedoeld om de verschillende projecten in Buitenpost uit te voeren:

- Stationsgebied
- Voorstraat
- Centrumontwikkeling
- De Kruidhof
- Duurzaamheid/innovatiecentrum

Voor de herinrichting van de Voorstraat is een klankbordgroep in het leven geroepen, waarin mensen van diverse instanties zijn vertegenwoordigd, en een structuurgroep. Samen met een extern adviesbureau wordt gezocht naar een optimale inrichting voor de Voorstaat. Voor het stationsgebied worden de voorbereidingen getroffen voor de aanleg van de luchtbrug en parkeerplaatsen. Aanleg in 2013.

Glasvezel

De aanleg van een uitstekend digitale infrastructuur is van groot belang voor de toekomst van de regio en natuurlijk dus ook onze gemeente. Vandaar dat we samen met onderwijs (project Klasseglas) en ondernemers de mogelijkheden onderzoeken. Hoe krijgen we in onze gemeente op korte termijn en voor betaalbare tarieven een glasvezel aansluiting op bijna alle locaties. Hiervoor zijn verschillende opties, elk met zijn voor- en zijn nadelen. Vanuit de ANNO is hier € 200.000 voor beschikbaar gesteld.

Werkgroep Ruimte

De werkgroep Ruimte houdt zich bezig met vraagstukken die betrekking hebben op de indeling ruimte. Hierin zit een vertegenwoordiger van het ABC en van het college met ambtelijke ondersteuning. Actuele zaken worden hier in besproken. Deze manier van samenwerken wordt door beide partijen zeer gewaardeerd.

Doel 3C.

Ondernemersklimaat

Voor het verbeteren van het ondernemersklimaat in onze gemeente zijn er diverse initiatieven genomen en acties uitgevoerd.

Beurzen

De gemeente gaat samen met de andere gemeenten en bedrijven uit Noordoost Fryslân naar de BCD in Leeuwarden. Verder was er in 2011 ook de Expo Noordoost Fryslân in Dokkum. Ook hier zijn we vertegenwoordigd met onze partners uit de regio. Voor 2012 staat de Expo in Harkema op programma.

Ondernemersprijs Achtkarspelen

In 2011 hebben we voor de 3de keer de ondernemersprijs van Achtkarspelen uitgereikt. Ditmaal was Land Transport uit Harkema de winnaar. De uitreiking vond plaats in de businessclub van Harkemase Boys in samenwerking met het ABC.

Maatschappelijk effect 4

Ontwikkeling van de recreatieve en toeristische sector

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Stimuleren ontwikkelingen recreatieve en toeristische sector	ja	Aantal overnachtingen (I&o, camping, recreatie-app/woningen, groepsaccommodatie en jachthaven (Toerdata Noord)	+ 1 % t.o.v. jaar daarvoor	Recentste cijfers: 2008 t.o.v. 2009 + 16,6% ¹⁾
B. Vergroten van het aantal arbeidsplaatsen binnen de toeristische sector	ja	Werkgelegenheidscijfers (Provincie Fryslân i.s.m. KvK)	+ 1 % t.o.v. jaar daarvoor	2008 t.o.v. 2009 +4%
C. Goede dienstverlening / relatiebeheer	ja/nee	Tevredenheidonderzoek	1	-----

¹⁾ Deze toename is toe te schrijven aan een toename van het aantal recreatieappartementen.

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doelen 4A en 4B.

- Op 7 februari 2011 heeft aftrap Regiomarketingcampagne plaatsgevonden.
- Het project Kanoroutes Noordoost Fryslân is klaar en financieel afgerond.
- Het project Men- en ruiterroutes Noordoost Fryslân is bijna afgerond. Voor de realisatie van de fietspaden Hurde Eker/Lytse Jirden (Surhuisterveen) en langs de Feartswâl (Harkema) is subsidie aangevraagd en gekregen.
- Het nieuwe fietspad Langpaad–Langfâl is feestelijk geopend.
- In samenwerking met de VVV is ter opening van het toeristisch seizoen het Recreatierondje Achtkarspelen georganiseerd.
- De gemeente is lid geworden van recreatieschap De Marrekrite.

Doel 4C.

Het tevredenheidonderzoek zal plaatsvinden tegelijkertijd met de evaluatie van de beleidsnotitie Recreatie en Toerisme Gemeente Achtkarspelen. Hiermee zal worden begonnen in 2012.

Maatschappelijk effect 5

Zorg dragen voor een veilige, leefbare en duurzame samenleving.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Zorgen voor een Kwalitatief hoogwaardige en adequate klantvriendelijke en rechtvaardige medewerking aan een proces van vergunningverlening	ja	Afhandeling binnen de termijn > 97% (bron: jaarverslag)	> 97%	≥97%
		Een percentage beroepen worden toegewezen in verhouding van het aantal behandelde gevallen (bron: jaarverslag)	97%	≥97%
B. Toezicht en de handhaving op kwalitatief hoogwaardig niveau uitvoeren	nee	Door toezicht en handhaving een hoog naleefgedrag bevorderen van > 85% t.o.v. de 1 ^e controle (bron: handhavingsjaarverslag)	80%	78%
C. Optimaal invulling geven aan gemeentelijke beleidsvrijheid zodat gronden in de gemeente voor functioneel gebruik geschikt blijven in overeenstemming met het besluit Bodemkwaliteit.	ja	Bodem beheersplan		100%
		(Bodemnota)		100%
		Nastreven van generiek beleid (gebruikskwaliteit bodem is gekoppeld aan bestemmingsplan)	50%	doorlopend 50%
D. Op gebruik van de ruimte afgestemd, aanvaardbaar geluidsniveau nastreven	ja/nee	Nastreven generiek geluid-beleid (gebruikskwaliteit leef- en werkomgeving is gekoppeld aan bestemmingsplan)	25%	Niet te bepalen, is verwerkt in regelgeving
E. Door uitvoering van de nota Duorsum yn de Wâlden Duurzaamheidsprojecten tot stand brengen die bijdragen aan een duurzame leefomgeving.	ja	Stand van zaken uitvoering nota Beleidsvisie Duurzaamheid Achtkarspelen	50%	≥50%

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Doel 5A.

De vergunningverlening verloopt conform de Wabo-procedure, waar deze van toepassing is.

Het toetsingprotocol wordt om diverse redenen herzien. I.h.k.v. de economische recessie en veranderende regelgeving is het wenselijk dat in de meerjarenbegroting een minderopbrengst van bouwleges wordt geraamd. Over het jaar 2011 hebben we de raming van € 400.000 niet gehaald maar is de teller op € 375.511 blijven steken.

Doel 5B.

De uitvoering van het programma loopt op schema. Weliswaar wijkt 78% af van de doelstelling van 80% van het naleefgedrag, maar dat is een afwijking die te wijten is aan de wijze van registreren. In 78% van de gehouden toezichthoudende controles zijn er geen noemenswaardige afwijkingen van de regels geconstateerd. De samenwerking met Kollumerland ca. is eind 2011 pro forma opgezegd en loopt per 31-12-2012 af.

Het voornemen om met de gemeente Tytsjerksteradiel de uitvoering op te pakken is weer ter hand genomen.

Doel 5C.

Saneringstrajecten lopen goed. Er is een aanvang gemaakt met sanering Dalweg 14 Surhuisterveen. De nota Bodembeheer is gereed en sluit daarmee aan op het provinciale project "Boustiennen".

Doel 5D.

Situatie is onveranderd.

Doel 5E.

Uitvoering loopt op schema.

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen.

In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	5.891	8.320	-2.430
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	3.083	5.687	2.604
Saldo baten en lasten voor bestemming	-2.808	-2.633	174
Toevoegingen aan reserves (lasten)	889	1.024	-135
Onttrekkingen aan reserves (baten)	2.004	871	-1.133
Saldo baten en lasten na bestemming	-1.693	-2.786	-1.094
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties):			
1. Duurzaam veilig			-6
2. Economische zaken en toerisme			79
3. Locatieontwikkeling			243
4. Bouwen en wonen			-66
5. Ruimtelijk Beleid			245
6. Duurzame Ontwikkeling			-13
7. Uitvoeringskosten Ontwikkeling			-314
Saldo verschillen na bestemming			174
Verschillenanalyse (reservemutaties):			
8. Reserve tariefegalisatie winstafdrachten GREX			-125
9. Reserve herziening bestemmingsplannen			-261
10. Reserve ontwikkelingsfonds Achtkarspelen			-881
Saldo verschillen na bestemming			-1.094

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
<p>2. De verdere planvoorbereiding voor de gebiedsontwikkeling bij Skûlenboarch-Westkern, inclusief het nieuwe watergebonden bedrijventerrein, is in de tijd opgeschoven in verband met het verloop van het traject rondom de Milieu Effect Rapportage (MER) voor de gehele gebiedsontwikkeling. Dit in verband met gewijzigde inzichten (vervallen van insteekhavens) en het onderzoek naar de exploitatieerbaarheid van dit terrein. Zodra de nodige duidelijkheid is ontstaan krijgt het voorbereidingstraject een vervolg.</p>
<p>3. Het saldo is tot stand gekomen door het positieve verschil van begrote kosten en opbrengsten versus de werkelijke kosten en opbrengsten.</p>
<p>4. - Op basis van een raadsbesluit is in Augustinusga gekozen voor een alternatieve locatie voor een UMTS, waarbij de meerkosten (€ 30.000) voor rekening van de gemeente gekomen zijn. - De opbrengst van de bouwleges is lager dan begroot, zie toelichting bij Doel 5A</p>
<p>5. Het verschil is ontstaan doordat de (meerjarige) trajecten m.b.t. de herziening van de bestemmingsplannen (Buitengebied), een provinciaal inpassingplan Skûlenboarch-Westkern en de woonvisie nog niet zijn afgerond. Het verschil wordt meegenomen naar 2012.</p>
<p>7. Het negatieve verschil kan worden verklaard door extra uitvoeringskosten, gerelateerd aan het gezamenlijke team Toezicht en Handhaving van de gemeenten Achtkarspelen en Kollumerland, die niet in de begroting zijn opgenomen.</p>
<p>8. Het verschil wordt verklaard door een hogere afdracht (€ 955.000) aan de Algemene Dienst dan geraamd (€ 830.000).</p>
<p>9. Zie verantwoording pt. 5.</p>
<p>10. In 2011 was een onttrekking aan de reserve Ontwikkelingsfonds Achtkarspelen gepland voor de herinrichting Voorstraat en de uitbreiding van de parkeervoorziening Stationsgebied (zie programma 4).</p>

Programma 6 - Dienstverlening

Inleiding

De maatschappelijke effecten c.q. kernthema's van dit programma zijn:

1. De vorming van het Klantencontactcentrum (KCC) en voorbereiding op Gemeente heeft Antwoord (fase 4 en 5)
2. Inrichting en vormgeving van basisregistraties.
3. Invulling geven aan het preferente partnerschap met Tytsjerksteradiel.
4. Het "lean en mean" organiseren van de bedrijfsvoering.

Maatschappelijk effect 1

De burger wordt door onze KCC-medewerkers adequaat, deskundig en snel geholpen, ongeacht het gekozen kanaal. De burger is tevreden over de dienstverlening van de gemeente.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. In 2014 wordt 80% van onze dienstverlening in het KCC in 1 keer multichannel afgehandeld. De klant krijgt daarbij via alle kanalen hetzelfde antwoord.	ja	% klantcontacten in 1x afgehandeld t.o.v. het totaal aantal klantcontacten	Begin 2011 - basis. Eind 2011 - 50%	basisjaar
B. Verbeteren dienstverlening door het aanbieden van meer 'klaar-terwijl-u-wacht'-producten'.	ja	Aantal 'Klaar-terwijl-u-wacht'-producten	15	17
C. Onze klanten blijven stimuleren voor het gebruik van het digitale kanaal	nee	Toename gebruik digitale kanaal in %	10%	5%
D. Ons kwaliteitshandvest bevat afspraken over onze dienstverlening. Hiermee zijn we open en transparant. De burger weet wat hij van ons mag verwachten. Afspraak is afspraak; ofwel 'Zeggen wat je doet en doen wat je zegt'. Zo niet, dan vindt compensatie plaats door uitgifte van een VVV-Irischeque.	nee	Aantal Irischeques	208	323
	nee	% aantal uitgereikte Irischeques t.o.v. het totaal aantal klantcontacten	0,7%	1,2%
E. Zorgvuldige afhandeling klachten over dienstverlening na mediation	ja	% tevreden burgers na klachtafhandeling	93%	96,4%
		Aantal klachten	30	28

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

KCC frontoffice

Medio 2011 is het ver(nieuw)bouwde gemeentehuis van Achtkarspelen geopend. Hierbij is o.a. een publiekshal met geïntegreerde balies en spreekkamers gerealiseerd. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van het KCC. Sinds juni is een aantal producten en diensten van de vakafdelingen naar de frontoffice overgeheveld. Er is heel laagdrempelig en basaal gestart met het 'naar voren halen' van producten en diensten. Dit aantal wordt continu uitgebreid met als einddoel dat klanten bij het 1^e baliecontact in de meeste gevallen volledig, klaar-terwijl-u-wacht worden geholpen. In 2011 zijn er ruim 8.000 producten geleverd.

KCC telefonie

De KCC-medewerkers telefonie (callcenter) zijn per juni 2011 gehuisvest in Burgum, waarvandaan zij de inkomende telefoontjes van zowel Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel afhandelen en doorverbinden. Doel is dat de telefonistes professionele callcenter medewerkers worden, in alle facetten. Dit betekent dat er vanuit de klant moet worden geredeneerd: wat wil hij echt weten (vraag achter de vraag) en wat moeten wij de klant vertellen of doen om hem te helpen? In 2011 ging het om bijna 18.000 telefoontjes.

KCC digitaal

De huidige gemeentelijke websites van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel zijn sinds 1 mei 2011 online en kennen beide nagenoeg dezelfde opbouw en structuur. De sites zijn omgebouwd tot een basis voor een kwalitatief goede (gebruiksvriendelijke, duidelijke en actuele) website. De gemeente zet waar mogelijk het digitale kanaal in. Dat is voor klanten 24/7 (24 uur per dag en 7 dagen per week) bereikbaar en het is voor de gemeente efficiënt en goedkoop omdat mensen veel taken zelf kunnen uitvoeren. Wij ontvangen maandelijks zo'n 10.000 bezoekers op de website. In 2011 zijn er ruim 300 digid-transacties geweest.

Kennisbank

De inhoud van het Digitaal Loket op de website is 1 op 1 dezelfde als die van de kennisbank. Via het KCC-portaal kunnen de KCC-medewerkers aan telefoon en balie daardoor dezelfde transacties uitvoeren (formulieren invullen namens een klant) als degene die de vraag stelt. De kennis van de medewerker wordt vaak wel enigszins aangevuld met (interne) informatie uit de kennisbank.

Doel 1A.

Meetinstrumentarium is in 2012 gereed.

Doel 1B.

Onderliggende werkprocessen zijn lean gemaakt en administratieve organisatie die geen waarde toevoegt aan de snelle levering van het product is verminderd. Hier gaan we mee door.

Doel 1C.

- Er is veel gedaan aan het verbeteren van duidelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de teksten op de site.
- Er is steeds meer bekendheid met de mogelijkheden van het digitale kanaal. In 2012 wordt hier verder op ingezet.
- De site wordt nog gebruiksvriendelijker en meer ingericht op de wensen en het gedrag van de bezoeker.
- Ook de bekendheid van de mogelijkheden van de site wordt gepromoot door bijvoorbeeld een campagne in De Feanster en door instructies aan het telefoniekanaal (zij kunnen doorverwijzen naar de website voor bepaalde zaken).

Doel 1D.

Naar aanleiding van de pilot 'werken op afspraak' en de uitkomsten van het klanttevredenheidonderzoek 'Waar staat je gemeente' is het de bedoeling om meer op afspraak te gaan werken. Klanten worden via de verschillende kanalen (bv. bij het inwinnen van informatie via internet) gestimuleerd om een afspraak te maken alvorens naar het gemeentehuis te komen. Mensen worden op de afgesproken tijd door de juiste persoon geholpen.

Doel 1E.

Leren van wat niet goed gegaan is blijft het uitgangspunt wanneer een klacht ingediend wordt en terecht blijkt te zijn. Maar ook wanneer de klacht niet (geheel) terecht is zijn er leermomenten voor de organisatie. Met deze uitgangspunten wordt het streven naar een tevreden afhandelen van de klachten komend jaar op 100% gezet.

Maatschappelijk effect 2

Bij ons bekende klantgegevens worden meervoudig gebruikt, zodat wij eenmaal bekende gegevens niet opnieuw opvragen.

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Invoering van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).	ja	100 % wettelijke verlichtingen NUP	100%	100%
B. Het beheer van de in 2010 ingevoerde basisadministraties (Personen en Adressen en Gebouwen) gebeurt op juiste en adequate wijze.	ja	Aantal Terugmeldingen met onjuiste gegevens.	startjaar	startjaar

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Basisregistraties

Het Nationaal Uitvoeringsplan Dienstverlening en e-overheid (NUP) is de actuele landelijke agenda voor de invoering van het stelsel van basisregistraties en e-overheidsvoorzieningen waaraan alle overheden zich hebben gecommitteerd. Achtkarspelen is al enige jaren bezig met de invoering van het NUP.

Doel 2A.

- volgen van ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau.
- beoogd projectleider heeft een masterclass BGT gevolgd.
- er is een projectgroep gevormd.
- er is een themasessie voor MT en andere belanghebbenden georganiseerd t.b.v. bevorderen van bewustwording, draagvlak urgentiebesef m.b.t. de BGT.
- er is een visie op GEO-informatie vastgesteld die kaderstellend is voor ontwikkelingen m.b.t. de BGT en GEO-informatie in bredere zin.

Doel 2B.

- de BAG-beheerder en vervangend BAG-beheerder verzorgen het dagelijks beheer van de BAG.
- de BAG wordt aangesloten op andere (basis-)registraties en er wordt geadviseerd over, en toegezien op de binnengemeentelijke afname en gebruik van BAG-gegevens.

Maatschappelijk effect 3

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Een open en transparante wijze van besturen, gekenmerkt door een grote mate van toegankelijkheid in combinatie met een correcte uitvoering van overheidstaken.

Beoogde Doelen	Doel bereikt	Indicatoren	Streefwaarde	Bereikte waarde
A. Interactieve beleidsvorming, beginspraak. Laagdrempelig, ruimte voor inspraak in beleidsvoorbereiding	ja	Aantal b&w-adviesnota's waarbij (beg)inspraak in voorbereiding is gerealiseerd	2	7
B. Gezond en behoedzaam financieel beleid.	ja	Kostendekkendheid doelheffingen	<100%	<100%
		Kostendekkendheid leges	<100%	<100%
C. Samenwerking met onze preferente partner Tytsjerksteradiel en coherente partner Kollum	ja	Samenwerkende taakgebieden	2	4

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Bestuur

De gemeente wil meer en meer in een vroegtijdig stadium in samenspraak met betrokkenen of belanghebbenden in contact treden om na te gaan op welke wijze aan hun verlangens kan worden tegemoetgekomen en ook: wanneer niet. Interactieve beleidsvorming en gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor uitvoering en realisatie van plannen en projecten horen hierbij. Ook komt hierbij in beeld welke taken door de dorpen en/of verenigingen plaatselijk belang zelf kunnen worden opgepakt.

Doel 3A.

- In 2011 hebben we de eerste stappen gezet die nodig zijn voor het invoeren van een participatieladder.
- We zijn gestart met de pilot 'regie/burgerparticipatie'; een ontwikkelingstraject onder externe begeleiding, waarbij aan de hand van drie voorbeeldprojecten ervaringen worden opgedaan met regie en burgerparticipatie. De pilot levert in 2012 concrete hulpmiddelen voor bestuur en organisatie bij de verdere toepassing van burgerparticipatie en het uitvoering geven aan de regierol.
- In 2011 is bij 7 b&w-adviesnota's (beg)inspraak in de voorbereiding gerealiseerd, te weten: de Structuurvisie, het Handhavingsbeleid verpauperde panden, de Herinrichting Kuipersweg Buitenpost, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), het ondernemende dorp Twijzel, het Koplopersproject en de Brede school Gerkesklooster-Stroobos.

Doel 3B.

- In 2011 is een volgende stap gemaakt naar een transparant tarievenbeleid. Het tarievenboek is weer uitgebreid met een aantal onderwerpen. Voor de berekening van de tarieven moet rekening worden gehouden met de invoering van nieuwe regelgeving. Voor de tarieven van de leges is dit de invoering van de WABO. Voor de vaststelling van de rioolheffing is de actualisering van het GRP van belang.
- De VNG heeft modellen ontwikkeld voor de berekening van de tarieven. Op dit moment zijn deze beschikbaar voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en de WABO.

Doel 3C.

- Voor de samenwerking met Tytsjerksteradiel is een start gemaakt met de proeftuin projecten. Hierbij gaat het om de projecten Werk en Inkomen, Klant Contact Centrum (KCC), Handhaving en Sportbeheer.
- Binnen het KCC zijn afspraken gemaakt de werkzaamheden zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen. De telefonie is hierbij ondergebracht in Tytsjerksteradiel.
- De uitvoering van de werkzaamheden voor Werk en Inkomen zijn per 1 januari 2012 samengevoegd in Achtkarspelen.
- Met de ontvlechting van de taken van Handhaving met Kollumerland is een start gemaakt. Het is de bedoeling de werkzaamheden onder te brengen in Tytsjerksteradiel. Hierbij moet tevens rekening worden gehouden met de taken die overgaan naar de FUMO.
- Van belang voor de samenwerking is de komende evaluatie van de proefprojecten in juli a.s. Hierna zal bekend zijn met welk scenario voor de samenwerking verder kan worden gegaan.

Maatschappelijk effect 4

Welke doelen wilden we bereiken en welke hebben we bereikt?

Centrale thema's binnen de bedrijfsvoering zijn arbeidsproductiviteit, flexibiliteit en professionaliteit van dienstverlening. De aanpak is waardengestuurd en ontwikkelingsgericht.

De afgelopen jaren is bewezen dat deze aanpak leidt tot een hoge voldoening van medewerkers, een meer naar buiten gerichte houding en aansprekende prestaties in de dienstverlening aan burgers.

De planning en control-cyclus is transparanter en de sturing op personeelsbudgetten heeft geleid tot minder significant minder overschrijding in vergelijking tot voorgaande jaren. Ons nieuwe werken staat centraal in de bedrijfsvoering. Ook het komende jaar zet de organisatie deze ontwikkeling door, en wordt gedragen door directie, management en teamleiders. Daarbinnen staan vijf kernwaarden centraal: vertrouwen, initiatief, samenwerken, betrokkenheid en verantwoordelijkheid (VISBV).

Daarnaast heeft de bedrijfsvoering dit jaar alle beoogde bezuinigen gerealiseerd.

Wat hebben we gedaan om de doelen te bereiken en wat gaan we evt. nog doen om de beoogde doelen te realiseren?

Personeel en organisatie

- Door het slankere management en gedelegeerde verantwoordelijkheden kan beter worden gestuurd op resultaten. Door deze kortere lijnen komen beslissingen eerder tot stand en is meer ruimte ontstaan voor professionele ontwikkeling.
- Het verzuim is gedaald naar 4,4%, het gemeentelijk gemiddelde ligt landelijk op 5,5%.
- Door het consequent doorvoeren van de personele jaarcyclus hebben leidinggevenden goed in beeld hoe medewerkers zich ontwikkelen. Aan hen is het tevens de taak om deze ontwikkelen in de juiste richting te stimuleren.
- Verder wordt onverminderd ingezet op mobiliteit en flexibiliteit om medewerkers duurzaam geboeid en inzetbaar te houden. Een organisatiebreed gericht opleidingsplan vormt hierin een belangrijk onderdeel.

Informatiebeveiliging

- De Diginotar-crisis en de computer-hacks tijdens Lektobert (beide in 2011) hebben de kwetsbaarheid van ICT systemen nadrukkelijk getoond. Ook gemeenten blijken kwetsbaar te zijn. De beveiliging van gemeentelijke ICT-systemen en informatie is een eigen verantwoordelijkheid. De VNG heeft geadviseerd om zowel de gemeentelijke website en als het informatiebeveiligingsbeleid te toetsen aan de richtlijn van het NCSC (Nationaal Cyber Security Center, voorheen Govcert.nl) en de ISO beveiligingsstandaard.
- In 2010 is onze gemeente al gestart met de actualisatie van het informatiebeveiligingsbeleid, gebaseerd op het ISO beveiligingsstandaard.

Informatisering

In 2011 is gestaag verder gebouwd aan de uitbouw van ons Document Management Systeem. Dit systeem wordt stapsgewijs geïntegreerd in ons Klant Contact Centrum.

Doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken

- In 2011 zijn de volgende onderzoeken afgerond uit voorgaande jaren: Sporttarieven
- Uit het onderzoeksplan voor 2011: Doelmatigheid en doeltreffendheid van de individuele verstrekkingen van de Wmo.
- De raad is over de conclusies en aanbevelingen geïnformeerd, evenals over wat het college heeft besloten met de aanbevelingen te gaan doen.

Inkoop en aanbesteding

- Eind 2011 is een begin gemaakt voor één gezamenlijk inkoopjaarplan voor Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen. De inkoopscan is in dit plan verwerkt.

Onderwerpen waarmee gezamenlijk voordeel behaald kan worden zijn hierin benoemd.

- Er is overeenstemming bereikt over de hoogte van de gezamenlijke drempelbedragen.

Ex Btw	Enkelvoudig onderhands	Meervoudig onderhands	Nationaal (niet-openbaar of openbaar)	Europees aanbesteden
Werken	Tot € 250.000	Tot € 1.500.000	Tot € 5.000.000	Vanaf € 5.000.000
Dienst/levering	Tot € 103.000	Tot € 200.000	n.v.t.	Vanaf € 200.000

- Gerealiseerde gezamenlijke inkopen in 2011 zijn o.a. Telefonie/automatisering KCC, GWS software en sportattributen.
- Verder loopt op dit moment nog de afronding van de aanbesteding hulpmiddelen en trapliften (in 2011 gestart).

Interne controle/Rechtmatigheid

- Met de uitvoering van de interne controles is in 2011 doorgedaan op de weg die in de jaren daarvoor is ingeslagen. Dat wil zeggen een procesmatige aanpak gebaseerd op een vaste structuur.
- De jaarlijkse werkzaamheden van de beoordeling en actualisering van het normenkader, het aanbrengen van wijzigingen in de procesbeschrijving, het actueel houden van de risicoanalyse en het aanpassen van het werkprogramma zijn, voor zover daartoe aanleiding was, uitgevoerd.
- Een volgende stap in de vormgeving van de interne controles is om deze dienstbaar te maken aan een verdere optimalisering van de bedrijfsprocessen, niet alleen ten behoeve van de rechtmatigheid, maar vooral ook ten behoeve van getrouwheid en doelmatigheid.

Facilitaire zaken

- Er zijn 25 nieuwe werkplekken gecreëerd voor de Werk&Inkomen collega's van Tytsjerksteradiel.
- Verbouw gemeentehuis.

In 2011 is de verbouw van het gemeentehuis afgerond en hebben we het project ook financieel kunnen afsluiten. De gerealiseerde verbouwing en uitbreiding geeft invulling aan de bestuurlijk wens om de dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren, de ICT-toepassingen te moderniseren en een KCC (publieksbalie) te realiseren. Verder is de fysieke werkomgeving in het gemeentehuis dusdanig aangepast zodat er voldaan wordt aan de scherpere wettelijke eisen en zijn we als gemeente beter in staat om te anticiperen op de ontwikkeling waarbij het Rijk steeds meer uitvoerende en dienstverlenende taken bij gemeenten neerlegt (decentralisering).

Daarnaast komt de gerealiseerde verbouw ook tegemoet aan een aantal wenselijke aspecten waaronder het kunnen ontvangen en faciliteren van grotere groepen, het verbeteren van de functionaliteit van de raadszaal, het creëren van een multifunctionele vergaderruimte die o.a. te gebruiken is als raadszaal.

Het doel was om het gemeentehuis om te vormen tot een transparant en meer naar buiten gericht 'huis der gemeente', dat een ontmoetingsplaats vormt voor alle inwoners van de gemeente, de band tussen politiek, bestuur en burger versterkt en voldoet aan huidige en toekomstige eisen. Op basis van reacties van inwoners en bezoekers van het gemeentehuis zijn we er zeker in geslaagd.

Van alle werkzaamheden is zeker 80% neergeslagen in de regio.

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen.

In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	9.956	9.529	427
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	653	797	144
Saldo baten en lasten voor bestemming	-9.303	-8.732	571
Toevoegingen aan reserves (lasten)	7	76	-69
Onttrekkingen aan reserves (baten)	262	30	-232
Saldo baten en lasten na bestemming	-9.048	-8.778	270
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties):			
1.KCC			37
2.Basisregistraties			1
3.Bestuur			19
4.Bedrijfsvoering			514
Saldo verschillen voor bestemming			571
Verschillenanalyse (reservemutaties):			
5.Flankerend beleid			-301
Saldo verschillen na bestemming			270

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
1. De inrichting van het KCC heeft in de loop van het jaar plaatsgevonden. De programma-manager KCC heeft in de zomer 2011 haar taken afgerond, waardoor een onderuitputting op personele kosten is ontstaan. Hiermee is er incidenteel een gering bedrag overgebleven.
3. De uitkeringen aan voormalig wethouders zijn in 2011 afgelopen. Het budget is in 2011 niet volledig besteed. De komende jaren is hiervoor geen budget meer opgenomen.
4. Het positief resultaat op bedrijfsvoering is grotendeels ontstaan door de reservemutaties, zie ook de toelichting bij punt 5. Het resultaat is hiermee voor € 301.000 beïnvloed door incidentele reservemutaties. Het overige verschil heeft betrekking op incidentele meevallers voor o.a. de arbo-activiteiten, werving en selectie, afronding functiewaardering, voormalig personeel en tijdelijke vacatures. In de begroting 2012-2015 is rekening gehouden met een verlaging van de betreffende ramingen.

Algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost ?

In de onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die verbonden zijn aan dit programma. De lasten en baten zijn voor zowel de begroting (na wijziging), als voor de rekening opgenomen.

In de verschillenanalyse tussen begroting (na wijziging) en rekening worden telkens alleen de belangrijkste ontwikkelingen van dit programma genoemd. Het afzonderlijk benoemen van diverse (kleine) mee- en tegenvallers is vanuit het oogpunt van leesbaarheid van de programmarekening achterwege gelaten.

Lasten en baten programma (x 1.000)

Financiële gegevens	Begroting 2011 (na wijziging)	Rekening 2011	Vershil
Lasten voor bestemming (excl. reservemutaties)	309	39	270
Baten voor bestemming (excl. reservemutaties)	33.556	33.413	-143
Saldo baten en lasten voor bestemming	-33.247	-33.374	127
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.589	1.411	178
Onttrekkingen aan reserves (baten)	4.959	4.959	0
Saldo baten en lasten na bestemming	-36.617	-36.922	305
Verschillenanalyse (excl. reservemutaties)			
1. Dekkingsmiddelen			127
Saldo verschillen na bestemming			127
Verschillenanalyse (reservemutaties)			
2. Reserves			178
Saldo verschillen na bestemming			305

Toelichting verschillenanalyse

Omschrijving verschillen
1. Het saldo is ontstaan door een hoger saldo aan algemene uitkering t.o.v. de begroting. Daarnaast was het saldo aan doorbelaste rente t.o.v. de werkelijke rente lager dan was verwacht.
2. Het saldo van de reserves heeft betrekking op de reserve overlopende posten. Het positieve saldo is ontstaan doordat er na de begrotingswijziging nog betalingen zijn verricht op het dienstjaar. Hierdoor is de overheveling naar 2012 lager dan de raming.

FINANCIËEL OVERZICHT - Overzicht van baten en lasten

		begroting 2011 (na wijziging)			rekening 2011		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's							
1	Samenleving	1.231.104	11.539.983	-10.308.879	1.473.243	11.481.280	-10.008.037
2	Werk, Inkomen & Zorg	21.018.561	27.881.760	-6.863.199	24.296.823	32.414.703	-8.117.879
3	Veiligheid	13.500	1.184.477	-1.170.977	33.403	1.167.687	-1.134.283
4	Leefomgeving	5.581.797	14.387.450	-8.805.653	5.813.398	12.626.367	-6.812.969
5	Ontwikkeling	3.083.373	5.890.572	-2.807.199	5.686.765	8.320.341	-2.633.576
6	Dienstverlening	653.644	7.957.437	-7.303.793	789.473	7.588.052	-6.798.579
	Dekkingsmiddelen	33.556.687	2.076.705	31.479.982	33.421.488	1.980.334	31.441.154
	Onvoorzien	0	230.466	-230.466	0	0	0
Resultaat voor bestemming		65.138.666	71.148.850	-6.010.184	71.514.594	75.578.764	-4.064.170
Mutaties reserves (toevoegingen/onttrekkingen):							
1	Samenleving	33.176	0	33.176	33.176	0	33.176
2	Werk, Inkomen & Zorg	1.117.030	1.065.659	51.371	1.907.006	1.065.659	841.347
3	Veiligheid	0	0	0	0	0	0
4	Leefomgeving	1.279.204	93.802	1.185.402	640.260	64.862	575.397
5	Ontwikkeling	2.004.377	889.170	1.115.207	871.170	1.023.714	-152.544
6	Dienstverlening	262.442	7.328	255.114	30.165	75.870	-45.705
	Concernbrede reserves	4.959.425	1.589.511	3.369.914	4.959.425	1.411.035	3.548.390
Subtotaal mutaties reserves		9.655.654	3.645.470	6.010.184	8.441.201	3.641.140	4.800.061
Resultaat na bestemming		74.794.320	74.794.320	0	79.955.795	79.219.904	735.891

JAARVERSLAG

DEEL 2 – PARAGRAFEN

A LOKALE HEFFINGEN

In de gemeente Achtkarspelen worden de volgende belastingen en heffingen geheven:

- Onroerende zaak belasting: een algemene belasting die zakelijk gerechtigden van een onroerende zaak verschuldigd zijn.
- Reinigingsheffingen: de heffing voor het afvoeren en verwerken van huishoudelijk afval.
- Rioolheffing: de heffing ter bestrijding van de kosten die de gemeente maakt:
 - voor de inzameling, afvoer en zuivering van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater
 - voor de kosten voor de inzameling en de afvoer van hemelwater
- *Forensenbelasting*: is verschuldigd door personen die buiten de gemeente wonen en binnen de gemeente meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning beschikbaar hebben.
- *Havengelden*: worden geheven van degenen die een ligplaats met een vaartuig in de haven van Kootstertille innemen of daar een vaartuig laden of lossen.
- *Marktgelden*: worden geheven voor een standplaats op de jaarmarkt van Buitenpost en voor een standplaats op de weekmarkten van Buitenpost en Surhuisterveen.
- *Leges*: leges zijn rechten die de gemeente heft wegens door de gemeente verrichte of verstrekte diensten, zoals bv. bouwvergunningen, identiteitsbewijzen en rijbewijzen.

Overzicht lokale lasten

Het overzicht lokale lasten wint steeds meer aan waarde. Ook in 2011 is het overzicht van lokale lasten regelmatig in het nieuws geweest. Onderstaand overzicht richt zich op de OZB, rioolrechten en afvalstoffenheffing.

2011												
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	Dongeradeel	Opsterland	Zuidhorn	Tytsjerksteradiel	Kollumerland	Dantumadeel	Aa en Hunze	Groote-gast	Ooststellingwerf	Achtkarspelen	Ferwerderadiel	De Marne
OZB-eigenaren	265	209	239	327	165	189	235	210	180	241	223	181
rioolrecht	171	196	186	126	188	177	195	244	267	183	202	311
afvalstoffenheffing	203	237	221	210	284	254	235	231	223	269	286	237
<i>totaal</i>	<i>639</i>	<i>642</i>	<i>646</i>	<i>663</i>	<i>637</i>	<i>620</i>	<i>665</i>	<i>685</i>	<i>670</i>	<i>693</i>	<i>711</i>	<i>729</i>
rangnummer	129	133	141	170	125	77	174	228	190	249	287	317

Ontwikkeling van de Lokale lasten.

Met ingang van 2010 wordt de ontwikkeling van de lokale lasten beschreven in een afzonderlijke nota: het Tarievenboek. Dit tarievenboek behandelt:

- de ontwikkeling van de lokale lasten;
- de toerekening van kosten;
- de beleidsmatige afwegingen per heffing;
- het tarief per heffing.

In dezelfde vergadering als dat de raad de begroting voor het komende jaar vaststelt, worden ook de verordeningen van de lokale lasten zoveel mogelijk voor het komende jaar vastgesteld.

Dit houdt ook in dat de paragraaf lokale heffingen over het verslagjaar zich meer kan richten op:

- de positionering van onze gemeente ten opzichte van gemeenten in de omgeving;
- de verschillen in de daadwerkelijk gerealiseerde opbrengsten.

Inkomsten uit lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten over 2011 uit lokale heffingen waren als volgt:

lokale heffingen 2011	Begroting	Rekening
Onroerende zaakbelastingen	4.175.145	4.170.110
Reinigingsheffing	2.797.643	2.817.291
Eigen bijdrage milieuterrein	150.000	127.244
Rioolrechten	2.102.110	2.108.164
Forensenbelasting	4.060	4.577
Havengelden	10.000	10.903
Marktgeden	7.348	6.700
Leges burgerzaken	398.500	379.235
Bouwleges	400.000	375.511
Secretarieleges	10.500	6.691
totalen	10.055.306	10.008.426

Lokale belastingdruk

Onderstaand de weergave van de lastendruk van een meerpersoonshuishouden met een huis van € 196.000.

Lastendruk	2010	2011
OZB	236	241
Rioolrecht	182	183
Afvalstoffenheffing	264	269
Totaal	682	693

Het voorgestane gematigde tarievenbeleid is gerealiseerd. De lokale lastendruk is gestegen met 1,5%. De opbrengst OZB steeg in 2011 met 1,6%, de afvalstoffenheffing met 2,1% en de riolheffing met 0,5%. De overige tarieven zijn aangepast met de correctie van 1,5% over de inflatie voor 2011. Deze percentages passen goed binnen het voorgestane gematigde tarievenbeleid.

Kwijtscheldingsbeleid

Alle inwoners met een inkomen lager dan of gelijk aan het bijstandsniveau kunnen in principe kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en de riolrechten krijgen. Mensen met een bijstandsuitkering krijgen automatisch kwijtschelding en hoeven dit dus niet aan te vragen. Omdat het recht op kwijtschelding wel een individueel recht is, toetsen wij periodiek of iemand dit recht nog heeft. In totaal is er in 2011 voor € 244.500 aan belastingen kwijtgescholden.

B. Weerstandsvermogen

Inleiding

Een begroting blijft een raming waarin onzekerheid verborgen zit. Toekomstige gebeurtenissen worden zo reëel mogelijk ingeschat, maar het zal nooit gelijk zijn aan de realiteit. Ieder jaar gebeuren er onvoorziene zaken waar geen rekening mee is gehouden in onze begroting. Om te voorkomen dat deze zaken een gat in de begroting schieten en mogelijk zelfs de gemeente in financieel zwaar weer laten komen, zetten we een deel van ons vermogen opzij als buffer. Wanneer bepaalde risico's zich dan voordoen, gebruiken we dit zogenaamde weerstandsvermogen en blijft onze begroting buiten schot. In de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting 2011 valt te lezen dat wij verwachtten dat we voor € 8.800.000 ruimte in ons vermogen en in onze begroting nodig hebben om deze mogelijke tegenvallers op te vangen. In deze paragraaf bespreken we in welke mate er aanspraak is gemaakt op deze weerstandscapaciteit.

Risico's

Voor 2011 is gekozen voor een gerichte invulling van de risico-inventarisatie. Aangezien niet elk jaar een onderzoek in de volledige breedte van het gemeentelijk takenpakket noodzakelijk is en het feit dat dit nogal bewerkelijk is, is gekozen voor een vijf onderdelen, waarop deze inventarisatie is uitgevoerd.

Het betreft de volgende onderwerpen:

1. Bouwgrondexploitatie
2. Uitvoering WSW
3. Uitvoering Participatiebudget
4. Uitvoering Wmo
5. Onderhoud sportaccommodaties

Hieronder wordt per onderwerp omschreven in hoeverre een risico zich heeft voorgedaan en wat de invloed is op het weerstandsvermogen.

1. Bouwgrondexploitatie

Als gevolg van de verwachte demografische ontwikkelingen heeft de provincie aangegeven bij voorrang contingenten beschikbaar te stellen voor inbreidinglokaties. Voor uitbreidinglocaties biedt de provincie beperkt contingent. Dit betekent dat geen gemeentelijke kaveluitgifte meer mogelijk is voor al lopende complexen (en gedane investeringen) waar nog geen contingent is gereserveerd. Uitgaande van dit scenario is bij de programmabegroting 2011 een weerstandsvermogen van € 4,3 miljoen vastgesteld ter afdekking van dit risico.

De op 15 juni 2011 vastgestelde provinciale verordening "Romte Fryslân" biedt duidelijkheid over de beschikbaarheid van woningbouwcontingenten. Bij de begroting 2012 onderdeel weerstandsvermogen wordt gesteld dat een bedrag van € 1,3 miljoen moet worden afgeboekt. Tijdens het opstellen van de programmabegroting was nog niet volledig inzichtelijk hoe hoog de gevolgen waren van de beperkte beschikbaarheid van contingenten. Op basis van de toen beschikbare informatie is dat geraamd op € 1,3 miljoen. Nu alle informatie beschikbaar is, blijkt dat de gevolgen lager zijn dan de gedane aanname in de programmabegroting. Het bedrag dat uit de reserve weerstandsvermogen wordt gebruikt is € 1,07 miljoen.

2. Uitvoering WSW

De hoogte van het weerstandsvermogen wijzigt niet.

De getroffen voorziening ter bekostiging van het verwachte voorlopig exploitatietekort 2011 van Caparis NV wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.

3. Uitvoering Participatiebudget

Het tekort op het participatiebudget 2011 was dusdanig dat het niet volledig gedekt kon worden uit de reguliere reserves. Door de hoge uitgaven is de stand van de reserve Re-integratie per 31 december 2011 nul.

4. Uitvoering Wmo

De hoogte van het weerstandsvermogen wijzigt niet. Het exploitatietekort op het Wmo budget 2011 kan worden bekostigd uit de reguliere reserve Wmo.

5. Onderhoud sportaccommodaties

Eind 3e kwartaal 2011 is er een nieuw onderhoudsplan opgesteld voor de periode 2013-2022. Daarbij is naar aanleiding van het besluit om de huurovereenkomst NV Sportfondsen per 1 januari 2013 te ontbinden in het nieuwe onderhoudsplan geen rekening gehouden met eventueel onderhoud aan zwembad De Kûpe in Buitenpost na 1 januari 2013. Het uitgangspunt voor een overeenkomst met een nieuwe exploitant gaat niet uit van een bijdrage in de exploitatie incl. onderhoud.

Op basis daarvan is in de begroting 2013-2016 per 2013 de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening met € 50.000 verhoogd naar € 87.500.

Met naast deze aanvullende voorziening het verwachte positieve restant uit de planperiode 2008-2012 is de verwachting dat er tot en met 2022 voldoende middelen in de voorziening aanwezig om het geplande onderhoud tot en met 2022 te bekostigen.

Een onttrekking aan het weerstandsvermogen in 2011 is dus overbodig.

Overige risico's

Overige risico's betreffen risico's als gevolg van aansprakelijkheid (veelal voor een belangrijk deel afgedekt), gemeenschappelijke regelingen, publiekprivate samenwerkingsverbanden, subsidierelaties, opneinderegelingen, het implementeren van wet- en regelgeving en risico's uit het reguliere bedrijfsproces.

Het is niet inzichtelijk gemaakt in hoeverre deze risico's zich hebben voorgedaan, als er wel kosten zijn geweest zijn die opgenomen in de exploitatie en het resultaat na bestemming.

Bovenstaande wordt hierbij samengevat in een tabel:

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Begroting 2011	Rekening 2011
I.v.m. risico's inzake contingentering	4.300	1.070
I.v.m. risico's uitvoering WSW	200	0
I.v.m. risico's uitvoering Participatiebudget	300	0
I.v.m. risico's uitvoering Wmo	500	0
I.v.m. risico's onderhoudsplannen sportaccommodaties	2.500	0
I.v.m. risico's overig	1.000	0
Totaal	8.800	1.070

Door de onttrekking van ruim € 1 miljoen voor het contingentenrisico en de onttrekkingen volgend uit de nota reserves en voorzieningen resteert een bedrag van € 5,1 miljoen in de reserve weerstandsvermogen voor het opvangen van uit risico's voortvloeiende kosten.

C Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Met de kosten van onderhoud van kapitaalgoederen is vaak een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze onderhoudskosten zijn terug te vinden in meerdere programma's. Om een volledig beeld van alle onderhoudskosten aan kapitaalgoederen te verkrijgen is in deze paragraaf een dwarsdoorsnede van de gehele begroting gemaakt. Hiermee ontstaat een helder en compleet beeld, wat van belang is voor een goed inzicht in de financiële positie. De kapitaalgoederen zijn opgesplitst in wegen (waaronder ook bruggen), riolering, water, groen en gebouwen.

De gemeente wil op duurzame wijze de aanwezige infrastructurele voorzieningen in stand houden. Het gaat hierbij zowel om bovengrondse voorzieningen als om ondergrondse. Het onderhoud moet ertoe leiden dat de gebouwen en infrastructurele voorzieningen voldoen aan de functionaliteits-eisen die hieraan gesteld zijn en worden. Sleutelwoorden zijn: veilig, schoon en heel, tegen zo laag mogelijke kosten.

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte. Dit betekent ook dat zij, wanneer hierin iets gebeurt, moet kunnen aantonen dat zij alles heeft gedaan dat in haar vermogen lag om gevaar te voorkomen. Dit geldt voor alle aspecten van de openbare ruimte en speelt vooral wanneer het vermoeden bestaat dat de gemeente in haar onderhoudstaak is tekort geschoten.

Beleidskader

Wegen

De gemeente beschikt over een wegbeheersysteem. Beheerpakketten geven ons inzicht in de soort, de hoeveelheid en de kwaliteit van het wegennet, zoals de onderhoudsbehoefte op korte en lange termijn, en daarmee de integrale managementinformatie die nodig is voor de besluitvorming.

Het beleid van de gemeente Achtkarspelen is er op gericht om in ieder geval te voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen die zijn vastgesteld door het CROW. De gemeenteraad heeft op 28 januari 1993 besloten het RAWEB-systeem (rationeel wegbeheer), met inbegrip van de daarbij ontwikkelde politiek-bestuurlijke wegingsfactoren, te aanvaarden als grondslag voor het uit te voeren wegenbeheer en onderhoud. Dit houdt in dat de onderhoudstoestand, en daaraan eventueel gekoppeld een onderhoudsmaatregel, bepaald wordt aan de hand van de C.R.O.W. richtlijnen. Dit wil dus zeggen dat het minimaal noodzakelijke onderhoudsniveau gehanteerd wordt. In het najaar van 2010 heeft de gemeenteraad zich opnieuw gebogen over het gewenste kwaliteitsniveau van de gemeentelijke wegen en heeft men vastgesteld dat alle wegen binnen de gemeente dienen te voldoen aan het niveau "basis". Er is dus duidelijk niet gekozen voor een gedifferentieerd kwaliteitsniveau.

Daarnaast heeft de gemeenteraad, in de raadsvergadering van 25 november 2010, gekozen om het achterstallig wegenonderhoud weg te werken in een periode van 10 jaar en hiervoor een jaarlijks budget beschikbaar te stellen van € 630.000.

De kwaliteit van de wegen wordt elk jaar beoordeeld en geïnspecteerd. Hierbij worden eventuele schadebeelden beschreven. Deze inspectiecijfers worden in het beheerpakket ingevoerd en leiden al dan niet tot een te plegen onderhoudsmaatregel in een bepaald planjaar. De combinatie van een eenheidsprijs per m² voor de onderhoudsmaatregel met de oppervlakte van het betreffende wegvak leidt tot een benodigd budget.

Als een onderhoudsmaatregel niet uitgevoerd wordt in het planjaar, omdat er bv. niet voldoende budget beschikbaar is, leidt dit tot een zwaardere onderhoudsmaatregel en dus budgetvraag om het gewenste kwaliteitsniveau weer te bereiken. De optelsom van alle onderhoudsmaatregelen die eigenlijk al uitgevoerd hadden moeten worden noemen we het achterstallig wegenonderhoud.

Waterbouwkundige werken

De gemeente heeft niet een beheerplan voor waterbouwkundige werken. De reden hiervoor is dat er in de gemeente weinig waterbouwkundige werken zijn en het benodigde onderhoud hiervoor relatief laag is. De benodigde inspanning om een goed beeld te krijgen van de onderhoudstoestand staat in onze beleving niet in verhouding tot de te maken kosten voor onderhoud. Het is veel efficiënter om een bepaald percentage van de investeringswaarde van de waterbouwkundige werken per jaar te reserveren voor onderhoud. Eventuele gebreken en noodzakelijk onderhoud wordt door de medewerkers van de afdeling Ruimte & Beheer gesignaleerd. Bovendien is het niet eens altijd mogelijk om de onderhoudstoestand goed te bepalen; denk hierbij aan duikers die grotendeels of volledig onder water liggen.

Riolering

De aanleg en beheer van de riolering is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis vindt in de Wet milieubeheer. In dit kader heeft de gemeente een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) opgesteld. In dit plan zijn de aanwezige en aan te leggen voorzieningen voor het inzamelen en transport van afvalwater benoemd.

Tevens is een tijdstip aangeduid waarop/waarbinnen onderhoud/vervanging van voorzieningen moet plaatsvinden. Middels een kostendekkingsplan en het beschikbaar stellen van deze gelden via Gewogen Ambities/Kadernota's is sprake van een beheercyclus, waarbij invulling wordt gegeven aan het GRP. In 2011 is een nieuw GRP opgesteld welke uiteindelijk in de raadsvergadering van 3 februari 2012 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Waarbij in het vorige GRP het accent lag op het realiseren van de basisinspanning en de sanering van ongezuiverde lozingen in het buitengebied, ligt het accent in het nieuwe GRP, naast het operationeel beheer, op de invulling van de nieuwe watertaken en het voorkomen van wateroverlast en het inspelen op toekomstige klimaatontwikkelingen.

Hiervoor is een regenwaterstructuurplan opgesteld waarin drie varianten zijn uitgewerkt. De gemeenteraad heeft ingestemd met de keuze voor de variant wenselijk. Door de regenwaterstructuur integraal in plaats van ad hoc te ontwerpen ontstaat een samenhangend regenwaterstelsel. Diameters, capaciteiten en tracés van regenwaterriolen zijn op elkaar afgestemd. Hierdoor ontstaat een samenhangend geheel waarop in de rest van de planperiode kan worden voortgebouwd.

De maatregelen van de gewenste variant uit het regenwaterstructuurplan zijn gericht op het voorkomen van schade door wateroverlast van bestaande knelpunten.

De maatregelen van de gewenste variant uit het regenwaterstructuurplan leveren een bijdrage aan het robuust maken van het rioolstelsel. Het afkoppelen van regenwater levert een bijdrage aan duurzaam rioolbeheer. Het afgekoppelde regenwater hoeft niet naar de zuivering te worden gepompt en gezuiverd. De maatregel levert daardoor ook een bijdrage aan een duurzaam rioolbeheer.

Water

De gemeenten zien zich de komende jaren gesteld voor een zware opgave. Vanuit Europa en Den Haag wordt een vloed aan regelingen en wetgeving op de provincies, waterschappen en gemeenten losgelaten met als doel water beter te beheersen en ruimte te geven om te voorkomen dat de woonomgeving te nat wordt. De kwaliteit van het water moet verbeterd worden en er moeten collectief afspraken gemaakt worden om te voorkomen dat de één een probleem doorschuift naar een ander.

Het waterplan, dat in 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld, geeft inzicht in verantwoordelijkheden en bevordert de regionale samenwerking en integrale benadering van de waterketen. Ook is een watervisie opgenomen die richtinggevend voor de beleidsontwikkeling van de komende jaren tot 2030 voor de thema's veiligheid, voldoende water, schoon water, afvalwater en zuivering, beheer en onderhoud, gebruik en beleving en samenwerking en organisatie.

Een onderdeel van het waterplan vormt het projectenplan om afstemming- en/of samenwerkingsmogelijkheden in beeld te brengen en te bevorderen. Het projectenplan kent een actualisatiecyclus van vijf jaar. De voortgang van het projectenplan wordt 1 à 2 keer per jaar besproken door de ambtelijke werkgroep. In dit overleg wordt de voortgang

van het projectenplan besproken. Na vijf jaar wordt het visie deel herijkt en wordt een nieuw projectenplan opgesteld. De maatregelen/projecten uit het waterplan en de financiering daarvan worden ondergebracht bij de afzonderlijke deelplannen en programma's.

In 2007 is het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen (BWK) opgesteld. Hierin staat vermeld dat een doelmatigheidsverbetering van 10 à 20% over tien jaar haalbaar wordt geacht. Het BWK geeft een richting aan op nationaal niveau.

In het voorjaar van 2009 is in het Provinciaal Bestuurlijk Overleg Water (PBOW) afgesproken dat we in Friesland invulling willen geven aan het BWK. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK).

Doel van het bestuursakkoord is om de provinciale samenwerking en de innovatie in de waterketen te bevorderen en te komen tot een efficiency verbetering. Hierin staat de burger centraal en wordt gestreefd naar bewustwording en betrokkenheid van de burger bij het thema water.

Groen

Basis voor het groenonderhoud in het buitengebied van Achtkarspelen is het landschapsbeheerplan. Dit plan is bedoeld als beleidskader waaraan ontwikkelingen in het landschap kunnen worden getoetst. Het groenstructuurplan bevat de visie van het openbaar groen in de gemeente. In dit plan wordt de kwaliteit en duurzaamheid van het openbaar groen op hoofdlijnen uitgewerkt. Voor het groenonderhoud wordt gewerkt met een groenbeheerplan. Hierdoor heeft de gemeente, zowel in de planfase als in de beheerfase, inzicht in de kosten van het beheer en onderhoud van het openbare groen. Aan de hand van deze informatie worden de jaarlijkse onderhoudsbudgetten vastgesteld. Voor het onderhoud van plantsoenen en siergazon wordt werkvoorzieningschap Caparis ingehuurd. De werkzaamheden die de medewerkers van Caparis uitvoeren betreffen o.a. schoffelen, kantsteken, maaien, snoeien, enz. Al deze werkzaamheden zijn er op gericht om de gemeentelijke gazons en beplantingen binnen de bebouwde kom schoon en netjes te houden. Naast het resultaat van deze werkzaamheden telt ook het sociaal maatschappelijk belang van het werkvoorzieningschap. Het gaat hier om de zorg voor een kwetsbare doelgroep. Op een unieke wijze kunnen deze medewerkers, die wegens bijzondere omstandigheden minder goed functioneren in het reguliere arbeidsproces, participeren in de samenleving en vinden hier een zinvolle en betaalde dagbesteding.

Speelruimte

De gemeente Achtkarspelen heeft een speelruimteplan vastgesteld. Het speelruimteplan bevat het beleid over planning, de aanleg en het behoud van buitenspeelruimte voor kinderen. Om aan de wettelijke onderhoudstaak te kunnen voldoen, beoordelen inspecteurs de speelplaatsen ter plaatse aan de hand van de eisen die in het Attractiebesluit zijn gesteld en redigeren logboeken en inspectiegegevens. Voor het vervangen van de speeltoestellen wordt jaarlijks een bedrag gereserveerd in een vervangingsfonds.

Inmiddels is ervoor gekozen om geen nieuwe speelplaatsen meer aan te leggen; wel worden middelen gereserveerd om de bestaande speelterreinen in stand te houden, en om deze als ze zijn afgeschreven te kunnen vervangen.

Gebouwen

De 'gemeentelijke' gebouwen kunnen grofweg in 4 hoofdcategorieën worden ingedeeld: Onderwijsaccommodaties (w.o. gymlokalen), Sportaccommodaties (w.o. sporthallen en tot 2013 zwembad De Kûpe), Welzijnsaccommodaties en de 'eigen' gemeentelijke accommodaties. In deze laatste categorie vallen bijv. gemeentehuis, gemeentewerf, zoutloods, gemeentelijke woningen (nog 2 stuks), kerktorens (4 stuks) etc.

In 2011 is er een MOP opgesteld voor de 'eigen' gemeentelijke accommodaties op basis van een inspectie van de technische onderhoudstoestand, dit om zo een goed beeld te krijgen van de staat van onderhoud van deze gebouwen.

Voor de andere 3 categorieën zijn actuele door de raad vastgestelde IHP's van kracht, welke resulteren in jaarlijkse uitvoeringstechnische onderhoudsplannen en het opstellen van een financiële meerjaren onderhoudsplanning.

Onderhoudskosten per kapitaalgoed

De volgende tabel toont per kapitaalgoed het saldo van de onderhoudsbedragen (incl. kapitaallasten en personeelskosten) in 2011, en ter vergelijking die van de twee jaren daarvoor.

Soort kapitaalgoed	2009	2010	2011
Wegen (functie 210)	5.710.000	6.631.000	5.289.000
Riolering (functie 722)	1.802.000	1.894.000	1.799.000
Water (functie 221)	211.000	453.000	24.000 ¹⁾
Groen (product 4103)	1.718.000	2.067.000	1.525.000
Speelruimte (functie 580)	61.000	157.000	159.000
Gebouwen (diverse producten)	526.000	399.000	894.000 ²⁾
Totaal	10.028.000	11.601.000	9.690.000

1) In 2010 was een voorziening toegevoegd

2) De hogere bedrag betreft kosten aan groot onderhoud gemeentekantoor

D. Financiering

Inleiding

Bij financiering gaat het er om ervoor te zorgen dat de gemeente steeds over voldoende geldmiddelen beschikt om alle rekeningen te voldoen. Aan de activiteiten die daaruit voortvloeien zijn kosten en risico's verbonden. Deze paragraaf informeert de raad hierover.

Algemeen

Interne ontwikkelingen

De uitvoering van de treasuryfunctie heeft in het begrotingsjaar 2011 plaatsgevonden overeenkomstig de bepalingen in het treasurystatuut. Zoals al in de begroting vermeld, is dit statuut in 2011 niet gewijzigd.

In tegenstelling tot de verwachtingen moest in 2011 een langlopende geldlening worden aangetrokken vanwege het structurele en steeds groter wordend tekort op de lopende rekening. Enerzijds was er een geldbehoefte wegens herfinanciering van aflossingen anderzijds zorgden onder andere investeringen voor een verdere behoefte aan geldmiddelen. In eerste instantie zijn deze tekorten steeds opgevangen door kortlopende leningen af te sluiten met als voordeel een relatief lage rente. Vanwege de verwachting dat de tekorten op de lopende rekening niet op korte termijn zullen verdwijnen, en om te voldoen aan de kasgeldlimiet (voor een uitleg hiervan: zie hieronder) is er in februari een langlopende geldlening aangetrokken.

Dit betreft een lening met een hoofdsom van € 5 miljoen met een looptijd van 10 jaar tegen een percentage van 3,5% op jaarbasis.

Externe ontwikkelingen (rentetarieven)

In de programmabegroting is genoemd dat in 2011 de kredietcrisis en de onzekerheid en instabiliteit op de financiële markten een grote rol zullen spelen op macro economisch niveau. Vanuit die achtergrond is het beleid van de Europese Centrale Bank erop gericht de rente op een laag peil te houden om zo te economische bedrijvigheid te stimuleren. De tarieven voor kortlopende leningen liepen gedurende het jaar uiteen van 0,8% tot 2,2% waardoor financiering met kortlopende middelen financieel aantrekkelijk was. De tarieven voor langlopende leningen toonden eind 2010 een stijgende lijn die zich in 2011 aanvankelijk doorzette tot 3,9% halverwege april 2011. Vanaf dat moment daalden de tarieven weer tot uiteindelijk 2,7% ultimo begrotingsjaar 2011.

Risicobeheersing

Renterisico's

Er bestaat altijd het gevaar dat de financiële resultaten van de gemeente ongewenste veranderingen ondergaan door rentestijgingen. Om dit renterisico binnen de perken te houden zijn er twee normen ontwikkeld namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Om de renterisico's ook voor de raad inzichtelijk te maken, volgen hieronder van beide instrumenten een overzicht.

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle financieringen met een looptijd korter dan één jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op de geldmarkt. De kasgeldlimiet ziet er op toe dat de omvang van opgenomen kortlopende financieringen een grens niet overschrijdt. Deze grens, de kasgeldlimiet, is 8,5% van de begroting. In de onderstaande tabel is de limiet voor 2011 weergegeven.

Berekening kasgeldlimiet (x € 1 miljoen)	2010	2011
Begrotingstotaal per 1 januari	63,9	66,2
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	5,4	5,6

De gemeente mocht in 2011 voor maximaal € 5.629.000 kortlopende geldleningen aantrekken. Deze middelen werden aangetrokken in de vorm van daggeldleningen bij de huisbankier van de gemeente, de BNG. De kasgeldlimiet is daarbij niet overschreden.

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

De renterisiconorm geeft het renterisico op de vaste schuld weer. De norm heeft als doel om de renterisico's van herfinanciering, door bijvoorbeeld aflossingen, te beperken. De norm ziet er op toe dat het totaal van renteherzieningen en aflossingen in een jaar een bepaalde grens niet overschrijdt. Deze grens, de renterisiconorm, mag volgens de vernieuwde wet Fido niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal aan het begin van het jaar.

Berekening renterisiconorm (x € 1 miljoen)	2010	2011
Begrotingstotaal per 1 januari	63,9	66,2
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
Renterisiconorm	12,8	13,2
Renterisico op de vaste schuld	2,3	4,7
Ruimte onder renterisiconorm	10,5	8,5

Uit de tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld in 2011 bijna € 4,7 miljoen bedroeg. Daarmee voldoet de gemeente ruimschoots aan de norm.

Kredietrisico's

Naast renterisico's heeft de gemeente ook te maken met kredietrisico's. Dit risico ontstaat wanneer de gemeente uitzettingen bij derden heeft gedaan. Mochten deze derden niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, dan lijdt de gemeente hierop verlies. Het risico dat de gemeente loopt heeft betrekking op de post debiteuren en de uitzettingen in het kader van de publieke taak. Daarnaast vallen onder deze noemer ook de risico's van vorderingen van derden op debiteuren waarvoor de gemeente garant staat. De tabel hieronder geeft een overzicht van verstrekte leningen en garanties in het kader van de publieke taak:

Omschrijving	2010	2011
Leningen		
Stichting Woningbouw Achtkarspelen	11.460.000	7.730.000
Woon Friesland	13.537.109	13.062.939
Overige langlopende geldleningen	403.304	523.283
Totaal	25.400.413	21.316.222
Garanties		
Particulier woningbezit	6.456.259	3.555.606
Verenigingen c.a.	4.117.629	5.789.030
Stichting Woningbouw Achtkarspelen	20.000.000	20.000.000
Totaal	30.573.888	29.344.636

In 2011 hebben zich uit de risico's die voortvloeien uit bovengenoemde portefeuille geen verliezen voorgedaan.

Overzicht leningenportefeuille

De gemeente heeft aan het eind van 2011 een langlopende schuld van € 43.725.000. Een groot deel daarvan is doorgeleend aan woningbouwcorporaties, die daarmee in economische zin geldnemers zijn. De omvang en samenstelling van het vreemd vermogen wordt in de tabel hieronder weergegeven.

Leningen t.b.v.	Beginstand 01-01-2011	Nieuwe leningen	Aflossingen	Eindstand 31-12-2011
Gemeente Achtkarspelen	22.592.638	5.000.000	4.660.586	22.932.052
Stichting Woningbouw Achtkarspelen	11.460.000	0	3.730.000	7.730.000
WoonFriesland	13.537.109	0	474.170	13.062.939
Totaal	47.589.747	5.000.000	8.864.756	43.724.991

E. Bedrijfsvoering

Opgenomen in programma 6.

F. Verbonden partijen

Inleiding

Bij de realisering van beleidvoornemens is het vaak noodzakelijk bepaalde relaties met derde partijen aan te gaan. In een aantal gevallen zijn dergelijke relaties uitgegroeid tot een zodanige vorm dat de gemeente zeggenschap en financiële belangen in die derde partij heeft gekregen. In dat geval is er sprake van een zogenaamde verbonden partij. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Het doel van deze paragraaf is om de gemeenteraad en burgers inzicht te verschaffen in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente Achtkarspelen inzake door derden uit te voeren processen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

Wat is een verbonden partij

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk **en** een financieel belang heeft.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap kan uitoefenen via een bestuurszetel dan wel via stemrecht.

Van een financieel belang is sprake wanneer aan de verbonden partij een bedrag ter beschikking gesteld is, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat.

Ook is er sprake van een financieel belang wanneer een zekerheid is gegeven waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Financiële analyse

In dit jaarverslag 2011 wordt voor alle gemeenschappelijke regelingen een analyse uitgevoerd van de financiële stand van zaken van de gemeenschappelijke regeling en het risico daarin voor gemeente Achtkarspelen.

Mocht het feit zich voordoen dat een gemeenschappelijke regeling:

- a. een negatief eigen vermogen heeft, of;
- b. niet heeft voldaan aan een vooraf afgesproken minimum eigen vermogen (bijstortverplichting);

dan wordt in dit verslag een voorstel gedaan over de door de gemeente Achtkarspelen te treffen voorziening voor haar bijdrage hierin.

Overzicht verbonden partijen

De gemeente Achtkarspelen heeft op dit moment met de volgende verbonden partijen een relatie:

1. Hulpverleningsdienst Fryslân
2. Sociale Werkvoorziening Fryslân (incl. Caparis NV)
3. OMRIN (Afvalsturing Friesland + Fryslân Miljeu)
4. Servicebureau De Friese Wouden
5. Welstandscommissie Hûs en Hiem
6. Noordoost Friese Aanpak (NOFA)
7. Bank Nederlandse Gemeenten
8. Bestuursacademie Noord Nederland
9. ENECO
10. Lauwerspas
11. Samenwerking Achtkarspelen - Kollumerland c.a.
12. Samenwerking Achtkarspelen - Tytsjerksteradiel

Nadere toelichting op de verbonden partijen:

1. Hulpverleningsdienst Fryslân

Algemeen

Sinds 1 januari 2007 vormen Brandweer Fryslân en GGD Fryslân de Hulpverleningsdienst Fryslân (HVD). De HVD is een samenwerkingsverband van alle 27 Friese gemeenten op het gebied van openbare gezondheidszorg, brandweezorg en rampen- en crisisbeheersing. De openbare gezondheidszorg is gericht op de bevordering van gezondheid en het voorkomen van ziekten, de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4-19 is een onderdeel hiervan. Sinds 1 januari 2009 worden ook de taken in het kader van de (JGZ) 0-4 jaar uitgevoerd door de HVD en spreken we van JGZ 0-19 jaar.

De HVD is een gemeenschappelijke regeling van alle Friese gemeenten. Op grond van de Wet Veiligheidsregio's moeten alle gemeenten die tot dezelfde veiligheidsregio behoren een gemeenschappelijke regeling treffen. In 2010 is de vorige gemeenschappelijke regeling vervangen door de Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid- en Veiligheidsregio Fryslân. Deze naam zal naar verwachting per 2 april 2012 worden gewijzigd in Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân.

De gemeente Achtkarspelen heeft zitting in het Algemeen Bestuur (AB) van de HVD. Over het algemeen beslist het AB met meerderheid van stemmen, bij wijziging van de regeling is tenminste tweederde van het aantal stemmen van de deelnemende gemeenten nodig. Naast het AB is er nog een dagelijks bestuur (DB), bestaande uit 7 leden. Het DB beslist bij meerderheid van stemmen.

Hoewel het dankzij goede ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding en afstemming steeds beter gaat, is het niet altijd mogelijk de gewenste invloed uit te oefenen. Er ligt een bezuinigingstaakstelling van ca. 10% op de algemene bijdrage aan de HVD.

Gezondheid

De HVD heeft bezuinigingsvoorstellen in voorbereiding naar aanleiding van de taakstelling. Risico is dat er weinig zicht is op de effecten van de voorstellen. Nu teveel bezuinigen op preventie kan tot problemen leiden in de toekomst.

In 2011 heeft de HVD ter invulling van deze taakstelling concreet voorgesteld het aantal consultatiebureaurocaties te verminderen tot gemiddeld 1 locatie per 10.000 inwoners).

Voor Achtkarspelen betekende dat er nog 3 consultatiebureaus zouden resterend, in resp. Buitenpost, Kootstertille en Surhuisterveen.

De gemeenteraad heeft er begin 2011 echter voor gekozen in alle dorpen een consultatiebureau open te houden. Dit betekende dat er 7 extra locaties zijn ingekocht. De meerkosten daarvoor zijn en waren per 2011 structureel € 47.000 en eenmalig € 47.000.

Veiligheid

In 2011 is gewerkt aan het wettelijk verplichte Regionale Crisisplan. Ook is men gestart met het werven, opleiden en oefenen van een aantal experts ten behoeve van de gemeentelijke crisisorganisatie. Verder zijn op het gebied van brandweezorg de eerste stappen gezet om te komen tot een gezamenlijke Friese norm en vorm. Er wordt in 2012 gestart met de uitwerking van de projectopdracht tot regionalisering van de brandweezorg, waarin de voorstellen "Friese norm" (aanrijtijden) worden meegenomen. Uitgangspunt is dat wordt uitgegaan van de jaarcijfers van 2011. Als gevolg van de regionalisering moet wat betreft de kosten wellicht rekening worden gehouden met een opwaartse financiële beweging in plaats van een kostendaling. Een indicatie hiervoor zijn de huidige gemiddelde kosten voor brandweezorg per inwoner: Achtkarspelen (€ 32), District (€ 42) en Regionaal (€ 49).

2. GR Sociale Werkvoorziening Fryslân (incl. Caparis NV)

De wettelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) zijn door de deelnemende gemeenten ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening Fryslân.

De daadwerkelijke uitvoering wordt niet door het openbaar lichaam zelf verricht, maar is op basis van een meerjarige overeenkomst uitbesteed aan Caparis NV. De opdracht aan Caparis is om binnen de kaders en de financiële ruimte die de Wsw en de bijbehorende regelgeving biedt, zoveel mogelijk mensen die voor de Wsw geïndiceerd zijn, op een zorgvuldige wijze werk te bieden en doelgericht te werken aan de ontwikkeling van deze mensen in hun arbeidssituatie. De gemeentelijke bijdrage is een belangrijk aandachtspunt van de gemeenschappelijke regeling. Verschillende keren is vanuit Caparis NV de gemeente voorgehouden dat de gemeentelijke bijdrage op nul gesteld kan worden. Dit was in het verleden vanaf 2007 en voor de toekomst zou dat ingaande 2012 gerealiseerd moeten worden. De modernisering van de WSW per 1 januari 2008 en de daarop afgestemde bedrijfsvoering heeft hierin geen verandering gebracht. Sedert 01-01-2011 heeft er een verlaging van het rijksbudget per SE plaatsgevonden van ca. € 27.500 naar € 25.500 per SE. Dit bedrag zal in de komende jaren tot 2015 worden verlaagd tot rond de € 22.000.

Met de toekomstige invoering van de Wet Werken naar Vermogen (WWnV) hebben de deelnemende gemeenten binnen de GR zich beraad over de vraag welke taken vanuit de nieuwe wet wel of niet door Caparis kunnen/moeten worden uitgevoerd.

De WWnV heeft tot gevolg dat de sw-populatie in de komende jaren zal afnemen en dat de samenstelling verandert. Dit leidt tot de noodzaak de uitvoering van de sociale werkvoorziening te herstructureren. Om het transitieproces te ondersteunen heeft de minister een herstructureringsfaciliteit in het leven geroepen.

De GR moet vóór 30 april 2012 een herstructureringsplan indienen om maximaal gebruik te kunnen maken van deze faciliteit. Voorwaarde is dat gemeenten ter hoogte van deze faciliteit 25% cofinancieren. De deelnemende gemeenten binnen de GR beraden zich momenteel over de inhoud van het herstructureringsplan.

De voorlopige prognose exploitatie 2011 laat in totaal een tekort van € 4.000.000 zien. Dit betekent voor Achtkarspelen op basis van ons aandelenpercentage een aanvullende bijdrage van ca. € 400.000. Daarvoor moet nog financiering gevonden worden. De definitieve jaarrekening 2011 is nog niet bij de deelnemende gemeenten bekend.

In december 2011 is de bonus-malusregeling in de GR vastgesteld. Deze regeling is met terugwerkende kracht per 1 januari 2011 van kracht worden. De verwachting is dat dit in 2011 een voordeel voor onze gemeente zal opleveren.

3. OMRIN (Afvalsturing Friesland en Fryslân Miljeu)

Het in 1984 opgerichte OLAF, het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Friesland, is in 1995 vervangen door een nieuwe naam en rechtsvorm. Afvalsturing Friesland NV is een naamloze vennootschap met de 31 Friese gemeenten als aandeelhouders. De activiteiten bestaan voornamelijk uit overslag, bulktransport en het storten van afval op het Ecopark De Wierde. Vanaf 2011 is verbranding van afvalstoffen in de zogenaamde Reststoffen Energie Centrale (REC) hier nog aan toegevoegd. De gemeente is hiervoor financieel beperkt aansprakelijk, dat is statutair vastgelegd, en wel voor het bedrag waarmee ze aandeelhouder in Afvalsturing Friesland NV zijn geworden. Gedurende de exploitatie periode van de REC (15 jaar) heeft de gemeente een leveringsplicht. Driemaal per jaar vindt een aandeelhoudersvergadering plaats. De gemeente wordt hierbij vertegenwoordigd door een wethouder. In deze vergadering worden onder meer de begroting, de jaarrekening en het uniform tarief vastgesteld.

Door de oprichting van zusterbedrijf Fryslân Miljeu in 1999, dat zich bezig houdt met inzameling van huishoudelijk- en bedrijfsafval, wordt de gehele afvalketen bestreken. Fryslân Miljeu is weer onderverdeeld in meerdere regio BV's. Achtkarspelen is aandeelhouder van BV Fryslân Miljeu Noordoost. Vanaf 1 januari 2005 is besloten onder één naam verder te gaan: OMRIN. Dit is de handelsnaam van Afvalsturing BV en BV Fryslân Miljeu. Er vindt tweemaal per jaar een aandeelhoudersvergadering plaats. Een wethouder vertegenwoordigt hier de gemeente. In deze vergadering wordt ondermeer de jaarrekening vastgesteld.

De gemeente Achtkarspelen bezit 120 aandelen van Afvalsturing BV met een nominale waarde van € 54.453,63. De nominale waarde van de aandelen van Fryslân Miljeu is € 62.453,32.

4. Servicebureau De Friese Wouden

Het Servicebureau is een samenwerkingsverband in de vorm van een gemeenschappelijke regeling van zeven gemeenten in het zuidoosten van Fryslân. De taken van het samenwerkingsverband liggen sinds 1 januari 2001 op het terrein van:

- geluid en zonebeheer;
- coördinatie van de handhaving milieuwetgeving;
- coördinatie van regionale projecten;
- volkshuisvesting (in het bijzonder de uitvoering van het Besluit woninggebonden subsidies).

Het algemeen bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Milieu.

Drie leden zijn aangewezen als dagelijks bestuur.

De juridische basis vormt de GR regeling Servicebureau De Friese Wouden. Hierdoor functioneert het Servicebureau als verlengstuk van de gemeentelijke afdelingen. Het Servicebureau voert dan ook geen werkzaamheden voor derden uit (zoals akoestische onderzoeken voor bedrijven), want de controle- en adviesfunctie voor de gemeente zou dan juridisch niet meer zuiver zijn.

De drie Friese regio's en de provincie Fryslân nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling "Zonebeheer in de provincie Fryslân", waardoor het Servicebureau ook alle zonebeheerswerkzaamheden voor de provincie verricht.

De komende jaren wordt op provinciaal niveau de Regionale UitvoeringDienst (RUD), gevormd; in Fryslân FUMO geheten - Erysk Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omqjowwing. Het ligt voor de hand dat het Servicebureau per 1 januari 2013 in deze dienst wordt opgenomen en de GR wordt opgeheven.

5. Welstandscommissie Hûs en Hiem

De gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem is 1 januari 1985 opgericht.

Doelstelling is het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van bouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân. Ook de advisering inzake monumentenzorg is in deze GR opgenomen.

Het algemeen bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Bouwen. Drie leden zijn aangewezen als dagelijks bestuur.

De juridische basis vormt de gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem. Hierdoor functioneert Hûs en Hiem als verlengstuk van de gemeentelijke afdelingen.

Hûs en Hiem geeft uitvoering aan de eerder genoemde doelstelling en oefent daarbij de volgende taken uit:

- het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet;
- het geven van adviezen over welstandsvraagstukken aan gemeenten en andere openbare lichamen;
- het voorzien van de gemeenten in de advisering over de toepassing van de monumentenwet en de monumentenverordening in het bijzonder in de advisering als bedoeld in artikel 11 van die wet;
- het op verzoek van gemeenten, voorzien in de advisering over de toepassing van de monumentenwet en de monumentenverordening, in het bijzonder ten aanzien van beschermde gemeentelijke monumenten en/of in de advisering ten aanzien van beeldbepalende panden binnen ingeschreven beschermde stads- en dorpsgezichten.

De komst van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en het verminderen van de werkzaamheden ten gevolge van de economische crisis heeft Hûs en Hiem in 2010 doen besluiten de personele bezetting van de welstandscommissie in te krimpen.

De GR loopt in deze tijd wel enig financieel risico. Als het werk, vooral het aantal bouwgerelateerde werkzaamheden, nog veel verder terug loopt en er door de

recessie nog minder andere opdrachten binnen komen, heeft dat zijn weerslag op de inkomsten. In het AB is afgesproken dat de directie verslag doet van deze niet te voorspellen omstandigheden, zodat er snel op wijzigingen kan worden ingespeeld. Het risico wordt daarmee verkleind dan wel geminimaliseerd.

6. Noordoost Friese Aanpak (NOFA)

Het accent van NOFA is in 2011 volledig komen te liggen bij Vital Rural Area (VRA). De NOFA-begroting en jaarrekening moeten blijven bestaan zolang het project VRA loopt, dit tot en met 2013. De begroting 2012 bestaat voornamelijk uit VRA-posten, de andere worden in principe overgeheveld naar Netwerk Noordoost.

In de nieuwe structuur ligt het niet in de verwachting dat NOFA zelf personeel in dienst zal hebben. Er is wel sprake van fondsbeheer ten behoeve van de uitvoering van het VRA project. Daarom blijft een openbaar lichaam nodig.

De nieuwe structuur van NOFA is als volgt:

- De Directieraad vergadert niet meer
- Het DB wordt gevormd door de stuurgroep VRA.
- Het AB vergadert twee keer per jaar (in het voorjaar en in het najaar). Het AB stelt na de gemeenteraden gehoord te hebben, de begroting en jaarrekening van NOFA vast tijdens de voorjaarsvergadering. Dit is de fase van kaderstelling.
- Voor het project VRA en bijbehorende projecten is een passende bestuurlijke overlegstructuur gekozen. De rest van het portefeuillehouderoverleg (pfo) is komen te vervallen, inclusief het pfo Bestuurlijke Zaken.
- De uitwerking van de VRA plannen worden ter hand genomen door de stuurgroep en ingestelde project- en werkgroepen.

De Gemeenschappelijke Regeling NOFA zal gehandhaafd blijven tot 2014.

7. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente heeft voor het geldverkeer een bankrekening bij de BNG te Den Haag. De belangrijkste geldstromen lopen via deze rekening. In die hoedanigheid neemt de gemeente deel in het aandelenkapitaal van de BNG, waarmee de BNG voor de gemeente een verbonden partij is. Door het aandelenbezit heeft de gemeente ook stemrecht bij de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders.

De BNG is een solide financiële dienstverlener. Het eigen vermogen is op peil en de (winst)vooruitzichten zijn goed. Internationale ratingbureaus kennen aan de BNG dan ook de hoogste rating (AAA) voor kredietwaardigheid toe. Daarmee zijn de risico's die aan deze verbonden partij kleven verwaarloosbaar gering en zeker wordt niet voorzien dat de gemeente als aandeelhouder bij moet springen in tekorten.

De gemeente is in het bezit van 87.711 aandelen, elk met een nominale waarde van € 2,50 per stuk. Voor het aandelenbezit ontvangt de gemeente jaarlijks een dividenduitkering. Het dividend over 2010 is in 2011 verantwoord en bedroeg € 2,30 per aandeel. De totale dividenduitkering bedroeg daarmee € 201.735,-

8. Bestuursacademie Noord Nederland (BANN)

De BANN is als gemeenschappelijke regeling (GR) opgericht door en voor de lokale overheden en verzorgde o.a. het bestuursdienstonderwijs in Noord Nederland. Deze taken zijn een aantal jaren geleden overgegaan naar de Bestuursacademie Nederland.

De GR BANN richt zich de laatste jaren op de financiële gevolgen van verplichtingen die de GR heeft als werkgever van voormalig medewerkers van de GR cf. de Garantieregeling.

De huidige beschikbare middelen van de GR zijn voldoende om aan alle eventuele toekomstige verplichtingen van de Garantieregeling te voldoen. In 2010 heeft de gemeente daarom voor het laatst een rekening ontvangen voor een bijdrage in de exploitatie van de Garantieregeling.

Na de overdracht van de resterende taken aan een andere rechtspersoon, meer passend bij deze uitvoeringstaak dan een publiek lichaam, kan tot liquidatie van de GR worden overgegaan. De gemeente heeft zitting in het AB van de BANN.

9. ENECO

ENECO is één van de drie grote energiebedrijven in Nederland. De integrale dienstverlening van ENECO omvat de productie, het transport en de levering van elektriciteit, gas, warmte en bijbehorende diensten. In totaal worden ca. twee miljoen zakelijke en huishoudelijke klanten bediend door ENECO.

De ENECO-aandelen zijn in handen van 64 Nederlandse gemeenten. De gemeente Achtkarspelen bezit 9.474 aandelen met een nominale waarde van € 947.400.

Als kleine aandeelhouder heeft de gemeente maar beperkte zeggenschap in ENECO.

ENECO is een solide energieleverancier. De gemeente loopt dan ook weinig risico. Jaarlijks ontvangt de gemeente een dividenduitkering. In 2011 ontving de gemeente een dividenduitkering van € 114.190. Dit is aanzienlijk minder dan in voorgaande jaren, als gevolg van de geleidelijk mindere bedrijfsresultaten.

Sinds enige tijd is de Splitsingswet van kracht. De redenering achter deze wetgeving is om de vrije markt over energie te bevorderen doordat nieuwe toetreders die niet over eigen infrastructuur beschikken, eenvoudiger toegang krijgen tot de markt.

10. Lauwerspas

Het jaar 2011 was het laatste jaar dat de Lauwerspas kan worden beschouwd als een verbonden partij, aangezien per 2012 de Gemeenschappelijke Regeling, met als centrumgemeente Dantumadiel, is opgeheven. De gemeente Achtkarspelen was echter al op voorhand per 2012 uitgetreden.

Financiering van de Lauwerspas door de deelnemende gemeenten Dongeradeel, Dantumadiel, Kollumerland c.a. en Achtkarspelen vond plaats op basis van een verdeelsystematiek aan de hand van het aantal verstrekte passen.

Door de uittreding van de gemeente Achtkarspelen op voorhand uit de GR zou er formeel geen sprake meer kunnen zijn van financiële verplichtingen jegens de GR, echter er worden wel morele verplichtingen gevoeld, temeer daar overblijvende kosten verband houden met personeel dat door de centrumgemeente voor dit doel in dienst is genomen. Over een oplossing vindt bestuurlijk overleg tussen de voormalige participanten plaats.

11. Samenwerking Achtkarspelen-Kollumerland c.a.

Handhaving

Sinds 2005 neemt Achtkarspelen deel aan een samenwerkingverband met de gemeente Kollumerland ca. ter zake Toezicht en Handhaving van de fysieke leefomgeving. De juridische basis is een aanhangsel voor dit doel bij de reeds bestaande Gemeenschappelijke Regeling welke was opgericht voor de gezamenlijke uitvoering van de sociale diensten van beide gemeenten.

Het bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Milieu. In december 2011 is middels op opzeggingsbrief een einde gekomen aan deze samenwerking. Conform de GR wordt de beëindiging per 1 januari 2013 geëffectueerd. Tot die datum voltrekt zich het ontvlechtingproces. De financiële risico's zijn zeer beperkt omdat de personeelsleden die ten laste komen van Achtkarspelen ingezet kunnen worden in een nieuw te vormen toezicht- en handhavingsamenwerkingsverband.

Werk, Inkomen en Zorg

De gemeente voert de Wet Werken en Inkomen en het minimabeleid uit voor de gemeente Kollumerland c.a. Deze gemeente heeft de overeenkomst, die de basis vormt voor deze samenwerking, eind december 2011 opgezegd. Per 1 januari 2013 wordt deze samenwerking daardoor ontbonden.

De gevolgen hiervan zijn groot zijn en worden met hoge prioriteit begin 2012 volledig in beeld worden gebracht.

12. Samenwerking Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel

In 2011 hebben beide gemeenten uitgesproken dat zij elkaars preferente samenwerkingspartner zijn. Er zijn een aantal proeftuinen afgesproken waarvan de samenwerking KCC en WIZ de meest in het oog springende zijn.

Werk & Inkomen

In 2011 is een projectorganisatie in het leven geroepen die de WIZ samenwerking vorm heeft gegeven. Afsproken is dat de frictiekosten die deze samenwerking met zich mee brengt 50-50 over beide gemeenten verdeeld worden.

Eind 2011 is definitief groen licht gegeven voor de proeftuinfase 2012 WIZ en is een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) De Wâlden overeengekomen waarin de formele afspraken zijn vastgelegd.

De beide organisaties worden per 1 januari 2012 samengevoegd onder de centrumgemeente Achtkarspelen, waarbij de medewerkers van Tytsjerksteradiel vooreerst gedetacheerd worden bij Achtkarspelen. Daarnaast is er een directieteam bestaande uit de beide gemeentesecretarissen/algemeen directeuren en de beide managers bedrijfsvoering. In dit team worden de formele besluiten genomen.

Eind 2011 is de werving gestart voor een gezamenlijke manager Werk & Inkomen, die de nieuwe afdeling Werk & Inkomen De Wâlden gaat vormgeven in 2012.

Klant Contact Centrum.

De samenwerking tussen Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel gebeurt op basis van het vastgestelde Dienstverleningsconcept. Hierin geven beide gemeenten aan hoe ze gezamenlijk een gemeentebreed KCC De Wâlden willen vormgeven per 1-1-2013. Het samenwerkingsverband is het gemeentelijke antwoord op het nationale concept Antwoord[©].

In 2011 is het telefoniekanaal gezamenlijk ingericht en gehuisvest in Burgum. Daarnaast wordt frequent samengewerkt binnen de overige communicatiekanalen; internet, balie en post.

G Grondbeleid

De wetgever heeft in de begroting en verantwoordingsvoorschriften bepaald dat in de beleidsbegroting het grondbeleid als aparte paragraaf wordt opgenomen. Het doel daarvan is het grondbeleid transparanter te maken, zodat de gemeenteraad haar kaderstellende- en controlerende rol gestalte kan geven.

Visie op grondbeleid en de uitvoeringswijze

In het gemeentelijk grondbedrijf worden gronden beheerd, die door bestemmingsplanprocedures en besluitvorming zijn aangewezen voor woningbouwdoeleinden en/of bedrijfsmatige/industriële doeleinden (gronden in exploitatie). Daarnaast zijn er als gevolg van marktwerking (projectontwikkeling) ook gronden in het grondbedrijf opgenomen waarvoor nog een ruimtelijke (bestemmingsplan)procedure doorlopen moet worden (ruwe gronden), maar die wel middels besluitvorming zijn aangewezen voor de hiervoor genoemde doeleinden.

Als onderdeel van de Algemene Dienst opereert en functioneert het grondbedrijf op een bedrijfsmatige wijze. Anders gesteld, zowel de kosten als de opbrengsten worden binnen het grondbedrijf verantwoord en komen tot uitdrukking in een verlies- en winstrekening.

Conform de besluiten van de gemeenteraad zijn op diverse locaties binnen de gemeente gronden in exploitatie. Conform het vastgestelde woonplan en de beschikbare woningbouwcontingenten vindt hierbij uitgifte van bouwrijpe kavels plaats. In de paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting en de risico-inventarisatie 2010 is bij herhaling aandacht gevraagd voor de door de provincie verwachte demografische ontwikkelingen, wat tot vertraging kan leiden. Bovendien is de kans hierdoor reëel dat in de toekomst, door een verhoogde nadruk op inbreidingslocaties, de te behalen "winst" steeds meer in het verhogen van kwaliteit van leefomgeving en leefbaarheid en steeds minder in financiële bijdrages aan de Algemene Dienst zal liggen.

Op 11 december 2008 heeft de gemeenteraad een nota grondbeleid vastgesteld. Door het college wordt invulling gegeven aan het in deze nota vastgestelde beleid. De belangrijkste beslispunten uit de nota grondbeleid zijn:

- De keuze voor het voeren van een actief grondbeleid
- Het college van burgemeester en wethouders is een budget tot € 1.000.000 (ex btw) gegeven voor het doen van strategische (vastgoed) aankopen, onder de voorwaarde van verantwoording achteraf.

Invloed recessie

In het kader van de te verwachten krimp van de bevolking(-sgroei) is in de loop van 2008 een negatief scenario geschetst. In dit scenario zijn de verwachte verkopen op nul gesteld, vervolgens is de reservepositie daarop aangepast. Met ingang van 2009 strekt deze reserve mede ter afdekking van de financiële gevolgen van de recessie. De reservepositie is voldoende op peil gebleken om de invloeden van de economische situatie, zoals verhoogde rentelasten, op te vangen. In 2011 is de boekwaarde van gronden waarvan geen ontwikkeling meer wordt verwacht door middel van deze reserve afgeboekt.

In 2011 hebben zich door de economische situatie weinig wijzigingen in het grondbedrijf voorgedaan. Voor de percelen die door de gemeente aan de markt zijn aangeboden was opnieuw weinig belangstelling. Waar in 2009 nog € 1,7 miljoen aan inkomsten zijn geboekt was dit in 2010 € 1,1 miljoen aan bouw kavels en € 0,7 miljoen aan industrieterreinen. Tegenover de in 2011 geboekte € 990.000 aan kosten voor wegaanleg staat een post van € 580.000 in 2010.

Geprognosticeerd resultaat totale grondexploitatie

Als gevolg van de afboekingen naar aanleiding van het contingentenrisico die in de loop van 2011 is doorgevoerd is het geraamde negatieve resultaat voor het complex Vierhuisterweg in Surhuisterveen afgeboekt. Op basis van de meest recente ramingen sluitende overige complexen naar verwachting met een positief saldo, tenzij wordt besloten complexen vroegtijdig af te sluiten, alhoewel de resultaten als gevolg van een langere looptijd in sommige gevallen zijn teruggelopen. De invloed van de recessie wordt deels gecompenseerd door de herijking die plaats heeft gevonden in 2008 en de afboeking in 2011 verder is heeft door de lage rentestand een nivellerend effect.

Het resultaat van een complex valt in beginsel pas vrij op het moment dat het complex definitief wordt afgesloten. Afhankelijk van de grootte van het complex en de voortgang van de verkoop kan de looptijd van een complex oplopen tot tientallen jaren. Om inzicht in de waarde van de toekomstige resultaten van alle complexen te verkrijgen worden deze toekomstige resultaten daarom herleid naar de netto contante waarde.

Het geprognosticeerde resultaat van het grondbedrijf bedraagt aan het begin van 2012 ruim € 6,5 miljoen, begin 2011 was deze prognose nog € 10 miljoen. De daling kan voor een groot deel worden toegeschreven aan de afboeking van complexen 005 De Swadde Twijzelerheide en 095 De Wiken Boelenslaan die resp. voor € 2,7 miljoen in 2025 en voor € 780.000 in 2017 te boek stonden. Het verschil wordt verder deels veroorzaakt door de recessie maar voor een belangrijk deel ook door de in de loop van dit boekjaar afgesloten complexen met positieve eindsaldi.

Resultaat & afdracht

Het grondbedrijf is het jaar 2011 gestart met 9 bouwgrond- en 4 bedrijventerrein-complexen.

In 2011 is 1 complex voorlopig afgesloten. Het gaat om complex 014 Surhuisterveen (Zuid 2). En 1 complex is definitief afgesloten. Het gaat om complex 001 Restanten. Hierdoor is in 2011 een winstafdracht mogelijk van € 601.854,20. Daarnaast is door winstuitname uit complex 010 Mûnewyk Buitenpost € 290.000,00 vrijgemaakt. Deze winstuitname is conform de besluitvorming in de nota grondbeleid. Bovendien vindt een afdracht plaats in het kader van de bezuinigingstaakstelling van € 63.420,00. De totale afdracht aan de Algemene Dienst bedraagt hierdoor € 955.274,20.

Onderbouwing winstuitnemingen

Er is pas sprake van een verlies danwel winst op het moment dat een complex definitief afgewikkeld is. Door middel van de nota grondbeleid is echter besloten om ook tussentijdse winstnemingen mogelijk te maken. Daarbij gelden als criteria:

- Minimaal 75% van de oorspronkelijke hoeveelheid bouwterrein is verkocht, en;
- De nog te maken kosten moeten kunnen worden gedekt uit de resterende (negatieve) boekwaarde.

Winsten kunnen dus zowel tussentijds ontstaan als ook bij het definitief afsluiten van een complex.

Winsten uit het grondbedrijf zijn door invloed van de markt incidenteel. In de programmabegroting 2009 is gecommuniceerd over de wijze waarop van structurele winstneming wordt gekomen tot incidentele winstneming.

In het kader van de bezuinigingen 2005 e.v. is besloten een extra inkomst uit het grondbedrijf ten goede te laten komen aan de algemene dienst. Besloten is de grondprijzen met € 10 per m² te verhogen en de hierdoor verkregen resultaten ten goede te laten komen aan de algemene dienst. Deze afdacht is onafhankelijk van het geraamde resultaat waardoor de exploitatie van een complex ongewenst negatief kan worden beïnvloed. De bijdrage is niet conform de nota Grondbeleid die in 2008 door de gemeenteraad is vastgesteld. De bijdrage is bovendien niet conform het voorzichtigheidsbeginsel dat het BBV voorschrijft. De BBV schrijft voor dat pas met winstname uit een complex mag worden begonnen nadat het betreffende complex voor

75% is gerealiseerd. Vanaf 2012 wordt de winstuitname in overeenstemming gebracht met de nota Grondbeleid van 2008, dit betekent dat de grondprijzenverhoging van 2005 van kracht blijft, deze zal binnen de complexen vallen en bij afronding van het complex conform de vastgestelde wijze van winstafdracht aan de Algemene Dienst worden overgedragen.

Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot risico's van de grondzaken

In de door de gemeente opgestelde exploitatieopzetten wordt betreffende risico's financiële ruimte gecreëerd. De gemeente hanteert twee voorzieningen. Eén heet voorziening bouwgrondexploitatie en één heet voorziening bouwrijp maken complexen bouwgrondexploitatie. De eerste is een voorziening voor de risico's van exploitatieverliezen en het verschil tussen de boekwaarde en taxatiewaarde van de ruwe gronden. De laatste betreft het afronden van werkzaamheden in verband met het bouwrijp maken van afgesloten complexen. Daarnaast is er nog een reserve tariefegalisatie (dus geen voorziening) waarmee de jaarlijkse afdracht van de bouwgrondexploitatie egaliseren en afbouwen.

Ontwikkelingen

Niet in alle gevallen hebben zich in het jaar 2011 belangrijke mutaties voorgedaan, de complexen waar slechts rentetoerekening en indexering heeft plaats gevonden zullen hier buiten beschouwing worden gelaten. Van de overige complexen worden de qua grondexploitatie belangrijkste ontwikkelingen vermeld:

001	Restanten	Afgesloten in jaarrekening 2011 € 57.979 in rekening gebracht bij AD, bij afsluiten positief saldo € 471.854
002	Twijzel de Boppelannen	Ongewijzigd
003	Surhuisterveen Vierhuisterweg	Afgesloten 2011 i.v.m. contingenten
005	Twijzelerheid De Swadde 2	Afgesloten 2011 i.v.m. contingenten
007	Surhuisterveen Nije Jirden Zuid	Bijstelling exploitatie i.v.m. aanleg parkeerterreinen achter de Lidl (2011)
010	Buitenpost Mûnewyk	Totale winstverwachting € 1,25 mln., € 290.000 genomen in 2011, restant over 2014, 2015 en 2017
013	Buitenpost Over de Vaart	Afgesloten 2011 i.v.m. contingenten
014	Surhuisterveen Zuid 2	2011 afgesloten.
015	Harkema De Singel	Plan actualisatie i.v.m. realisatie en verdere uitwerking
016	Harkema Centrum	In voorbereiding
017	Buitenpost Centrum	In voorbereiding
095	Boelenslaan De Wiken	Afgesloten 2011 i.v.m. contingenten
301	Surhuisterveen Kommizebosk	Afsluiten in 2012, laatste perceel zo goed als verkocht
303	Buitenpost De Swadde 2	Vertraagd verkooptempo
369	Kootstertille Oastkern	Bijdrage aan revitalisering en aankoop perceel in eerste fase

JAARREKENING

Balans per 31 december 2011

Activa	31-12-2010	31-12-2011
- Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut	45.094.333	46.975.546
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	9.525.912	10.007.969
	54.620.245	56.983.515
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	336.184	336.184
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	45.378	45.378
Leningen aan woningbouwcorporaties	24.997.109	20.792.939
Leningen aan deelnemingen	25.865	25.865
Overige leningen	239.328	359.307
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	15.423	9.076
	25.659.287	21.568.749
Totaal vaste activa	80.279.532	78.552.264
- Vlottende activa		
Voorraden		
Niet in exploitatie genomen gronden	4.563.717	4.244.694
In exploitatie genomen gronden	-1.422.317	-2.164.559
	3.141.400	2.080.135
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	3.855.871	3.361.512
Verstrekte kasgeldleningen	221.113	221.090
Rekening courant verhouding met niet financiële instellingen	818	-13.211
Overige vorderingen	1.960.489	649.155
	6.038.291	4.218.546
Overlopende passiva	1.097.106	1.159.572
Liquide middelen	-2.289.032	131.310
Totaal vlottende activa	7.987.765	7.589.563
Totaal activa	88.267.297	86.141.827

Passiva	31-12-2010	31-12-2011
- Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	9.400.246	6.077.051
Bestemmingsreserves die dienen voor tariefegalisatie	3.652.622	3.638.253
Overige bestemmingsreserves	13.164.700	11.048.274
Resultaat na bestemming (nog te bestemmen resultaat)	-653.930	735.891
	25.563.638	21.499.469
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	1.356.630	1.528.171
Voorzieningen t.b.v. toekomstige kosten	2.533.650	2.400.047
	3.890.280	3.928.218
Vaste schulden met een rentypische looptijd > 1 jaar		
Onderhandse leningen van banken en overige financiële instellingen	47.589.747	43.724.991
Waarborgsommen	1.361	1.361
	47.591.108	43.726.352
Totaal vaste passiva	77.045.026	69.154.039
- Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Kasgeldleningen o/g	0	6.000.000
Bank- en giroaldi	0	1.480.449
Overige schulden	5.356.035	4.735.701
	5.356.035	12.216.150
Overlopende passiva	5.866.234	4.771.638
Totaal vlottende passiva	11.222.269	16.987.788
Totaal passiva	88.267.295	86.141.827
Gewaarborgde geldleningen	25.837.896	29.345.278

Programmarekening 2011

	Raming voor begrotingswijziging			Raming na begrotingswijziging			Realisatie 2011		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Samenleving	1.171.078	11.117.917	-9.946.839	1.231.104	11.539.983	-10.308.879	1.473.243	11.481.280	-10.008.037
Werk, Inkomen & Zorg	20.995.635	26.648.148	-5.652.513	21.018.561	27.881.760	-6.863.199	24.296.823	32.444.703	-8.117.880
Veiligheid	13.500	1.196.229	-1.182.729	13.500	1.184.477	-1.170.977	33.403	1.167.687	-1.134.284
Leefomgeving	5.298.810	13.056.486	-7.757.676	5.581.797	14.387.450	-8.805.653	5.813.398	12.626.367	-6.812.969
Ontwikkeling	4.064.253	4.700.583	-636.330	3.083.373	5.890.572	-2.807.199	5.686.765	8.320.341	-2.633.576
Dienstverlening	653.644	7.484.760	-6.831.116	653.644	7.957.437	-7.303.793	789.473	7.588.052	-6.798.579
	32.196.920	64.204.123	-32.007.203	31.581.979	68.841.679	-37.259.700	38.093.106	73.598.430	-35.505.324
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	4.224.205	0	4.224.205	4.224.205	0	4.224.205	4.217.587	0	4.217.587
Algemene uitkeringen	25.910.402	59.539	25.850.863	26.281.555	12.188	26.269.367	27.011.174	0	27.011.174
Dividend	455.828	17.160	438.668	337.013	17.160	319.853	317.203	17.160	300.043
Saldo financieringsfunctie		1.998.388	-1.998.388		1.998.388	-1.998.388	8.011	1.941.300	-1.933.289
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.713.914	-83.662	2.797.576	2.713.914	48.969	2.664.945	1.867.513	21.875	1.845.638
	33.304.349	1.991.425	31.312.924	33.556.687	2.076.705	31.479.982	33.421.488	1.980.334	31.441.154
Onvoorzien	0	30.000	-30.000	0	230.466	-230.466	0	0	0
Resultaat voor bestemming	65.501.269	66.225.548	-724.279	65.138.666	71.148.850	-6.010.184	71.514.595	75.578.764	-4.064.170
Mutaties reserves									
Samenleving	0	0	0	33.176	0	33.176	33.176	0	33.176
Werk, Inkomen & Zorg	50.000	0	50.000	1.117.030	1.065.659	51.371	1.907.006	1.065.659	841.347
Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leefomgeving	766.978	60.722	706.256	1.279.204	93.802	1.185.402	640.260	64.862	575.398
Ontwikkeling	1.564.257	1.377.170	187.087	2.004.377	889.170	1.115.207	871.170	1.023.714	-152.544
Dienstverlening	62.442	7.328	55.114	262.442	7.328	255.114	30.165	75.870	-45.705
Concernbrede reserves	0	0	0	4.959.425	1.589.511	3.369.914	4.959.425	1.411.035	3.548.390
	2.443.677	1.445.220	998.457	9.655.654	3.645.470	6.010.184	8.441.201	3.641.140	4.800.061
Resultaat na bestemming	67.944.946	67.670.768	274.178	74.794.320	74.794.320	0	79.955.796	79.219.904	735.891

Toelichting grondslagen financiële verslaglegging

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Daarbij geldt dat activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord in het jaar waarin zij betaalbaar zijn gesteld.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige lasten worden echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet gedacht worden aan componenten als vakantiegeld.
- De verdeling van de indirecte baten en lasten vindt plaats op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels; een eventueel saldo wordt verantwoord op programma dienstverlening.

Materiële vaste activa met economisch nut

- De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- Slijtende investeringen worden vanaf het moment van gereedkomen of ingebruikneming afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur. Eventuele restwaarden worden buiten beschouwing gelaten. Op grond met economisch nut, dus buiten de openbare ruimte, wordt niet afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten vangt met ingang van 2005 aan op het moment dat het betreffende actief gereed dan wel in gebruik genomen is
- Op activa die voor 2004 al bestonden zijn in het verleden soms extra afschrijvingen gedaan zonder dat daar een economische noodzaak voor was. Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Het verkrijgen van lagere toekomstige lasten lag aan deze handelwijze ten grondslag.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn nooit formeel vastgesteld en zijn altijd zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur.

In januari 2006 heeft de raad voor komende investeringen de volgende richtinggevende afschrijvingstermijnen vastgesteld:

Huisvesting en inrichting	10 - 40 jaar
Installaties	3 - 15 jaar
Infrastructurele voorzieningen	7 - 50 jaar
Voertuigen	6 - 15 jaar
Brandblusmiddelen	7 - 30 jaar
Onderwijsvoorzieningen	10 - 40 jaar
Sportvoorzieningen	10 - 40 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingprijs lager dan € 10.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Voor investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut geldt dat zij bij voorkeur niet worden geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Voor zover de uitgaven voor degelijke investeringen wel zijn geactiveerd zijn zij gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs dan wel de vervaardigingprijs, verminderd met de afschrijvingen. In voorkomende gevallen zijn bijdragen van derden en/of reserves in mindering gebracht zodat op het saldo wordt afgeschreven. De boekwaarden van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut moeten worden gezien als nog te dekken investeringsrestanten. In het verleden zijn de afschrijvingstermijnen steeds zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur.

In januari 2006 heeft de raad voor komende investeringen de volgende richtinggevende maximale afschrijvingstermijnen vastgesteld:

Infrastructurele voorzieningen	15 - 40 jaar
Waterbeheer	15 - 40 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingprijs lager dan € 25.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Financiële vaste activa

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreffen de participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Daalt de actuele waarde van de aandelen onverhoopt tot onder de verkrijging-prijs, dan vindt afwaardering tot die actuele waarde plaats. Dit heeft zich in 2011 niet voorgedaan.
- Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde i.c. het uitgeleende bedrag verminderd met de reeds afgeloste termijnen. Vanwege de beperkte risico's inzake oninbaarheid zijn voor deze activa geen voorzieningen voor oninbaarheid gevormd.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd op het bedrag van de bijdrage, verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het desbetreffend actief van de derde bijdraagt aan de publieke taak.
- De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd op de nominale waarde i.c. het betaalde bedrag verminderd met aflossingen. Het begrip rentetypische looptijd heeft betrekking op de periode van de uitzetting waarin op basis van de voorwaarden van de uitzetting er sprake is van een constante rentevergoeding die niet door de verstrekker beïnvloedbaar is.

Voorraad bouwgronden

- De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met de bijgeschreven rente. Voor zover de marktwaarde van deze gronden lager is dan de boekwaarde is terzake een voorziening gevormd ter grootte van dit verschil.
- De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs, verminderd met de opbrengsten wegens verkopen. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals de kosten van verwerving en de kosten van bouwrijp maken), alsmede rente- en beheerskosten.
- Kunnen met voldoende mate van zekerheid winsten uit de bouwgrondexploitatie als gerealiseerd worden aangemerkt, dan worden deze winsten genomen. Zolang deze zekerheid niet bestaat worden de verkregen verkoopopbrengsten geheel op de vervaardigingprijs in mindering gebracht. Is er winst genomen, dan is dit opgenomen in de boekwaarde van de grond. Voor zover uit de exploitatieopzetten blijkt dat complexen in de toekomst verlieslijdend zullen zijn, is een voorziening gevormd ter grootte van dit verlies. Dit verlies wordt bepaald op de contante waarde van het

bedrag, dat zich aan het eind van de looptijd als verlies zal voordoen. Het bedrag van dit verlies en de contante waarde ervan wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Vorderingen

De vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa

Waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de desbetreffende verplichting of het voorzienbare verlies. Rentetoevoegingen aan voorzieningen vinden niet plaats, tenzij dit voor een specifieke voorziening door een hogere overheid is voorgeschreven.

Vaste schulden

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Onder de langlopende schulden zijn - naast de ten behoeve van de financiering van de gemeentelijke uitgaven opgenomen leningen - tevens opgenomen de ten behoeve van de woningcorporaties opgenomen geldleningen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening. De reserves bestaan uit:

- de algemene reserves;
- bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
- overige bestemmingsreserves.

Vorming van reserves, alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves geschieden conform daartoe door de gemeenteraad genomen besluiten en vinden altijd plaats in het kader van de resultaatbestemming. Voor zover in het verslagjaar nieuwe reserves zijn gevormd worden deze bij de jaarstukken door de raad bekrachtigd. Voor zover aan reserves rente wordt toegevoegd, vindt deze toevoeging eveneens plaats in het kader van de resultaatbestemming.

Resultaat na bestemming

Het resultaat na bestemming over het verslagjaar volgt uit de programmarekening en is afzonderlijk als passiefpost op de balans opgenomen. Bestemming van dit saldo vindt plaats nadat de rekening is vastgesteld.

Toelichting op de balans

ACTIVA

- Vaste activa

Het verloop van de vaste activa in het boekjaar is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investe- ring	Desinve- sting	Afschrij- ving	Bijdragen derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2011
Materiële vaste activa	54.620.244	9.489.998	340.989	3.064.531	3.220.851	500.357	56.983.514
Financiële vaste activa	25.823.264	3.041.558	23.657	4.244.192	2.864.247		21.732.726
	80.443.508	12.531.556	364.646	7.308.723	6.085.098	500.357	78.716.240

Op de balans zijn de financiële vaste activa € 163.976 lager gewaardeerd in verband met een voorziening wegens oninbaarheid.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investe- ring	Desinve- sting	Afschrij- ving	Bijdragen derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2011
Gronden en terreinen	1296.579	111.343		94.434			1313.488
Woonruimten	12.283			1.377			10.906
Bedrijfsgebouwen	22.550.738	2.985.848		1.115.983	6.884		24.413.719
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	26.839.613	5.485.821	340.989	1.177.978	3.194.823	500.357	27.111.287
Vervoermiddelen	1.150.441	5.875		154.837			1.001.479
Machines, apparaten en installaties	1.066.695	86.334		204.060			948.969
Overige materiële vaste activa	1.703.894	814.777		315.861	19.144		2.183.666
	54.620.243	9.489.998	340.989	3.064.530	3.220.851	500.357	56.983.514

Economisch – en maatschappelijk nut

Het verloop van de materiële vaste activa, ingedeeld naar economisch- en maatschappelijk nut is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investe- ring	Desinve- sting	Afschrij- ving	Bijdragen derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2011
Economisch nut	45.094.333	4.463.052	10.000	2.301.361	270.478		46.975.546
Maatschappelijk nut	9.525.912	5.026.946	330.989	763.170	2.950.373	500.357	10.007.969
	54.620.245	9.489.998	340.989	3.064.531	3.220.851	500.357	56.983.515

Om investeringen te kunnen doen worden waar mogelijk ook reserves ingezet. Per het einde van het boekjaar is nog bijna € 7,4 miljoen beschikbaar voor investeringsactiviteiten. Verwezen wordt naar het overzicht van de reserves. In de begroting over 2011 worden afschrijvingstermijnen gehanteerd van 1 tot 40 jaar. Deze zijn op overeenkomstige wijze bij de bepaling van de werkelijke afschrijvingslast toegepast.

Financiële vaste activa

De specificatie van deze post luidt:

	31-12-2010	ring	stering	gen	derden	31-12-2011
Kapitaalverstreking aan deelnemingen	336.184					336.184
Kapitaalverstr. aan gemeenschapp. regelingen	45.378					45.378
Leningen aan woningcorporaties	24.997.109			4.204.170		20.792.939
Leningen aan deelnemingen	25.865					25.865
Overige langlopende leningen	403.304	160.000		40.022		523.282
Ov. uitzettingen met een rentet. looptijd > 1jaar	15.423	17.311	23.657			9.077
	25.823.263	177.311	1.000.000	4.244.192	0	21.732.725

Kapitaalverstreking aan deelnemingen

De samenstelling van deze post is als volgt:

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2011</u>
Aandelen Friesland Milieu	62.453	62.453
Aandelen Afvalsturing Friesland NV	54.454	54.454
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	<u>219.277</u>	<u>219.277</u>
Totaal	336.184	336.184-

Naast de hierboven genoemde aandelen bezit de gemeente ook nog aandelen in Eneco en Caparis. Deze zijn tegen nihil gewaardeerd. De overige aandelen zijn tegen nominale waarde opgenomen. De werkelijke waarde van de aandelen BNG en Eneco zal aanmerkelijk hoger zijn dan de boekwaarde ervan.

Kapitaalverstreking aan gemeenschappelijke regelingen

Dit betreft de deelname in het werkkapitaal van de Stichting Volkskredietbank

Leningen aan woningcorporaties

Dit betreft leningen die zijn verstrekt aan de Stichting Woningbouw Achtkarspelen (SWA) te Buitenpost en WoonFriesland te Grou. Op grond van het huidige beleid worden geen nieuwe leningen meer verstrekt, zodat door aflossingen deze post in de toekomst zal zijn afgebouwd. De onderverdeling en het verloop zijn als volgt:

	Saldo	Aflossing	Saldo
	31-12-2010	2011	31-12-2011
Stichting Woningbouw Achtkarspelen	11.460.000	3.730.000	7.730.000
WoonFriesland	13.537.108	474.170	13.062.938
	24.997.108	4.204.170	20.792.938

Leningen aan deelnemingen

Dit betreft de inschrijving in het Grootboek der Nationale Schuld, te vergelijken met een lening aan de Rijksoverheid.

Overige langlopende leningen

De onderverdeling en het verloop van deze leningen in 2011 is als volgt:

	Saldo 31-12-2010	Verstrekking 2011	Aflossing 2011	Saldo 31-12-2011
Leningen Sportfondsen Achtkarspelen	163.976			163.976
Leningen t.b.v. het startersproject	150.000	150.000		300.000
Lening t.b.v. het project mediatheken	78.368		39.185	39.183
Overige leningen	10.960	10.000	837	20.123
	403.304	160.000	40.022	523.282

De leningen aan Sportfondsen Achtkarspelen worden contractueel verstrekt op basis van het exploitatietekort. Vanwege de onzekerheid over de terugbetaling van deze leningen, is een voorziening getroffen van € 163.976. Op de balans zijn leningen en voorziening gesaldeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Onder deze post vallen de vorderingen in het kader van het fiets-privé project. Er zijn in 2011 24 nieuwe verstrekkingen geweest met een totale waarde van €17.311. De aflossingen bedroegen € 23.657.

- Vlottende activa

Voorraden

Onder deze post vallen de gronden die worden aangehouden in het kader van de bouwgrondexploitatie. Deze gronden zijn opgenomen tegen de boekwaarde minus een eventueel opgebouwde voorziening bouwgrondexploitatie.

	Boekwaarde 31-12-2010	Boekwaarde 31-12-2011	Balanswaarde 31-12-2011
Gronden in exploitatie, bouwterreinen	374114	-171401	-171401
Gronden in exploitatie, industrieterreinen	-1562.739	-1993.159	-1993.159
Gronden (nog) niet in exploitatie	4.725.380	4.244.694	4.244.694
	3.536.755	2.080.134	2.080.134

Niet in exploitatie genomen gronden

Van de gronden die nog niet in exploitatie zijn, kan het volgende overzicht van het verloop van de boekwaarde worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investe- ring	Desinve- stering	Boekwaarde 31-12-2011	Voorziening verliezen	Balanswaarde 31-12-2011
Ruwe gronden, nog niet in exploitatie	2.969.812	95.657		3.065.469		3.065.469
Surhuizum, Delfeart	21637	1271		22.908		22.908
Harkema, De Singel	486.876	269.394	296.525	459.745		459.745
Harkema, Centrum	239.437	36.816		276.253		276.253
Buitenpost, Voorstraat	923.733	-569.804		353.929		353.929
Gerkesklooster, MFA	18.820	-18.820		0		0
Buitenpost, Komplan II	65.065	1.325		66.390		66.390
Totaal gronden niet in exploitatie	4.725.380	-184.161	296.525	4.244.694	0	4.244.694

De gronden in Surhuizum, Harkema, Buitenpost en Gerkesklooster zijn nog niet in exploitatie genomen. Bij de waardering ervan wordt rekening gehouden met een eventuele lagere taxatiewaarde door dat eventuele verschil op te nemen in de voorziening bouwgrondexploitatie. Per 31-12-2011 doen dergelijke verschillen zich echter niet voor. De totale oppervlakte van de niet in exploitatie genomen gronden bedraagt 527.357 m². De gemiddelde boekwaarde bedraagt daarmee € 8,05 per m².

Gronden in exploitatie

Van de gronden in exploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investe- ring	Desinve- stering	Winst- name	Boekwaarde 31-12-2011	Voorziening verliezen	Balanswaarde 31-12-2011
Bouwterreinen:							
Restanten	-402.185	-11.690	57.980	471.854	0		0
Twijzel, Boppelannen	-16.689	81.550	120.915	9.050	-47.004		-47.004
Surhuisterveen, Vierhuisterweg	2.180.723	-792.714			1.388.009		1.388.009
Twijzelerheide, De Swadde	-116.310	426.375	65.940	4.800	248.925		248.925
Surhuisterveen, Nije Jirden	901.572	53.721	491.670	25.120	488.743		488.743
Buitenpost, Mûnewyk	-1.987.204	-47.410	60.450	290.000	-1.805.064		-1.805.064
Buitenpost, Over de Vaart	855.632	62.839	370.586	24.450	572.335		572.335
Surhuisterveen, Zuid 2	-142.451	12.451		130.000	0		0
Kooftertille, De Koaten	-672.977	-19.954			-692.931		-692.931
Boelenslaan, De Wiken	-225.997	-98.417			-324.414		-324.414
Totaal bouwterreinen	374.114	-333.249	1.167.541	955.274	-171.401	0	-171.401
Industrieterreinen:							
Surhuisterveen, Kommiezenbosk	-235.773	148.751	200.157		-287.179		-287.179
Buitenpost, De Swadde	341.974	164.030			506.004		506.004
Kooftertille, Oost	-1.851.544	-33.212	516.825		-2.401.581		-2.401.581
Surhuisterveen, Dalweg	182.604	6.993			189.597		189.597
Totaal industrieterreinen	-1.562.739	286.562	716.982	0	-1.993.159	0	-1.993.159
Totaal gronden in exploitatie	-1.188.625	-46.687	1.884.523	955.274	-2.164.560	0	-2.164.560

Toekomstig exploitatieresultaat op basis van de exploitatieopzetten per 1-1-2012:

	Bouwterreinen	Industrieterreinen	Totaal
Geraamde nog te ontvangen opbrengsten	6.320.445	3.453.293	9.773.738
Geraamde nog te maken kosten	3.078.133	-1.211.218	1.866.915
Toekomstig resultaat op basis van eindwaarde	3.242.312	4.664.511	7.906.823
Toekomstig resultaat op basis van contante waarde	2.853.818	3.934.231	6.788.049

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid in het jaarverslag, alsmede het financieel verslag van het gemeentelijk grondbedrijf.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar kunnen als volgt worden weergegeven:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Vorderingen op openbare lichamen		
Te vorderen omzetbelasting fiscus	20.155	2.805
Te vorderen omzetbelasting BTW compensatiefonds	3.300.798	3.188.804
Diverse vorderingen	534.918	169.903
	3.855.871	3.361.512
Rekening courantverhouding niet financiële instellingen	818	-13.211
Versteekte kasgeldleningen		
Uitgegeven daggelden, regeling spoorse doorsnijdingen	221.113	221.090
Overige vorderingen		
Debiteuren algemeen	886.464	286.195
Debiteuren sociale zaken	1.074.025	362.960
	1.960.489	649.155
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1jaar	6.038.291	4.218.546

De debiteuren sociale zaken betreffen vorderingen in verband met terug te betalen bijstand, krediethypotheek, leenbijstand en dergelijke.

Liquide middelen

De specificaties luiden:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Kasrekeningen	41.232	11.260
Banksaldi	-2.377.757	39.894
Girosaldi	47.493	80.156
	-2.289.032	131.310

Overlopende activa

De specificaties luiden:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Vooruitbetaalde bedragen	47.939	30.983
Nog te ontvangen bedragen	1.049.166	1.128.589
	1.097.105	1.159.572

De nog te ontvangen bedragen hebben met name betrekking op rente in verband met aan woningbouwcorporaties verstrekte geldleningen.

PASSIVA**- Vaste passiva****Eigen vermogen**

Het op de balans verantwoorde bedrag aan eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Algemene reserves	9.400.246	6.077.051
Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven	3.652.622	3.638.253
Overige bestemmingsreserves		
- t.b.v. egalisatie van de exploitatie	5.128.157	3.663.454
- t.b.v. dekking van investeringen	7.342.743	6.691.020
- t.b.v. dekking van afschrijvingslasten	693.800	693.800
Resultaat na bestemming	-653.930	735.891
	25.563.638	21.499.469

Het verloop van de afzonderlijke reserves in 2011 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Naam reserve	Saldo 31-12-2010	Toev. via resultaat bestemming	Bestemming resultaat	Vermindering via result. bestemming	Saldo 31-12-2011
Vrije algemene reserve	600.246	434.341		34.587	1000.000
Alg. reserve weerstandsvermogen	8.800.000		-653.930	3.069.020	5.077.050
Resultaat na bestemming 2010	-653.930		653.930		0
Resultaat na bestemming 2011			735.891		735.891
Tariefegalisatie riolering	3.280.252			43.509	3.236.743
Tariefegalisatie reiniging	372.370	29.140			401.510
Flankerend beleid personeel	454.295	75.870		30.165	500.000
Sociaal ontwikkelingsfonds Achtkarspelen	263.793			33.176	230.617
Tariefegalisatie winstaftochten GREX	646.483	955.274		701.705	900.052
Waarborgfonds schulddienstverlening	234.185			13.983	220.202
Recreatie	87.337	19.170		29.500	77.007
WMO	831.341			551.608	279.733
Verzelfstandiging MFC Surhuisterveen	131.937				131.937
Inburgering	188.865			53.803	135.062
Reïntegratiedeel participatiebudget	394.217			394.217	0
Inkomensvoorziening	39.886	1065.659		893.395	212.150
Overlopende posten	1855.818	976.694		1855.818	976.694
Groot onderhoud gemeentekantoor	14.652				14.652
Revitalisering bedrijventerreinen	106.214			106.214	0
Gemeentelijke bijdrage PVVP	91.000			91.000	0
Ontwikkelingsfonds Achtkarspelen	5.105.666	40.000		4.667	5.140.999
Inhaalslag groot onderhoud wegen	1298.696			407.376	891.320
Vervanging speeltoestellen	252.063	35.722		98.375	189.410
GRP buitengebied	191.781				191.781
Herziening bestemmingsplannen	282.671	9.270		29.085	262.856
Verbouw gemeentekantoor	693.800				693.800
 totaal	25.563.638	3.641.140	735.891	8.441.203	21.499.466

Nadere toelichting reserves

Hieronder wordt per reserve een nadere toelichting gegeven omtrent de aard en reden van elke reserve, alsmede, voor zover van toepassing, de mutatie daarin in 2011. Deze mutaties zijn gebaseerd op de begroting, een afzonderlijk raadsbesluit of de in de laatst vastgestelde nota reserves en voorzieningen opgenomen detailbeschrijvingen. Deze mutaties passen alle binnen de doelstelling die de raad voor elke reserve heeft vastgesteld.

Algemene reserves

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve. De algemene reserve bestaat uit de twee volgende componenten:

- de vrije algemene reserve, die beschikbaar is voor alle mogelijke doeleinden. Onvoorziene kosten, de lasten verbonden aan nieuw beleid of tekorten kunnen ten laste van deze reserve worden gebracht. Een eventueel positief financieel resultaat per ultimo begrotingsjaar, het zogenaamde resultaat na bestemming komt ten gunste van deze reserve. Ook kunnen de saldi van reserves die overbodig zijn aan de vrije algemene reserve worden toegevoegd.
- Saldo 31-12-2011 € 1.000.000.
- de algemene reserve weerstandsvermogen is bedoeld om financiële tegenvallers, calamiteiten en risico's voortvloeiend uit de risico's die genoemd zijn in de paragraaf weerstandsvermogen op te vangen. Saldo 31-12-2011 € 5.077.050.

Aan de algemene reserve is € 34.587 onttrokken om de kosten op de post onderhoud openbare verlichting te dekken, zoals in de begroting vastgelegd. Daar tegenover staat dat € 434.341 is toegevoegd om de algemene reserve op het in de nota reserves en voorzieningen vastgestelde minimumniveau van € 1.000.000 te brengen.

De algemene reserve weerstandsvermogen is in 2011 verminderd met een bedrag groot € 3.722.950 om de volgende kosten te dekken:

- nadelig resultaat 2010	653.930
- overheveling naar vrije algemene reserve	434.341
- afwaardering investeringen met maatschappelijk nut	500.000
- overheveling naar reserve inkomensvoorziening	1.065.659
- afwaardering boekwaarden bouwgrondexploitatie	<u>1.069.020</u>
totaal	3.722.950

Saldi voorgaande dienstjaren

Conform artikel 42, lid 2 van het "Besluit Begroting en Verantwoording" (BBV) wordt het saldo van de rekening van baten en lasten afzonderlijk opgenomen in de balans en vindt bestemming van het saldo plaats nadat de jaarrekening is vastgesteld.

Het saldo over 2010 bedroeg € 653.930 negatief. Dit bedrag is aan de algemene reserve weerstandsvermogen onttrokken.

Saldo lopend dienstjaar

Het saldo lopend dienstjaar geeft het saldo na bestemming uit de programmarekening weer. Dit saldo is (mits positief) vrijelijk te bestemmen en valt onder de vrije algemene reserve. Het voordelig saldo over 2011 na bestemming bedraagt € 735.891.

Reserve overlopende posten

Ieder begrotingsjaar worden sommige exploitatiebudgetten door verschillende omstandigheden niet (geheel) besteed. Deze komen in beginsel tot uitdrukking in het rekeningresultaat. In sommige gevallen dienen dergelijke budgetten toch behouden te blijven. Deze bedragen worden gestort in deze reserve en vallen in het volgend begrotingsjaar weer vrij.

De toevoeging van 2010 (€ 1.855.816) is in 2011 weer vrijgefallen. De toevoeging over 2011 was op begrotingsbasis vastgesteld op € 1.155.170, de werkelijke toevoeging bedraagt € 976.694. Saldo 31-12-2011 € 976.694.

Programma 1 - Samenleving

- *Reserve Sociaal Ontwikkelingsfonds Achtkarspelen*
De reserve is ontstaan uit de reserve project noflik wenjen. Met de middelen van het SOFA wordt beoogd het tot stand brengen van structurele verbeteringen in de leefbaarheid, in de sociale cohesie en de eigen kracht van dorpen en/of wijken. In verband met het project "Minsken meitsje in doarp" is € 33.176 aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 230.617.
- *Reserve verzelfstandiging MFC Surhuisterveen*
De reserve is in 2002 ontstaan en heeft vanaf 2010 als doel de het dekken van eventuele kosten voortvloeiende uit de verzelfstandiging van het MFC Surhuisterveen. Saldo 31-12-2011 € 131.937.

Programma 2 - Werk, Inkomen & Zorg

- *Reserve waarborgfonds schulddienstverlening*
De reserve is in 2010 gevormd uit de voorziening waarborgfonds schulddienstverlening. Doel ervan is burgers met een acute schuldproblematiek (cliënten) snel en tegen zo weinig mogelijk kosten uit de problemen met schuldeisers helpen. Daarbij worden crediteuren van cliënten afgekocht. Cliënten lossen maandelijks af en deze bedragen komen weer ten gunste van de reserve. Per saldo is € 13.983 aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 220.202.
- *Reserve Wmo*
De reserve is in 2006 ingesteld met als doel het opvangen van onder- en overschrijdingen in de besteding van de jaarlijks begrote Wmo-budgetten. In verband hiermee is € 551.608 aan de reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 279.733.
- *Reserve inburgering*
De reserve vangt de fluctuaties in het uitgavenpatroon van de regeling opvang asielzoekers op. Daarnaast is in de nota reserves en voorzieningen bepaald dat deze reserve wordt ingezet ter gedeeltelijke dekking van de kosten Lauwerspas 2011. In verband hiermee is € 53.803 aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 135.062.
- *Reserve re-integratiedeel participatiebudget*
De reserve is structureel bestemd om de schommelingen in het re-integratiedeel P-budget, voorover deze niet via de balans kunnen worden opgevangen, op te vangen. In verband hiermee is € 394.217 aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 0.
- *Reserve inkomensvoorziening*
De reserve dient om de risico's die voortvloeien uit de schommelingen in het aantal bijstandgerechtigden en de fluctuaties in de rijksbijdrage op te vangen. Op grond van de nota reserves en voorzieningen is € 1.065.659 aan deze reserve toegevoegd. In verband met de egalisering van de kosten van de inkomensvoorzieningen is € 893.395 aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 212.150.

Programma 4 - Leefomgeving

- *Reserve groot onderhoud gemeentekantoor*
Dee reserve is ontstaan door benutting van een deel van de verhoging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in het jaar 2000. Het doel van deze reserve is het uitvoeren van groot onderhoud (aanpassing en modernisering) aan het gemeentekantoor. Saldo 31-12-2011 € 14.652.
- *Reserve inhaalslag groot onderhoud wegen (niet-levensduur verlengend)*
De gelden in deze reserve worden gebruikt ter dekking van de component niet levensduur verlengend onderhoud binnen het wegenbeheersysteem RAWEB. Het bestanddeel (regulier) onderhoud mag niet worden geactiveerd. In de begrotingsjaren 2009-2014 wordt jaarlijks een onttrekking aan deze reserve gedaan ter hoogte

van het benodigde budget niet levensduurverlengend onderhoud binnen RAWEB. Deze onttrekking bedraagt in 2011 € 407.376. Saldo 31-12-2011 € 891.321.

- *Reserve vervanging speeltoestellen*
De reserve vervanging speeltoestellen dient ter dekking van de kosten van vervanging van speeltoestellen. Deze worden gezien als een investering met maatschappelijk nut. In 2011 is er € 35.722 aan deze reserve toegevoegd en wegens kosten € 98.375 aan de reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 189.410.
- *Reserve tariefegalisatie reiniging*
De baten voortkomend uit de reinigingsheffingen moeten de kosten van de reiniging kunnen dekken, maar mogen die niet overtreffen. Om grote fluctuaties in de hoogte van de tarieven te voorkomen worden de overschotten of tekorten toegevoegd c.q. onttrokken aan deze reserve. Over 2011 waren de lasten van de reiniging € 29.140 lager dan de baten. Dit bedrag is aan deze reserve toegevoegd. Saldo 31-12-2011 € 401.510.
- *Reserve tariefegalisatie riolering*
De reserve dient ervoor om te zorgen dat de tarieven voor rioolrechten jaarlijks niet te veel van elkaar afwijken; een tariefegalisatiereserve. Toevoeging dan wel onttrekking aan de reserve vindt plaats op basis van het saldo van de baten en lasten op riolering. In 2011 waren de baten op riolering € 43.509 lager dan de lasten. Dit bedrag is aan de reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 3.236.742.

Programma 5 - Ontwikkeling

- *Reserve revitalisering bedrijventerreinen*
De reserve is ontstaan in 2005 uit winsten uit de bouwgrondexploitatie. Deze gelden worden ingezet bij de revitalisering van bedrijventerreinen in een aantal dorpen. Vanwege de kosten van de revitalisering van De Oastkern is € 106.214 aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 0.
- *Reserve gemeentelijke bijdrage PVVP (prov. verkeers- en vervoersplan)*
Dee reserve was bestemd voor de gemeentelijke bijdragen aan de provincie voor gezamenlijke projecten in het kader van de PVVP, in het bijzonder de reconstructie van de N358 Buitenpost-Augustinusga. In verband met de omzetting naar een voorziening is aan deze reserve € 91.000 onttrokken en aan de nieuwe voorziening "bijdrage reconstructie N358" toegevoegd. Saldo 31-12-2011 € 0.
- *Reserve ontwikkelingsfonds Achtkarspelen*
De reserve OFA is in 2008 ontstaan. Het doel van deze reserve is het realiseren van de strategische lange termijn doelen van de gemeente Achtkarspelen door middel van effectieve, rendabele structuurversterkende en duurzame investeringen in de:
 - hoofdinfrastructuur (weg, water, spoor, telecommunicatie, terminals);
 - economische infrastructuur (bedrijfslocaties, kennis, detailhandelsstructuur, toerisme etc.);
 - woningmarktversterkende infrastructuur (m.n. herstructurering; er wordt namelijk vanuit gegaan dat woningbouwlocaties, eventueel met behulp van externe subsidiestromen, zoveel mogelijk rendabel zijn qua exploitatie;
 - versterking van de sociale infrastructuur.Het fonds dient te leiden tot het geconcentreerd inzetten van middelen voor de realisatie van de echt strategische projecten die noodzakelijk zijn om de politieke en strategische doelen van Achtkarspelen te bereiken. Het fonds dient dus niet ad hoc en versnipperd ingezet te worden voor het oplossen van allerlei incidentele knelpunten. De toevoeging over 2011 bedroeg € 40.000 conform de begroting. De onttrekking bedraagt € 4.667 en houdt verband met de kosten van de herinrichting van de Voorstraat te Buitenpost en de ontwikkelvisie Kollum-Buitenpost. Saldo 31-12-2011 € 5.141.000.
- *Reserve tariefegalisatie winstafdrachten grondexploitatie*
De reserve dient ervoor om te zorgen dat de structurele winstuitname uit de bouwgrondexploitatie op een egale manier plaatsvindt. De winstuitname werd tot en met 2007 op begrotingsbasis als structurele bate in de exploitatie geboekt. Met ingang van 2008 wordt dit in acht jaar afgebouwd. De onttrekking in 2011 is

overeenkomstig de begroting en bedraagt € 701.705. Vanwege de realisatie van winsten binnen de bouwgrondexploitatie is € 955.483 aan deze reserve toegevoegd. Saldo 31-12-2011 € 900.052.

- *Reserve recreatie*

In 2004 is er een beleidsnotitie recreatie en toerisme 2004-2012 opgesteld waarin actiepunten staan opgenoemd ter bevordering van recreatie en toerisme. De reserve recreatie en toerisme is nodig om de actiepunten te kunnen realiseren. In 2011 is er conform de begroting € 19.170 aan deze reserve toegevoegd. De uitgaven op het gebied van recreatie ter grootte van € 29.500 zijn aan deze reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 77.007.

- *reserve GRP buitengebied*

De rijksoverheid heeft bepaald dat alle huishoudens op de riolering moeten zijn aangesloten. De reserve GRP buitengebied heeft tot doel de inwoners uit het buitengebied bij de aansluiting op de riolering een bijdrage te kunnen verlenen. Saldo 31-12-2011 € 191.781.

- *Reserve herziening bestemmingsplannen*

De reserve is bestemd voor herziening van verouderde bestemmingsplannen en het aanpassen van woon- en structuurvisies. Aan deze reserve is € 9.270 toegevoegd. Vanwege de kosten van ontwikkeling en actualisering van plannen is € 29.085 aan de reserve onttrokken. Saldo 31-12-2011 € 262.856.

Programma 6 - Dienstverlening

- *Reserve flankerend beleid personeel*

De reserve is ingesteld ter dekking van de volgende kosten: frictiekosten, concernopleidingsprogramma, flankerend beleid, concernbrede cultuuractiviteiten en andere personeel gerelateerde kosten. Voor deze reserve is een maximum vastgesteld van € 500.000. Wegens de kosten van flankerend beleid is € 30.165 aan deze reserve onttrokken. Vanwege de onderschrijding van de betreffende P&O budgetten is € 75.870 aan deze reserve toegevoegd. Saldo 31-12-2011 € 500.000.

- *Reserve verbouw gemeentekantoor*

In gewogen ambitie 2 is besloten tot het instellen van deze reserve, die tot doel heeft het decken van kapitaallasten die voortvloeien uit de verbouw van het gemeentekantoor. Omdat deze pas starten in 2012 hebben zich op deze reserve in 2011 geen mutaties voorgedaan. Saldo 31-12-2011 € 693.800.

Voorzieningen

Het op de balans opgenomen bedrag voor voorzieningen bestaat uit de volgende componenten:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	1.915.961	1.692.147
Voorzieningen t.b.v. toekomstige kosten	2.533.650	2.400.047
Saldering	-559.331	-163.976
	3.890.280	3.928.218

Het verloop wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Naam voorziening	Saldo 31-12-2010	Toev. tlv het programma	Vrijgevallen bedragen tgv expl.	Aanwendin- gen	Saldo 31-12-2011
Bouwgrondexploitatie	395.355		127.832	267.523	0
Bijdrage reo nstructie N358	0	91.000			91.000
Bouwrijpmaken bouwgrondexpl.	904.034	4.462			908.496
BTW/BCF	182.595			93.920	88.675
Leningen Sportfondsen Achtkarsp.	203.976				203.976
Tekort Caparis	230.000	376.580		206.580	400.000
Baggeren	321.456				321.456
Onderhoud sportaccommodaties	266.375	12.1983		99.329	289.029
Welzijnsaccommodaties	565.678	150.030		183.168	532.540
Groot onderh. basissch. + gymlok.	1.380.140	46.814		169.932	1.257.022
Totaal voorzieningen	4.449.609	790.869	127.832	1.020.452	4.092.194
Saldering met activa balans	-559.331				-163.976
Totaal voorzieningen	3.890.278				3.928.218

De voorziening leningen Sportfondsen Achtkarspelen is voor € 163.976 gesaldeerd met de aan Sportfondsen verstrekte leningen. Het in de voorziening resterende bedrag van € 40.000 is bestemd voor het afdekken van het verwachte exploitatietekort over 2011.

Nadere toelichting voorzieningen

Hieronder wordt per voorziening een nadere toelichting gegeven omtrent de aard en reden van elke voorziening, alsmede indien van toepassing, de mutatie daarin in 2011.

Algemeen

- Voorziening BTW/BCF

De voorziening is destijds ingesteld om mogelijke claims van de fiscus voortvloeiend uit de uitvoering van de btw en bcf regelgeving in onze gemeente te kunnen afdekken. In dit verband is in 2011 per saldo € 93.920 ten laste van deze voorziening gebracht. Het resterende saldo zal worden ingezet voor de borging van de fiscale risico's binnen alle processen in het kader van het horizontaal toezicht. Saldo 31-12-2011 € 88.675.

Programma 1 - Samenleving

- Voorziening leningen Sportfondsen Achtkarspelen

De gemeente dient aan Sportfondsen Achtkarspelen renteloze leningen te verstrekken ingeval van exploitatietekorten bij het zwembad Buitenpost. Over de jaren 2007 tot en met 2009 is in totaal € 163.976 aan leningen verstrekt. Omdat deze leningen mogelijkterwijs niet terugbetaald kunnen worden is deze voorziening ingesteld om de

eventuele oninbaarheid van de lening op te kunnen vangen. Het verwachte tekort over het jaar 2011 bedraagt € 40.000. Dit bedrag is ook in deze voorziening opgenomen. Saldo 31-12-2011 € 203.976.

- *Voorziening onderhoud sportaccommodaties*

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan sportaccommodaties. Hieronder vallen de drie sporthallen en zwembad De Kûpe. In 2011 is aan deze voorziening conform de begroting € 37.000 toegevoegd.

Daarnaast is de restitutie die wegens een btw-correctie is ontvangen aan deze voorziening toegevoegd. Onderhoudskosten ter grootte van € 99.329 zijn ten laste van deze voorziening gebracht. Saldo 31-12-2011 € 289.029.

- *Voorziening onderhoud welzijnsaccommodaties*

Het doel van deze voorziening is het dekken van planmatig onderhoud aan welzijnsaccommodaties. (peuterspeelzalen, dorpshuizen, MFC's, muziekschool en jongerencentra c.q. jeugdsozen) op basis van meerjarige onderhoudsplannen. In 2011 is aan deze voorziening conform de begroting € 38.000 toegevoegd, alsmede een bedrag à € 112.030, wegens een onderschrijding op de posten onderhoud welzijns-accommodaties en peuterspeelzalen. Onderhoudskosten à € 183.168 zijn ten laste van deze voorziening gebracht. Saldo 31-12-2011 € 532.540.

- *Voorziening groot onderhoud basisscholen + gymlokalen*

De voorziening is in 2009 ingesteld om meerjarig de kosten van planmatig onderhoud aan basisscholen en gymlokalen te dekken. De toevoeging in 2011 bedroeg € 46.814, terwijl onderhoudskosten à € 169.932 ten laste van deze voorziening zijn gebracht. Saldo 31-12-2011 € 1.257.022.

Programma 2 - Werk, Inkomen & Zorg

- *Voorziening tekort Caparis*

In 2010 is deze voorziening ingesteld om het aandeel van de gemeente in het tekort van Caparis over 2010 af te dekken. In 2011 is in dit verband € 206.580 ten laste van deze voorziening gebracht. Op basis van de beschikbare informatie omtrent het financiële jaarresultaat van Caparis over 2011 is de verwachting dat het tekort ca. € 4.000.000 zal bedragen. Het aandeel van Achtkarspelen daarin bedraagt € 400.000. Om de voorziening op dit niveau te krijgen is er een bedrag van € 376.580 aan toegevoegd. Saldo 31-12-2011 € 400.000.

Programma 4 - Leefomgeving

- *Voorziening baggeren*

Voorheen werden de kosten van het baggeren van watergangen geactiveerd. Dit is echter niet meer toegestaan. Om toch de voorgenomen werkzaamheden aan de havens van Gerkesklooster, Kootstertille en De Swadde te Twijzelerheide uit te kunnen voeren, is de voorziening baggeren ingesteld. Saldo 31-12-2011 € 321.456.

Programma 5 - Ontwikkeling

- *Voorziening bouwgrondexploitatie*

De voorziening is bedoeld voor het opvangen van verwachte verliezen op de in exploitatie genomen complexen in de bouwgrondexploitatie. Daarnaast is deze voorziening bedoeld voor het compenseren van negatieve verschillen tussen de boekwaarde en de taxatiewaarde van nog niet in exploitatie genomen gronden. In 2011 is een deel (€ 267.523) van de afboeking van boekwaarden van enkele complexen en ruwe gronden ten laste van deze voorziening gebracht. Omdat vanwege deze afboeking per 31-12-2011 geen verliezen meer worden voorzien is het resterende saldo (€ 127.832) vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. Saldo 31-10-2011 € 0.

- *Voorziening bouwrijp maken bouwgrondexploitatie*

De voorziening is bedoeld voor het dekken van de kosten van het afronden van werkzaamheden in verband met het bouwrijp maken van nagenoeg afgewikkelde complexen. In 2011 is per saldo een bedrag groot € 4.462 aan deze voorziening toegevoegd. Saldo 31-12-2011 € 908.496.

- *Voorziening bijdrage reconstructie N358*

Deze voorziening is ontstaan uit de reserve "gemeentelijke bijdrage PVVP" en is bestemd voor de gemeentelijke bijdrage aan de provincie voor de reconstructie van de N358 Lutkepost – afslag Augustinusga. Saldo 31-12-2011 € 91.000.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	47.589.747	43.724.992
Waarborgsommen	1361	1361
Totaal vaste schulden	47.591.108	43.726.353

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schuld over 2011:

	Saldo 31-12-2010	Opname	Aflossing	Saldo 31-12-2011
Onderhandse leningen:				
t.b.v. Stichting Woningbouw Achtkarspelen	11.460.000		3.730.000	7.730.000
t.b.v. Woonfriesland	13.537.109		474.170	13.062.939
subto taal woningbouw	24.997.109	0	4.204.170	20.792.939
t.b.v. eigen financiering	22.592.638	5.000.000	4.660.586	22.932.052
Waarborgsommen	1361			1361
Totaal vaste schulden	47.591.108	5.000.000	8.864.756	43.726.352

De rente- en aflossingsverplichtingen van de leningen berusten bij de gemeente Achtkarspelen. De totale rentelast over 2011 bedroeg € 1.886.721. De verstrekte geldleningen ten behoeve van de woningbouw (Stichting Woningbouw Achtkarspelen en WoonFriesland) zijn op de balans opgenomen onder de financiële vaste activa. Het bedrag aan aflossingen dat binnen één jaar vervalt, dus in begrotingsjaar 2012, bedraagt € 14.213.263.

- Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit de volgende componenten:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1jaar	5.356.035	12.216.150
Overlopende passiva	5.866.234	4.771.638
Totaal vlottende passiva	11.222.269	16.987.788

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Kasgeldleningen	0	6.000.000
Bank- en giro saldi	0	1480.449
Overige schulden		
- crediteuren	4.348.320	3.975.639
- crediteuren sociale zaken	1011434	733.270
- salarissen en sociale lasten	-5.438	17.284
- overige schulden	1719	9.507
Totaal	5.356.035	12.216.149

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

	Stand 31-12-2010	Stand 31-12-2011
Nog te betalen bedragen	2.467.672	1.349.873
Vooruitontvangen bedragen	8.130	8.130
Vooruitontvangen voorschotbedragen	3.390.432	3.413.635
Totaal	5.866.234	4.771.638

Onder de nog te betalen bedragen vallen met name de nog niet vervallen rente van geldleningen en diverse overige afrekeningen en verplichtingen welke reeds in 2011 zijn aangegaan maar per de balansdatum nog niet in rekening zijn gebracht. Ook de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen vallen onder de overlopende passiva.

Waarborgen en garanties

De gemeente Achtkarspelen heeft zich garant gesteld voor de betaling van de rente en aflossing van door diverse instellingen en particulieren aangegane geldleningen.

De navolgende groepen zijn te onderscheiden:

Lening t.b.v.	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant 31-12-2010	Correctie 2010	Restant 31-12-2011	Risico gemeente
verkrijgen/verbeteren woningen	26.135.589	50%	12.911.233		7.111.211	3.555.606
regeling GSHG	33.105	100%	642		642	642
klimleningen	2.287.053	0%	0			0
rechtspersonen	30.251.071	100%	19.381.637	6.861.792	25.789.030	25.789.030
Totaal	58.706.818		32.293.512	6.861.792	32.900.883	29.345.278

In 2011 hebben zich geen verliezen wegens verleende garantstellingen voorgedaan.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In het jaar 2009 is met een leverancier een lease-overeenkomst aangegaan tot plaatsing van 15 repromachines. Deze overeenkomst loopt tot en met 2013 en de vaste kosten bedragen € 11.496 per jaar.

Toelichting op de programmarekening

De programmarekening met toelichting is de tegenhanger van het overzicht van baten en lasten met toelichting, zoals die in de begroting is opgenomen. Het overzicht van baten en lasten in de begroting 2011 is ingedeeld naar de zes programma's waarin alle baten en lasten zijn opgenomen, inclusief de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves.

De jaarrekening over begrotingsjaar 2011 sluit met een positief saldo van € 736.000. De belangrijkste afwijkingen die tot dit resultaat hebben geleid zijn:

Saldo van de begroting	258.000
Algemene uitkering, afrekening 2010 en bijstelling 2011	729.000
Uitname reserves Wmo, participatiebudget en inkomensvoorziening	581.000
Uitvoeringskosten P-budget, afrekening loonkosten re-integratie	174.000
Kosten re-integratie, met name vertraagde afbouw Achtbaan	-328.000
Sociale werkvoorziening, o.a. bijdrage exploitatietekort Caparis 2011	306.000
Afrekening Kollumerland inzake handhaving	-297.000
Wmo, kosten individuele voorzieningen	-232.000
Minimabeleid, m.n. LDT, bijz. bijstand, waarborgfonds en L'pas	-175.000
Vrijval gereserveerde WI- en BOS-gelden	250.000
Saldo van overige invloeden	<u>82.000</u>
Resultaat na bestemming	736.000

Voor een toelichting op de verschillen tussen begroot 31-12 en de realisatie wordt verwezen naar de analyse in het jaarverslag. De toelichting hieronder is een weergave van de belangrijkste verschillen tussen het begrote bedrag per 1-1 en 31-12. Verder bevat deze toelichting een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien en een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Verschillen tussen begroot 1-1 en 31-12

Programma 1 - Samenleving

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten	1.171.078	1.231.104	1.473.243
Lasten	1.117.917	1.153.983	1.148.128
Resultaat voor bestemming	-9.946.839	-10.308.879	-10.008.037
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	33.176	33.176
Resultaat na bestemming	-9.946.839	-10.275.703	-9.974.861

Baten

Op begrotingsbasis zijn de baten verhoogd met € 60.000. Dit is met name veroorzaakt door een stijging van de rijksbijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid.

Lasten

Op begrotingsbasis zijn de lasten verhoogd met € 422.000. Dit is met name veroorzaakt door de volgende posten:

- Onderwijshuisv., basisonderwijs en gemeensch. Onderwijslasten	-228.000
- Onderwijsachterstandenbeleid, VVE en project klassegas	216.000
- Projectbudget Minsken meitsje in doarp en Wmo collectief	133.000
- Project alcoholpreventie – uitvoeringskosten en project AED	32.000
- Bijdragen nationaal actieplan sport en bewegen	133.000
- Kunst-, taal- en cultuurbeleid	30.000
- Uitvoeringskosten – stelpost combifuncties	92.000
- Overige invloeden	<u>14.000</u>

Programma 2 - Werk, Inkomen & Zorg

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten	20.995.635	21.018.561	24.296.823
Lasten	26.648.148	27.881.760	32.414.703
Resultaat voor bestemming	-5.652.513	-6.863.199	-8.117.880
Toevoeging/onttrekking aan reserves	50.000	51.371	84.134
Resultaat na bestemming	-5.602.513	-6.811.828	-7.276.533

Baten

Op begrotingsbasis zijn de baten verhoogd met € 23.000. Dit is met name veroorzaakt door de volgende invloeden:

- Participatiebudget: re-integratie, inburgering en educatie	90.000
- Inkomensvoorziening Wwb en Bbz	387.000
- Minimabeleid, schulddienstverlening	-100.000
- Sociale werkvoorziening	-354.000
	23.000

Lasten

Op begrotingsbasis zijn de lasten verhoogd met € 1.234.000. Dit is veroorzaakt door de volgende posten:

- Participatiebudget, integratie en educatie	215.000
- Inkomensvoorziening Wwb en Bbz	1.037.000
- Minimabeleid, o.a. Lauwerspas	-112.000
- Sociale werkvoorziening	-357.000
- Wmo, woonvoorzieningen en huishoudelijke verzorging	481.000
- Overige invloeden	-30.000
	1.234.000

Programma 3 - Veiligheid

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten	13.500	13.500	33.403
Lasten	1.196.229	1.184.477	1.167.687
Resultaat voor bestemming	-1.182.729	-1.170.977	-1.134.284
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0
Resultaat na bestemming	-1.182.729	-1.170.977	-1.134.284

Baten

Bij de baten hebben zich op begrotingsbasis geen verschillen voorgedaan.

Lasten

De lasten zijn op begrotingsbasis met € 12.000 gedaald. Dit is met name veroorzaakt door de overheveling van het budget voor de projectmatige aanpak preventietaken brandweezorg naar 2012.

Programma 4 – Leefomgeving

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten	5.298.810	5.581.797	5.813.398
Lasten	13.056.486	14.387.450	12.626.367
Resultaat voor bestemming	-7.757.676	-8.805.653	-6.812.969
Toevoeging/onttrekking aan reserves	706.256	185.402	575.397
Resultaat na bestemming	-7.051.420	-7.620.251	-6.237.572

Baten

De baten zijn op begrotingsbasis verhoogd met bijna € 283.000. Dit is veroorzaakt door de volgende posten:

- Provinciale bijdragen stationsgebied Buitenpost	182.000
- Product afval, inzamelen oud papier en kunststoffen	108.000
- Overige invloeden	<u>-7.000</u>
	283.000

Lasten

Op begrotingsbasis zijn de lasten verhoogd met € 1.331.000. Dit is met name veroorzaakt door de volgende posten:

- Onderhoud en vervanging openbare verlichting	78.000
- Wegen, o.a. extra afschrijving en niet levensduurverl. onderhoud	683.000
- Uitbreiding parkeervoorziening stationsgebied	300.000
- Onderhoud gemeentelijke gebouwen	180.000
- Product afval, o.a. inzamelen oud papier en kunststoffen	93.000
- Overige invloeden	<u>-3.000</u>
	1.331.000

Programma 5 - Ontwikkeling

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten	4.064.253	3.083.373	5.686.765
Lasten	4.700.583	5.890.572	8.320.341
Resultaat voor bestemming	-636.330	-2.807.199	-2.633.576
Toevoeging/onttrekking aan reserves	187.087	115.207	-152.544
Resultaat na bestemming	-449.243	-1.691.992	-2.786.120

Baten

De baten zijn op begrotingsbasis verlaagd met bijna € 981.000. Dit is veroorzaakt door de volgende posten:

- Bestuursrapportages, gronden en landerijen bouwgrondexploitatie	-1.002.000
- Verruimen hertenkamp Surhuizum	<u>21.000</u>
	981.000

Lasten

Op begrotingsbasis zijn de lasten verhoogd met € 1.190.000. Dit is met name veroorzaakt door de volgende posten:

- Toerisme en recreatie, kanoproject	43.000
- Bouwgrondexploitatie, o.a. contingentenrisico	831.000
- Bouw- en woningtoezicht, uitbestede werkzaamh. en handhaving	57.000
- Opzetten diverse structuur- en bestemmingsplannen	246.000
- Overige invloeden	<u>13.000</u>
	1.190.000

Programma 6, Dienstverlening

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten	653.644	653.644	789.473
Lasten	7.484.760	7.957.437	7.588.052
Resultaat voor bestemming	-6.831.116	-7.303.793	-6.798.579
Toevoeging/onttrekking aan reserves	55.114	255.114	-45.705
Resultaat na bestemming	-6.776.002	-7.048.679	-6.844.284

Baten

Bij de baten hebben zich op begrotingsbasis geen verschillen voorgedaan.

Lasten

Op begrotingsbasis zijn de lasten verhoogd met bijna € 473.000. Dit is met name veroorzaakt door de volgende posten:

- Publiekszaken, restitutie leges	60.000
- Publiekszaken, kosten klant contact centrum	136.000
- Product automatisering, computerapparatuur en telefonie	88.000
- P&O, kosten flankerend beleid	200.000
- Overige invloeden	-11.000
	473.000

Lokale heffingen

De gemeente Achtkarspelen kent de volgende niet bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen die als algemeen dekkingsmiddel worden ingezet:

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Onroerende zaakbelasting, gebruikersdeel	565.425	565.425	562.231
Onroerende zaakbelasting, eigenaarsdeel	3.609.720	3.609.720	3.607.879
Forensenbelasting	4.060	4.060	4.577
Reclamebelasting	45.000	45.000	42.900
Resultaat voor bestemming	4.224.205	4.224.205	4.217.587

De netto opbrengst reclamebelasting wordt doorbetaald aan de Stichting Ondernemersfonds centrum Surhuisterveen. Op begrotingsbasis hebben zich bij de lokale heffingen geen verschillen voorgedaan.

Algemene uitkering

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	25.910.402	26.281.555	27.011.174

Op begrotingsbasis is de raming van de algemene uitkering met € 371.000 verhoogd. De belangrijkste posten in deze verhoging vormen de aanvullende reguliere uitkering voor de WMO en de decentralisatie Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB).

Dividend

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
NV Fryslân Miljeu en Afvalsturing	10.000	10.000	12.785
Bank Nederlandse Gemeenten	154.550	201.735	201.735
Eneco NV	300.000	134.000	114.190
Totaal dividend	464.550	345.735	328.710

Het dividend van Fryslân Miljeu en Afvalsturing is conform de begroting als bate op programma 4 verantwoord en dus niet als algemeen dekkingsmiddel.

In de begroting is de raming van de opbrengst van het dividend verlaagd met bijna € 118.000. In de eerste bestuursrapportage is al gerapporteerd dat het dividend van de BNG een plus liet zien t.o.v. de raming, terwijl het dividend van Eneco flink tegenviel. Per saldo betekent dit een nadeel van € 118.000 waarop de begroting is aangepast.

Saldo van de financieringsfunctie

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Baten, ontvangen rente	0	0	8.011
Lasten, betaalde rente	1.998.388	1.998.388	1.941.300
Saldo financieringsfunctie	1.998.388	1.998.388	1.949.311

Op begrotingsbasis zijn er bij de post rente geen wijzigingen geweest.

Overige algemene dekkingsmiddelen

	Raming 1/1	Raming 31-12	Realisatie
Bespaarde rente	2.713.914	2.713.914	1.845.639

Het financieren van de aankoop of vervaardiging van duurzame activa vindt plaats met hetzij eigen vermogen, hetzij vreemd (van derden afkomstig) vermogen. In het laatste geval dient aan de geldverstrekker een vergoeding betaald te worden die als last in de begroting is opgenomen en toegerekend wordt aan de verschillende programma's. Bij financiering met eigen vermogen vindt er uiteraard geen rentebetaling plaats. Voor een zuiver beeld wordt de bespaarde rente door het gebruik van eigen vermogen voor de financiering van activa als (fictieve) rentelast meegenomen en op dezelfde wijze aan programma's toegerekend als betaalde rente. Door deze fictieve rente als last op te nemen ontstaat, als tegenhanger, een bate die als overig algemeen dekkingsmiddel wordt verantwoord. Onder deze post valt ook het verschil tussen de toegerekende rente en de betaalde rente.

Aanwending van het gebruik van het bedrag voor onvoorzien

In de begroting was een bedrag voor structureel onvoorzien opgenomen van € 30.000. In de loop van het jaar zijn er geen verdere toevoegingen geweest. Voor eenmalig onvoorzien waren geen middelen opgenomen.

Aanwending structureel:

Structurele gevolgen tweede bestuursrapportage	106.500
Raadscommunicatie	20.000
Sociaal Economisch Masterplan	<u>50.000</u>
	176.500

Aanwending eenmalig:

Ontwikkelingen website t.b.v. raadscommunicatie	4.869
Saldo 1e bestuursrapportage (nadeel post dividend)	<u>118.815</u>
	123.684

De aanwendingen voor structureel en eenmalig onvoorzien zijn gecompenseerd met de post "saldo begroting".

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht worden de incidentele baten en lasten uit de programma's van het begrotingsjaar 2011 weergegeven. Mutaties in de reserves vallen niet onder de programma's en zijn daarom niet in dit overzicht opgenomen. Ook posten die kleiner zijn dan € 1.000 zijn niet in dit overzicht opgenomen.

	Lasten	Baten
Samenleving		
Jeugdbeleid - jeugdgezondheidszorg		35.330
Jeugdbeleid, bijdrage hulpverleningsdienst	56.228	
Sociaal cultureel werk, afrekening voorgaande dienstjaren		1.759
Onderwijshuisvesting, maatregelen binnenklimaat	207.898	
Kunst-, taal- en cultuurbeleid, bijdrage Europees pop-project	23.347	
Vrijval gelden rijksbijdrageregeling BOS		161.164
Totaal Samenleving	287.473	198.253

	Lasten	Baten
Werk, Inkomen & Zorg		
Uitvoeringskosten WIZ, afrekening voorgaande dienstjaren	85.597	
Inkomensvoorziening bbz, btw-correctie		1.103
Inkomensvoorziening bbz, afrekening 2009 en 2010		259.773
Sociale werkvoorziening, afrekening 2009	66.906	
Participatiebudget reïntegratie, meeneemregeling		76.377
Minimabeleid, m.n. bijdrage nofa project Friesland	11.297	
Minimabeleid, schuldienstverlening, personele ondersteuning	27.185	
Vrijval gelden rijksbijdrageregeling inburgering		89.234
Totaal Werk, Inkomen & Zorg	190.985	426.487
Leefomgeving		
Openbaar groen, schadevergoedingen		14.537
Inrichting speelterreinen		9.170
Onderhoud en vervanging openbare verlichting	36.428	
Nationaal landschap, m.n. werkzaamheden Singel	5.419	
Totaal Leefomgeving	41.847	23.707
Ontwikkeling		
Milieubeheer, vergoeding advieskosten		1.200
Duurzaamheid, educatieproject NFW		3.369
Structuur- en bestemmingsplannen, opstellen structuurvisie	12.494	
Visie ruimtelijke inrichting en herinrichtingsmaatregelen Voorstraat	1.500	
Revitalisering bedrijventerrein De String	13.937	
Sociaal Economisch Masterplan	14.621	
Toerisme en recreatie, kanoproject	55.318	
Milieubeheer, omgevingsbeleidsplan	11.927	
Duurzame ontwikkeling, kosten duurzaamheid	41.597	
Structuur- en bestemmingsplannen, m.n. kosten ranch Fryslân	10.969	
Ontwikkelvisie Kollum-Buitenpost	3.042	
Gronden en landerijen, verlagen boekwaarden	1.069.020	
Totaal ontwikkeling	1.234.425	4.569
Dienstverlening		
Personeelskosten, bovenformatief personeel		23.298
Flankerend beleid, premie WGA en loonheffing		35.419
Personeel, kosten voormalig personeel		50.592
Rekenkamer, afrekening 2010	1.003	
Leges, teruggave leges ID	86.663	
Automatisering, informatiebeveiliging	12.836	
Beheerseenheid basisregistraties	25.274	
Vital rural area, m.n. kosten klasseglas	8.475	
Verkiezingen	3.420	
KCC, diverse kosten	15.543	
Ouderenwerk, mantelzorg enz., maatschappelijke zorg	6.337	
Totaal Dienstverlening	159.551	109.309
Totaal incidentele baten en lasten	1.914.281	762.325

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

De gemeente Achtkarspelen ontvangt van diverse departementen specifieke uitkeringen, waaraan voorwaarden zijn verbonden als het gaat om de besteding van de gelden. De verantwoording die daarover moet worden afgelegd vindt plaats door middel van de zogenaamde sisa-bijlage. Hierin zijn alle specifieke uitkeringen die de gemeente ontvangt en waarvan is besloten de verantwoording via de single information, single audit (sisa) methode te laten plaatsvinden opgenomen.

Voor 2011 vallen de volgende specifieke uitkeringen van de gemeente onder de sisa verantwoordingssystematiek:

- Wet inburgering
- Investering stedelijke vernieuwing
- Onderwijsachterstandenbeleid niet GSB 2006-2010
- Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009
- Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014
- Spoorse doorsnijdingen
- Brede doeluitkering verkeer en vervoer
- Wet sociale werkvoorziening (2010, 2011)
- Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB, algemene bijstand
- Wet investeren in jongeren
- Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
- Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)
- Wet werk en inkomen kunstenaars
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (excl. beginnende zelfstandigen)
- Wet participatiebudget
- Schuldhulpverlening
- Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin

Nadere toelichting bij SISA-tabel:

- Kolom 1 = naam van het betreffende departement
- Kolom 2 = nummer + naam specifieke uitkering
- Kolom 3 = juridische grondslag
- Kolom 4 t/m 9 = indicatoren

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
BZK	C6	Wet inburgering (Wi) Wet inburgering, Besluit inburgering en Regeling vrijwillige inburgering niet-G31 Gemeenten niet-G31 en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)			Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden).	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen (gepardonneerden).
					<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)</u>
					Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
					25	23	0	0	1	0

BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2011 ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen 2011	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt
		Provinciale beschikking en/of verordening	Aard controle n.v.t.		Aard controle R			
		Project-gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)		Aard controle R		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota baten-lastenstelsel
								Aard controle R
		1	759418 Centrum	€ 0	€ 2.365.132		Ja	€ 0
		100						
			Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee		
			Afspraak	Realisatie				
			<u>Alleen in te vullen na afloop project</u>	<u>Alleen in te vullen na afloop project</u>	<u>Alleen in te vullen na afloop project</u>	<u>Alleen in te vullen na afloop project</u>		
					Toelichting afwijking			
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.			Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.
		1						
		100						

OCW	D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB 2006-2010 (OAB) Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10) Schakelklassen, artikel 166 van de Wet op het primair Onderwijs Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie Gemeenten, niet G-31	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan schakelklassen educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voegschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal opgenomen voorlopige toekenning.	Toelichting correctie <u>Alleen invullen wanneer er bij de indicatoren 1 t/m 5 iets anders dan een 0 is verantwoord.</u>
			Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden. Aard controle R	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden. Aard controle R	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden. Aard controle R	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden. Aard controle R	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden. Aard controle R	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 Gemeenten	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee			
			Let op: Alleen bestedingen die betrekking hebben op de periode vóór 4 september 2011 mogen verantwoord worden.	Zie Nota batenlastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.			
			Aard controle R				
			€ 127.032	Nee			
			Brinnummer	Alle activiteiten afgerond Ja/Nee?		Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle D2		Aard controle n.v.t.	
			1	03HS		Ja	
			2	21NI		Ja	
			3	11MA		Ja	
			4	05QE		Ja	
5	04JU	Ja					
6	11MB	Ja					
7	10BP	Ja					
8	07XB	Ja					
9	06PY	Ja					
10	08PH	Ja					
11	07MY	Ja					
12	11XH	Ja					
13	04JW	Ja					
14	13EF	Ja					
15	12IS	Ja					
16	10LV	Ja					
17	12RC (09SC)	Ja					
18	13JP	Ja					
19	11BF	Ja					
100							

OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2011-2014 Gemeenten	Besteding 2011 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding 2011 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding 2011 aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
			€ 310.027	€ 0	€ 0			
I&M	E26	Spoorse doorsnijdingen Regeling eenmalige uitkeringen spoorse doorsnijdingen	Aantal afgeronde projecten	Aantal afgeronde projecten	Eindverantwoording ja/nee			
			Afspraak Aard controle R	Realisatie Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			1	0	nee			
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2011 ten laste van provinciale middelen Aard controle R	Overige bestedingen 2011 Aard controle R	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R
			1 Bnr772439/00980892	€ 78.000	brief 24-10-2011		ja	
			2 965362	€ 6.862	€ 6.862		ja	
			3 821359	€ 100.000	€ 160.548		ja	
			4					
			100					

SZW	G1C-1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2011 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier alleen het gemeentelijke deel 2011.	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011; exclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren; exclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R		
			0,00	0,00		
SZW	G1C-2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2010 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal 2010. (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa 2010 regeling G1B + deel gemeente uit 2010)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010; inclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbare lichamen Aard controle R	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbare lichamen Aard controle R
			320,25	20,25	238,36	15,28

SZW	G2	I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB I.1 WWB: algemene bijstand Gemeenten verantwoord voor hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 algemene bijstand	Baten 2011 algemene bijstand (excl. Rijk)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
		€ 6.561.748	€ 356.496	
		I.2 Wet investeren in jongeren (WIJ) Gemeenten verantwoord voor hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 WIJ	Baten 2011 WIJ (excl. Rijk)
Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
€ 1.041.972	€ 21.104			

I. 3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Gemeenten verantwoordt hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAW	Baten 2011 IOAW (excl. Rijk)
	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
	€ 490.218	€ 5.623
I.4 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Gemeenten verantwoordt hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAZ	Baten 2011 IOAZ (excl. Rijk)
	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
	€ 66.610	€ 0

<p>I.5 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)</p> <p>Gemeenten verantwoord voor hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.</p>	<p>Besteding 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)</p> <p>Aard controle n.v.t.</p>	<p>Baten 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)</p> <p>Aard controle n.v.t.</p>
	<p>€ 130.777</p>	<p>€ 8.101</p>
<p>I. 6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)</p> <p>Gemeenten verantwoord voor hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.</p>	<p>Besteding 2011 WWIK</p> <p>Aard controle n.v.t.</p>	<p>Baten 2011 WWIK (excl. Rijk)</p> <p>Aard controle n.v.t.</p>
	<p>€ 0</p>	<p>€ 0</p>

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob)	Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob)	Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)	Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)	Besteding 2011 Bob
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			€ 93.707	€ 84.363	€ 29.553	€ 69.929	€ 20.790	€ 0
			Baten 2011 Bob (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004				
Aard controle R	Aard controle R							
€ 0	€ 0							

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB) Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten verantwoord voor het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 participatiebudget	Waarvan besteding 2011 van educatie bij roc's	Baten 2011 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2011 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2011 naar 2012	Terug te betalen aan rijk
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Omvang van het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2012. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft besteed aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk) óf omvang van het in het jaar 2011 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het participatiebudget van 2012 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)	Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2011 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's
			€ 2.930.954	€ 207.239	€ 6.000	€ 0	Aard controle R	€ 0

		<p>Het aantal in 2011 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven</p> <p>Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2012 geen recht op regelluwe bestedingsruimte</p>	<p>Besteding 2011 Regelluw</p> <p>Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2010 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.</p>	<p>Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen.</p>	<p>Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening is overeengekomen.</p>	<p>Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald.</p>	<p>Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald.</p>
		Aard controle R	Aard controle R	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
		0	€ 0	6	1	4	2
		<p>Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald.</p>	<p>Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3,7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald.</p>	<p>Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald.</p>	<p>Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten basisvaardigheden.</p>	<p>Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten vavo.</p>	<p>Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde vavo-diploma's.</p>
		Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).			
		Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
		Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
		5	4	3	80	3	0

			Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde NT2-certificaten, dat niet meetelt bij de output-verdeelmaatstaven uit de verdeelsleutel van Onze Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel. Aard controle D1			
			0			
SZW	G6	Schuldhelpverlening	Besteding 2011			
		Kaderwet SZW-subsidies	Aard controle R			
		Gemeenten				
			€ 323.269			
VWS	H10	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)	Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee Aard controle D1	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota batenlastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.
			€ 1.037.071	€ 0	nee	nee

Accountantsverklaring